

Gorenjski Glas

TOREK, 18. JANUARJA 2022

LETO LXXV, ŠT. 5, CENA 2,00 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V šolstvu nove izjeme pri karantenah

Rast števila okužb z novim koronavirusom se odraža tudi v šolah in vrtcih, kjer se povečuje število otrok, ki jim je bila odrejena karantena zaradi visoko tvegane stika. Od srede dalje bodo šli oddelki v karanteno šele, ko bo v njih okuženih trideset odstotkov otrok.

MATEJA RANT

Kranj, Jesenice – V osnovnih šolah je bilo sredi preteklega tedna po podatkih ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v karanteni 1417 oddelkov, v srednjih šolah 657 oddelkov in 275 oddelkov v vrtcih. Od skupaj 523 osnovnih šol se je v preteklem tednu na podlagi odločitve ravnateljev ter v soglasju z ministrstvom in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ) delo na daljavo zaradi epidemioloških razmer v popolnosti izvajalo

v 13 šolah ter dveh srednjih šolah, so še pojasnili na ministrstvu. Tudi zaradi visokega števila karanten so večeraj na dopisni seji vlade sprejeli spremembe pri odrejanju karanten, ki bodo veljale od jutri dalje.

Po podatkih Covid-19 Sledilnika je po številu okužb v preteklem tednu med gorenjskimi srednjimi šolami izstopala Gimnazija Kranj, a so bile razmere po besedah ravnatelja Aljoše Brlogarja konec tedna že bistveno boljše, saj so imeli v petek v karanteni le še šest oddelkov.

»Pred tem smo imeli sicer skupaj v karanteni 13 oddelkov oziroma okrog štiristo dijakov. Samih okužb med dijaki in profesorji pa je bilo približno dvajset.« Zaradi okužbe so bili v karanteni tudi trije profesorji, dodatno pa v karanteni zaradi okužbe pri dijakih ni bilo nobenega profesorja. »Po podatkih, ki jih imamo ta čas, kar 70 odstotkov naših profesorjev sodi med izjeme pri karanteni,« je poudaril Brlogar.

► 2. stran

Zaradi odrejenih karanten ta čas sameva precej razredov v osnovnih in srednjih šolah. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Gore vzele pet življenj

Minuli konec tedna je bil eden najbolj tragičnih v gorah na Gorenjskem. Na območju Malega Triglava, Komne in Kamniškega sedla je umrlo kar pet gornikov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V gorenjskih gorah je minuli konec tedna umrlo pet gornikov. Dva gornika

sta v nedeljo umrla na območju Malega Triglava, dva na območju Komne, v soboto pa se je na območju Kamniškega sedla smrtno

ponesrečil hrvaški državljan. V vseh primerih je šlo za zdrse v zahtevnih gorskih razmerah. »V gorah so trenutno razmere zelo zahtevne. Temperature se čez dan povzpnejo tudi do 10 stopinj Celzija, kar povzroča taljenje snega, ko pa se temperature znižajo, podlaga zmrzuje in nastanejo poledeneli predeli, kar je bil tudi vzrok za zdrse v primeru zadnjih smrtnih nesreč,« je opozoril Janez Rozman, predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije, ki ob trenutnih razmerah svetuje previdnost na vsakem koraku.

► 16. stran

Iz gorenjskih gora so zadnji konec tedna v dolino prepeljali pet mrtvih gornikov. / Foto: PU Kranj

Fresko Iveta Šubica uspešno predstavili

► 8. stran

Priloga:

Kranjčanka

Miele

Širok nabor pralnih strojev

Dobava ali prevzem takoj

Velika zaloga

Plaćilo do 24 obrokov

Nakup na do 24 obrokov preko hitrega potrošniškega kredita Summit Leasing brez potrebne dokumentacije. Vse podrobne informacije in izračun za izbrani aparat so vam na voljo v vseh naših PE.

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS.

ETIS Kranj,
Ljubljanska c. 30
Kranj

T: (04) 235 50 50

ETIS

GORENJSKA

Ni mi jasno, kako bom plačal tole položnico

Položnice za ogrevanje za december so na Jesenicah ponovno povzročile veliko razburjenja, zneski so astronomski, občanka je objavila položnico z zneskom 411,96 evra ...

4

GORENJSKA

V novi galeriji portret Alenke Bole Vrabec

Občina Radovljica in Knjižnica A. T. Linhartaradovljica sta v knjižnični čitalnici zasnovali Galerijo Čitalnica. Na prvi sliki v okviru nastajajoče stalne razstave portretov je portret Alenke Bole Vrabec.

5

KRONIKA

Namesto smučanja so gasili požar

Sobotni požar na Praprotnem je po zaslugi prostovoljnih gasilcev, ki so v prostem času na poti na smučišče zagledali ogenj in se takoj lotili gašenja, povzročil precej manjšo škodo, kot bi jo lahko.

16

ZADNJA

Jezerske zimske radosti

Ob pol osmih zjutraj je vreme napovedovalo izjemno soboto. Dve uri kasneje smo spremljali zagrete tekače na smučeh. Skupina se je s sanmi do prvih sončnih žarkov že trikrat spustila po sankiški progi.

24

VREME

Danes in jutri bo precej jasno, le po dolinah bo zjutraj megla. V četrtek bo sprva oblačno in večinom suho.

-4/5°C

jutri: jasno, zjutraj megla

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zimski pozdrav, narodno-zabavna glasbena oddaja z Darjo Gajšek

Po Poletnem pozdravu je na TV Slovenija prišla tudi zimska različica narodno-zabavne glasbene oddaje, in sicer Zimski pozdrav. V oddaji bodo januarja in februarja ob petkih ob 20. uri na TV SLO 1 gostili aktualne predstavnike narodno-zabavne glasbe, glasbene legende, zakonske pare ter mlade in neveljavljene skupine in posameznike. Vsaka oddaja bo imela osrednjega gosta, aktivno povezanega z narodno-zabavno glasbo, ki bo sodeloval tudi pri izboru skladb za Slovensko polko in valček 2022. Z vami bosta tudi priljubljena voditeljica Darja Gajšek in njena nepogrešljiva harmonika.

Foto: Adrian Pregelj

V tokratni nagradni igri za naročnike Gorenjskega glasa sodelujete tisti, ki boste pravilno odgovorili na naslednje nagradno vprašanje: Kdaj je na sporedu Zimski pozdrav?

Izžrebancu, ki bo pravilno odgovoril, RTV Slovenija poklanja praktično nagrado. Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 25. januarja, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme NADA PINTAR TIŠLER iz Stahovice.

Težave študentov zaradi okužb

Študentska organizacija opozarja na težave zaradi okužb in karanten med študenti in poziva k prilagoditvi izvajanja izpitov.

URŠA PETERNEL

Kranj – Število okužb in karanten narašča tudi med študenti. Študentska organizacija Slovenije je zato včeraj na višje in visokošolske zavode naslovila poziv k bolj fleksibilnemu opravljanju izpitnih obveznosti v prihajajočem zimskem izpitnem obdobju, ko je mogoče pričakovati, da bo število okuženih visokošolskih učiteljev ter študentov še naprej naraščalo, večalo pa se bo tudi število karanten.

»Število odsotnih članov visokošolske skupnosti onemogoča običajno izvajanje izpitnih obveznosti, zato študenti pozivamo vse višje in visokošolske zavode, da izvajanje izpitov v prihajajočem izpitnem obdobju temu prilagodijo,« so zapisali. Kot

predlagajo, naj študentom, ki so zboleli za covidom-19 ali pa so zaradi tesnega stika z okuženo osebo v karanteni, omogočijo opravljanje izpita ali kolokvija na daljavo ali pa se jim dodeli vsaj dodatni izpitni rok še v tem izpitnem obdobju. »Ponovno pa pozivamo tudi, da visokošolsko osebje prisluhne študentom, ki se zaradi bolezn ali stika z okuženo osebo znajde v stiski pri opravljanju študijskih obveznosti. Študenti želijo študij zaključiti v čim krajšem roku, ob časovnih omejitvah, ki jih poleg obširnih študijskih obveznosti dodatno prinaša epidemija, pa pričakujemo več fleksibilnosti tako pri izvajanju predavanja in vaj kot tudi izpitnih obveznosti,« so še zapisali v pozivu.

V šolstvu nove izjeme pri karantenah

◀ 1. stran

V karanteno so morali namreč od preteklega ponedeljka tudi učitelji, če so bili v razredu oziroma zaprtem prostoru s potrjeno okuženim učencem oziroma dijakom več kot 15 minut. V karanteno pa ni bilo treba učiteljem, ki so prejeli pozitivni odmerek ali so preboleli covid-19 in je od pozitivnega rezultata testa PCR minilo več kot deset in manj kot 45 dni oziroma so preboleli covid-19 in so bili polno cepljeni. Od srede dalje pa bodo tudi v šolstvu veljale nove izjeme pri karantenah. Med izjeme bodo po novem sodili predšolski otroci, učenci, dijaki, študenti in udeleženci izobraževanja odraslih, če bo do visoko tvegane stika prišlo v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa. Vsi pa se bodo morali v tem primeru sedem dni vsakodnevno testirati s hitrimi antigenimi testi za samotestiranje, učitelji pa nositi zaščitne maske FFP2. Celotne oddelke bodo po novem napotili v karanteno le, če bo število okužb s koronavirusom v posameznem oddelku v obdobju štirinajstih dni doseglo 30 odstotkov glede na vse učence v posameznem oddelku, je po seji vlade pojasnil minister za zdravje Janez

V primeru, da bo do tvegane stika z okuženo osebo prišlo v razredu, se bodo učenci in dijaki sedem dni testirali vsak dan. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Poklukar. Dodal je še, da bo enako veljalo za predšolske otroke, le da zanje ni predvideno samotestiranje. Ob tem je predstojnik Centra za nalezljive bolezni pri NIJZ Mario Fafangel poudaril, da se

Celotne oddelke bodo napotili v karanteno le, če bo število okužb v posameznem oddelku v obdobju štirinajstih dni doseglo 30 odstotkov glede na vse učence v oddelku.

okužene osebe še vedno izločijo iz pedagoškega procesa, z vsakodnevnim testiranjem za ostale učence in dijake v času trajanja karantene pri okuženem učencu ali dijaku pa bodo še naprej ohranjali varno šolsko okolje.

V Osnovni šoli Koroška Bela Jesenice so imeli konec preteklega tedna v karanteni pet celotnih oddelkov od skupaj 22 oddelkov in v treh oddelkih še posamezne skupine, je razložil ravnatelj Rok Pekolj. Karantena je bila odrejena tudi trem učiteljem, štirje pa so v izolaciji zaradi

okužbe s covidom-19. »V oddelkih, ki so v celoti v karanteni, izvajamo pouk na daljavo, pri tistih, ki so delno v karanteni, pa večinoma hibridni pouk.« Kot je pojasnil Pekolj, si želijo učence obdržati v šoli, dokler bo možno, če se bodo razmere še zaostrile, pa vsaj na razredni stopnji. »Za zdaj z obstoječim kadrom in požrtvovalnostjo zaposlenih na šoli še zmoremo izvajati pedagoški proces,« je zatrdil in dodal, da je vse skupaj sicer organizacijsko in izvedbeno zelo naporno.

Največ zanimanja za tretji odmerek

Na ministrstvu za zdravje so zadovoljni z odzivom na drugo akcijo Dnevi cepljenja, v nekaterih gorenjskih zdravstvenih domovih njen uspeh ocenjujejo kot soliden. Vlada je določila nove izjeme pri karanteni na domu. V nedeljo je bilo pozitivnih kar 63 odstotkov izvidov PCR-testov na koronavirus.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Akcija Dnevi cepljenja je potekala od minulega četrta do sobote. Glede na teden poprej se je proti covidu-19 cepilo 68 odstotkov več ljudi. Po trenutnih podatkih NIJZ se je za cepljenje v teh dneh s prvim odmerkom odločilo 2.102 oseb, za drugi odmerek 4.671 in za tretjega 34.427. »Glede na trenutno vedenje, ki ga imamo o različici seva omikron, skupaj z Inštitutom Jožef Stefan ocenjujemo, da smo s tem prihranili 500 hospitalizacij, 60 obravnav v enotah intenzivne terapije in 15 smrti,« so sporočili z ministrstva.

V treh dneh akcije Dnevi cepljenja so v cepilnem centru v kranjski vojašnici

cepili 1711 ljudi. Dve tretjini jih je prišlo po tretji odmerku, po prvega 103 osebe. Cepili so tudi 98 otrok.

V ZD Škofja Loka so v treh dneh cepili 522 ljudi. Več kot dve tretjini jih je prišlo po tretji odmerku, po prvega 38. Cepili so tudi deset otrok. V ZD Trzin so cepili 424 ljudi, od tega več kot dve tretjini s tretjim odmerkom, s prvim devet.

Pri tretjem odmerku še bolj izstopa ZD Jesenice, od 650 cepljenih v treh dneh ga je prejelo 531. S prvim odmerkom so cepili 21 ljudi. Uspeh akcije je soliden in primerljiv s prejšnjo pred božičem, so ocenili v nekaterih omenjenih gorenjskih zdravstvenih domovih. Kot pa je poudaril zdravstveni minister Janez Poklukar, vsak odmerek šteje.

Na predlog NIJZ od srede veljajo nove izjeme od karantene na domu po visoko tveganim stikom s povzročiteljem covid-19. Izjema velja za zaposlene v zdravstvu, socialnem varstvu, vzgoji in izobraževanju, pod pogojem, da v obdobju sedmih dni od visoko tvegane stika vsakodnevno opravijo testiranje s hitrim antigenim testom ali testom za samotestiranje na delovnem mestu in uporabljajo zaščitno masko tipa FFP2. Enako velja za učence, dijake, študente in udeležence izobraževanja odraslih. Če pa so bili v tesnem kontaktu z visoko tveganim stikom v zasebnem življenju, morajo o tem obvestiti delodajalca in se prav tako sedem dni (samo)testirati.

Oseba, ki jo policija obvesti v Slovenijo napoti v karanteno na domu, te ne more več

predčasno prekiniti z negativnim testom PCR. Karantena traja polnih sedem dni.

Kako hitro se širi omikron, so zgovorni podatki. Med nekaj čez šest tisoč opravljenimi PCR-testi je bilo v soboto pozitivnih izvidov dobrih 58 odstotkov, v nedeljo med skoraj pet tisoč testi 63 odstotkov. V petek pa so potrdili največje število okužb doslej, kar 7580. Po podatkih NIJZ je aktivnih primerov okužb v državi več kot 70 tisoč. Za primerjavo: konec decembra je bilo aktivnih primerov okužb blizu 17 tisoč.

Včeraj je bilo hospitaliziranih 566 covidnih bolnikov, 156 v oddelkih intenzivne nege. Kot je pojasnil minister Poklukar, dodatna sproščanja ukrepov še niso mogoča, ker bi bilo to v tej fazi epidemije preveč tvegano.

Manj cerkvenih krstov in porok, več pogrebov

Tako kot za Katoliško cerkev v pomembnejših evropskih državah je tudi za slovensko značilno in skrb vzbujajoče upadanje števila duhovnikov in redovnikov in zmanjševanje deleža krščanskih krstov in porok. Več pa je želja pokojnikov, da jih na zadnjo pot spremlja duhovnik.

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – Pred božičnimi prazniki je Slovenska škofsvska konferenca predstavila Letno poročilo Katoliške cerkve v Sloveniji za leto 2021. Poročilo zajema podatke za obdobje med letoma 2010 in 2020, na nekaterih področjih pa so upoštevani primerjalni podatki za daljše obdobje med letoma 2000 in 2019. Podatkov je veliko. Ti kažejo, da je najmočnejša in najvplivnejša verska skupnost v Sloveniji vplivna in dejavna na mnogih področjih, od duhovnega in vzgojno-izobraževalnega do socialnega.

Število ljudi, ki se izrekajo za določeno veroizpoved, je pomemben podatek za vsako od njih. V poročilo je Slovenska škofsvska konferenca zapisala, da je bilo leta 2020 v Sloveniji 2.108.977 prebivalcev, od katerih se jih je 71,48 odstotka izreklo za katoličane, po cerkveni statistiki z leta 2019 pa naj bi jih bilo celo nekaj več. Podatek iz popisa prebivalstva leta 2002 pa pravi, da se je za katoličane izreklo 57,8 odstotka ljudi.

Tisoč duhovnikov, sedemsto župnij

Slovenska katoliška cerkevna pokrajina je dobila sedanjo upravno razdelitev 6. aprila leta 2006, ko je bila mariborska škofija povišana v nadškofijo in so bile ustanovljene nove škofije v Celju, v Murski Soboti in v Novem mestu. Katoliška cerkev v Sloveniji ima tako šest škofij, v katerih deluje 697 teritorialnih župnij – personalni sta Bolniška župnija Ljubljana in Univerzitetna župnija Maribor –, ki so teritorialno organizirane v 60 dekanijah. Cerkev vodi 12 škofov, med katerimi sta dva nadškofa ordinariji, za župnije pa skrbi 733 župnijskih duhovnikov. V dvanajstih moških redovih – ženskih je 15 – deluje še 264 duhovnikov, kar pomeni skupno 997 vseh duhovnikov. Leta 2020 je bilo v Sloveniji skupno 743 redovnic in redovnikov – 649 s tako imenovanimi večnimi zaobljubami. Najstarejši prisotni na slovenskem ozemlju so cistercijani – njihov prvi samostan pri nas je bil ustanovljen leta 1136, njim pa sledijo kartuzijani, ki so pri nas

Foto: Gorazd Kavčič

Na ozemlju Slovenije stoji 2386 krščanskih cerkva. Na sliki je brezjska cerkev.

Na ozemlju Slovenije stoji 6157 krščanskih cerkva, kapelic, znamenj in drugih sakralnih enot. Cerkva je 2386, kapelic in znamenj pa 515. Osemdeset odstotkov te kulturne dediščine je v lasti Rimskokatoliške cerkve. Delež državne pomoči pri vzdrževanju in obnovi teh objektov je med letoma 1992 in 2016 znašal 19,1 odstotka.

od leta 1160), frančiškani od leta 1229 in minoriti od leta 1239, prvi ženski red pri nas pa so bile klarise (leta 1300), karmeličanke (od leta 1650) in uršulinke od leta 1702. V poročilu je naveden podatek, da imajo slovenski redovi v lasti 107 samostanov ter 81 objektov s statusom kulturnega oziroma državnega pomena. Največ jih imajo frančiškani (35) in minoriti (24).

Katoliške šole in gimnazije

Slovenska Katoliška cerkev je po nastanku slovenske države začela graditi svoj vzgojno-izobraževalni sistem. Po podatkih za leto 2020 deluje v Sloveniji 20 katoliških vrtcev, v katere je vpisanih 1555 otrok, ki predstavljajo 1,89 odstotka otrok, vpisanih v vrtce, dve katoliški osnovni šoli in štiri katoliške gimnazije, v katere je vpisanih dobra dva odstotka

vseh slovenskih gimnazijcev. V katoliške šole je skupno vpisanih 4094 učencev in dijakov. Poleg teh skrbi Cerkev za tri škofijske oziroma nadškofijske arhive, za Muzej krščanstva v Stični, za Katoliški inštitut, za Teološko fakulteto, za 12 študentskih in štiri dijaške domove, za 14 domov za ostarele, za pet zasebnih glasbenih šol, za štiri orglarske šole in za Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja v Novem mestu.

Krsti, poroke in pogrebi

Za položaj in tudi vlogo Katoliške cerkve v slovenski deželi – njen zavetnik je sveti Jožef – so pomembni podatki o številu oziroma gibanju števila duhovnikov, krstov, cerkvenih porok in cerkvenih pogrebov. Tako kot na splošno v Evropi so tudi v Katoliški cerkvi na Slovenskem gibanja – negativna. Med letoma 2000 in

2019 se je število duhovnikov in redovnikov v Sloveniji zmanjšalo za 7,5 odstotka – v Evropi za dobrih 20 odstotkov, samo število novomašnikov v tem obdobju pa je v Sloveniji manjše za dobrih 60 odstotkov – v Evropi 43,7 odstotka. Leto 1973, ko je bilo v Sloveniji 73 novomašnikov, bo težko ponovljivo. V Sloveniji pride na enega katoliškega duhovnika 1662 vernikov!

Tudi pri katoliških krstih ugotavlja Katoliška cerkev nazadovanje. Leta 2020 se je v primerjavi z letom 2019 število krščanskih krstov zmanjšalo za 29,9 odstotka, v primerjavi z letom 2003 pa za dobrih 26 odstotkov. Leta 2020 je bilo v Sloveniji rojenih 18.767 otrok – 2816 manj kot leta 2019, od katerih jih je katoliški krst prejelo 7332 ali 38 odstotkov novorojenih. Število krščenih na tisoč katoličanov se je med letoma 2000 in 2019 v Sloveniji zmanjšalo za 20 odstotkov, v Evropi pa za kar 33 odstotkov. Pada tudi število krščanskih zakonov oziroma porok. Leta 2010 jih je Katoliška cerkev opravila 3239, leta 2020 pa 1664. Delež cerkvenih porok v številu civilnih porok, sklenjenih v Sloveniji, se je nižal na 31 odstotkov.

Povečal pa se je delež cerkvenih pogrebov. V Sloveniji je leta 2020 umrlo 24.016 ljudi ali za 16,7 odstotka več kot leta 2019. Cerkvenih pogrebov je bilo 16.130 ali za 10 odstotkov več kot leto prej. Od teh pogrebov jih je bilo 82 odstotkov žarnih, kar je eden višjih odstotkov v Evropi.

K

KOMENTAR
MATEJA RANT

Izbira na daljavo

Blizajo se letošnji informativni dnevi. Dijaki in študenti so imeli v preteklih letih možnost tudi v živo spoznati izobraževalne ustanove, ki so jih uvrstili v ožji izbor za nadaljevanje svojega šolanja. Lahko so spoznali, kakšna klima vlada v izbrani šoli oziroma na fakulteti, se seznanili s profesorji, od dijakov in študentov pa iz prve roke izvedeli, kako je videti šolanje oziroma študij. Za vse to bodo učenci in dijaki zaključnih razredov oziroma letnikov že drugo leto prikrajšani.

Izbira nadaljnega šolanja, ki za nekatere pomeni že tudi izbiro poklica, je vsekakor ena pomembnejših odločitev, ki jih sprejmemo v življenju. Ob koncu osnovne šole marsikdo sploh še ne ve točno, kaj bi pravzaprav rad počel v življenju, ali pa je nabor stvari, ki jih zanimajo, izjemno širok, kar jim spet oteži odločitev. Nekateri zato izberejo gimnazijsko izobraževanje, saj tako odločitev preložijo še za nekaj let. V vsakem primeru pa je smiselno, da se mladi opremijo s čim več informacijami in poiščejo tudi svoja močna področja. Mladi se pri tem lahko po pomoč obrnejo tudi na šolske svetovalne službe ali karierna središča, ki delujejo pod okriljem zavoda za zaposlovanje. Pregled poklicnega in strokovnega ter tehniškega izobraževanja ponuja tudi spletna stran www.mojajzbira.si, kjer je mogoče spoznati več kot petsto poklicev in več kot 150

šol. Pri tem posebej poudarjajo deficitarne poklice, ki omogočajo tudi pridobitev štipendije, poklice prihodnosti, najbolj iskane in najbolj zanimive poklice ter najbolj priljubljene – tiste, ki jih obiskovalci strani najpogosteje vpišejo v iskalnik. Kateri poklici so primerni zanje, pa lahko mladi preverijo tudi z računalniškim programom Kam in kako.

Mladi naj torej čim bolj izkoristijo informativne dneve, četudi bodo potekali zgolj virtualno oziroma na spletu, saj se šole in fakultete na te predstavitve dobro pripravijo in se trudijo posredovati veliko koristnih informacij, s katerimi lahko prihodnjim dijakom oziroma študentom vsaj malo olajšajo izbiro. Smiselno je, da se tudi učenci in dijaki na informativne dneve že vnaprej pripravijo in potem pogumno tudi vprašajo, kar jih zanima. Za pomoč pri iskanju informacij so na portalu dijskisvet.si pripravili dvanajst vprašanj, na katere morajo na informativnih dnevih mladi dobiti odgovore: od tega, kakšni so pogoji za napredovanje, kakšen je urnik in izbirni predmeti, do tega, kako je z zaposlitvijo po koncu izobraževanja oziroma z nadaljnjim izobraževanjem.

Pomembno pa je tudi, da se mladi zavedajo, da nobena odločitev ne bo usodna: učimo se vse življenje in tudi šolo oziroma poklic je mogoče zamenjati.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senozetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Maša Likosar, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sredi od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekočih številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Bohinjska proga pred posodobitvijo

Minilo je prvo leto delovanja Konzorcija za Bohinjsko progo. Osnovni namen združenja je razvoj Bohinjske proge kot medregijske in čezmejne hrbtenice trajnostne mobilnosti med Julijskimi Alpami in Jadranom.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Konzorcij za Bohinjsko progo, v kateri so povezane občine, razvojne agencije in turistične organizacije z območja ob železniški progi od Jesenic do Nove Gorice ter Sežane in Ajdovščine, je pred kratkim zaznamoval prvo leto delovanja. Na skupščini, ki so jo pripravili ob prvi obletnici ustanovitve konzorcija, so govorili predvsem o sodelovanju z Direkcijo RS za infrastrukturo in Slovenskimi že-

gostita slovenska in italijanska Gorica. V načrtu je tako vzpostavitev čezmejne povezave med Novo Gorico in postajo Gorizia Centrale, ki bo funkcionirala kot podaljšana linija proge Jesenice–Nova Gorica.

Bohinjska proga je primarno pomemben element mobilnosti, hkrati pa izjemen turistični produkt. Prav upoštevanje turizma je bilo vodilo za pripravo dokumenta, ki je odlična osnova za prilagajanje storitev različnim skupinam uporabni-

Na ključnih železniških postajah je predvidena vzpostavitev večmodalnih potniških središč, ki bodo omogočala enostavno prehajanje med različnimi načini mobilnosti.

ležnicami ter drugimi deležniki na lokalnem, regijskem in državnem nivoju.

Poudarili so nadgradnjo celotne Bohinjske proge, v okviru katere je načrtovana tudi ureditev potniške infrastrukture. Na ključnih železniških postajah je predvidena vzpostavitev večmodalnih potniških središč, ki bodo omogočala enostavno prehajanje med različnimi načini mobilnosti, so povedali v konzorciju in dodali, da bo ena od takšnih točk tudi pomemben ambient projekta Evropska prestolnica kulture leta 2025, ki ga

kov (potniki, pohodniki, kolesarji ...), ob tem poudarja jo v konzorciju.

Spomnimo, v začetku decembra je minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec v okviru vladnega obiska Gorenjske napovedal, da bodo že letos začeli pripravljati idejno zasnovano in projektno dokumentacijo za prenavo bohinjske železniške proge, v katero naj bi v desetih letih vložili kar dvesto milijonov evrov. »Bohinjska proga je izjemno pomembna za razvoj in trajnostno mobilnost na Gorenjskem«, je poudaril minister Vrtovec.

»Ni mi jasno, kako bom plačal tole položnico«

Položnice za ogrevanje za december so na Jesenicah ponovno povzročile veliko razburjenja, zneski so astronomski, občanka je objavila položnico z zneskom 411,96 evra ... Občina Jesenice še naprej išče rešitve, občanom naj bi pomagali z občinsko denarno pomočjo.

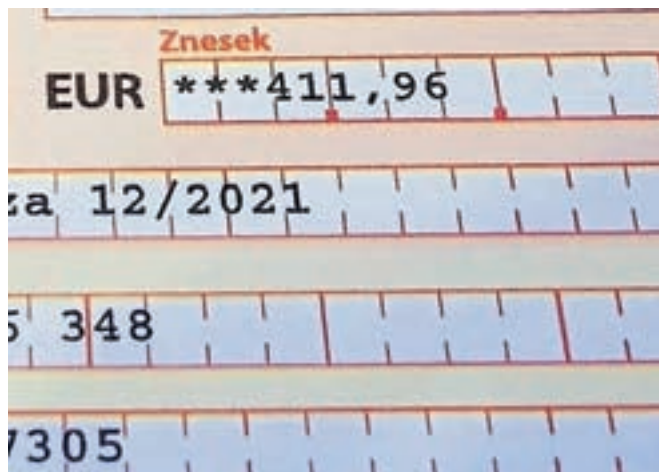
URŠA PETERNEL

Jesenice – Občani Jesenic, ki se ogrevajo prek vročevoda, so od podjetja ENOS OTE pred dnevi prejeli položnice za ogrevanje za mesec december. Kot izhaja iz fotografij položnic, ki so jih objavili na Facebooku, so zneski astronomski, najvišji, ki ga je objavila občanka, znaša 411,96 evra za 70 kvadratnih metrov veliko stanovanje. Druga občanka: znesek 300,58 evra. Tretji občan: 211 evrov (za ogrevanje 59 kvadratnih metrov velikega stanovanja) ...

Gnev in predvsem socialna stiska občanov sta velika, položnice so zelo visoke kljub temu, da se je Občina Jesenice dogovorila za znižanje cene megavatne ure za 15 evrov na 127 evrov.

V iskanju dodatnih rešitev je župan Blaž Račič prejšnji teden sklical dva sestanka o kratkoročnih in dolgoročnih rešitvah problematike visokih cen ogrevanja.

Na sestanku s člani občinskega sveta so se dogovorili, da bodo na februarjski seji občinskega sveta odločili o tem, da bi dodatno povečali sredstva občinskega

Najvišja položnica za ogrevanje, ki jo je objavila občanka na Facebooku ...

Gnev nad položnicami so Jeseničani izrazili na Facebooku. »Ne predstavljam si upokojenca, ki bo to plačal ... Jaz bom že, delava hvala bogu oba, ampak kam nas bo to pripeljalo,« je zapisal občan. Občanka pa: »Niso samo upokojenca. Tudi mi, ki smo sami z otroki, ne bomo zmogli plačati. Z minimalno plačo enostavno ne gre skozi ...« In še en zapis: »Ni mi jasno, kako bom plačal tole položnico, še manj mi je jasno, kako bom naslednji mesec zgural ...«

proračuna za občinsko denarno pomoč materialno ogroženim. Če bo predlog sprejet, bodo za denarno pomoč lahko zaprosili prav vsi občani (ne le tisti, ki so priključeni na daljinsko ogrevanje),

katerih materialno stanje bo zaradi podražitev ogrevanja v tej kurilni sezoni ogroženo. Postopki bi potekali prek centra za socialno delo.

Obenem se bodo nadaljevali pogovori s podjetjem

Enos glede cene daljinskega ogrevanja do konca aktualne kurilne sezone, so sporočili z Občine Jesenice.

Obenem pa iščejo tudi dolgoročneje rešitve. Tako se je župan Račič prejšnji teden pogovarjal tudi s predstavnikom podjetja Enos kot proizvajalcem toplote, družbe SIJ Acroni ter Inštituta Jožef Stefan o možnosti izrabe odvečne toplote iz proizvodnega procesa SIJ Acroni.

»Pri projektu, ki bi potencialno omogočil takšno rešitev, podjetji Enos in SIJ Acroni že sodelujeta, vendar v tem trenutku s preračuni še niso tako daleč, da bi lahko natančno napovedali, kdaj in na kakšen bi bilo to lahko izvedljivo,« so povedali na Občini Jesenice, gre pa za velik projekt z ogromnimi finančnimi vložki. Dodali so, da tudi v tem primeru cena ogrevanja za jeseniška gospodinjstva ne bi bila bistveno spremenjena, vendar pa na dolgi rok, glede na spremembe na svetovnih trgih, vsekakor cenejša, pomenila pa bi tudi večjo neodvisnost od razmer na področju cen energentov na svetovnem trgu.

Turizmu skrb vzbujaajo zelene zime

Gorenjske razvojne agencije so v okviru Konference o prihodnosti Evrope na Bledu pripravile posvet o prilagajanju turizma v Alpah na podnebne spremembe.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Turizem je kot ena ključnih gospodarskih panog v Alpah še posebno občutljiv na izzive, ki jih prinašajo podnebne spremembe. Temperature se namreč po podatkih strokovnjakov v Alpah dvigujejo skoraj dvakrat hitreje kot drugje na severni polobli, obenem smo priča spremembam v razpoložljivosti vode, vključno s snegom, obremenitvam gozdov ter povečanemu tveganju in nepredvidljivosti naravnih nesreč. Na posvetu so zato govorci iskali odgovore na vprašanja, ki zadevajo razvoj turizma v Alpah in turistične produkte prihodnosti, gostov in njihovega zavedanja odgovornosti do okolja, pričakovanja lokalnega prebivalstva.

Turizem bo na območju Alp primoran prilagoditi svojo ponudbo, ki ne bo odvisna le od zimske sezone. Na fotografiji je smučišče v Kranjski Gori. / Foto: Tina Dokl

Kot je pojasnila Direktorica Urada za meteorologijo, hidrologijo in oceanografijo na Agenciji RS za okolje Mojca Dolinar, je na območju Alp najbolj skrb vzbujajoča rast temperature pozimi in posledično vse tanjša snežna odeja. Klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj

je hkrati opozorila, da tudi turizem povzroča podnebne spremembe, zato mora zmanjšati svoj ogljični odtis. Prepričana je, da bi bilo treba uvesti sistematično izobraževanje o podnebnih spremembah in državno sofinanciranje prilagoditve turistične ponudbe, alpski

turizem pa bi lahko več pozornosti usmeril v podaljšanje poletne sezone.

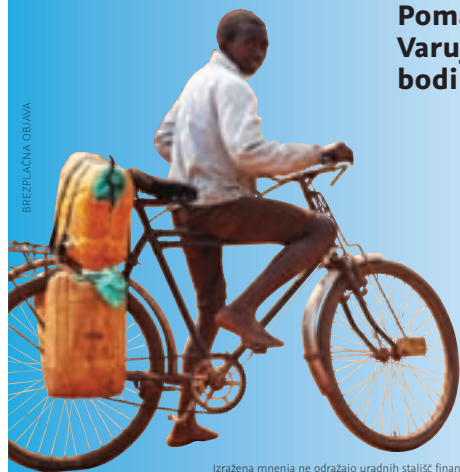
Da so zelene zime postale realnost, je poudarila tudi predsednica Združenja slovenskih žičničarjev Manuela Božič Badalič, ki rešitev vidi v preoblikovanju smučišč z nadmorsko višino do 1800 metrov v gorske centre z vsaj devetmesečno ponudbo. Po mnenju direktorja Turizma Kranjska Gora Blaža Vebra je ob kompleksnosti žičniške infrastrukture in vse večjih stroških umetnega zasneževanja sto dni smučarske sezone premalo za ekonomsko preživetje. »Zavedati se moramo, da alternativnega turizma v tem okolju skorajda ni, saj gre za specifičen prostor, ki je za druge gospodarske panoge nezanimiv,« je dejal.

VEČ KOT 800 MILIJONOV LJUDI TRPI ZARADI POMANJKANJA HRANE IN PITNE VODE.

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Le z uresničevanjem zavez ciljev trajnostnega razvoja, lahko vse države sveta **do leta 2030 izkoreninijo skrajno revščino**, zaščitijo planet in zagotovijo vsem dostojno življenje.

Pomagaj tudi ti. Varuj okolje in bodi solidaren.

izražena mnenja ne odražajo uradnih stališč financierjev.

Dobili program fizioterapije

V Zdravstveni postaji Naklo so pred nekaj dnevi odprli prostore za nov program fizioterapije, gre za pomembno pridobitev v občini.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo—Občina Naklo in Zdravstveni dom Kranj sta v Zdravstveni postaji Naklo uredila prostore in opremo za nov program fizioterapije. Obči-

Žura je pohvalila sodelovanje z občino in dodala, da sta se z županom Megličem že kar nekaj časa trudila tudi za program fizioterapije, in ko se je očesna ambulanta iz zdravstvene postaje pre-

Na fotografiji del na novo urejenih prostorov in opreme za program fizioterapije. / Foto: Tina Dokl

na je financirala stroške gradbenih in obrtniških del v vrednosti okrog štirideset tisoč evrov skupaj še z manjšimi deli v obstoječi referenčni ambulanti, zdravstveni dom pa je financiral opremo za program fizioterapije v vrednosti nekaj tisoč evrov. Ob odprtju novih prostorov je župan Občine Naklo Ivan Meglič najprej poudaril, da gre za pomembno pridobitev, ki zaožroža zagotavljanje primarne zdravstvene oskrbe v občini Naklo. Ob fizioterapiji imajo v občini še splošno ambulanto, zobozdravstveno in očesno ambulanto ter lekarno.

Direktorica Zdravstvenega doma Kranj Lili Gantar

selila na novo lokacijo, jim je uspelo. Za lokalno prebivalstvo fizioterapija v domačem okolju pomeni bistveno hitrejši dostop in kakovostno obravnavo do vedno bolj iskanih tovrstnih zdravstvenih storitev. Trenutno je zaposlena ena fizioterapevtka, čez dva ali tri mesece se ji bo pridružila še ena, kar bo omogočilo, da bodo fizioterapevtske storitve na voljo ves dan.

Glede na to, da gre za pomembno pridobitev v občini Naklo, je bilo odprtje slovesen dogodek, ki ga je z nastopom popestrila folklorna skupina Društva upokojencev Naklo.

Trak sta slovesno prerezala Lili Gantar Žura in Ivan Meglič. / Foto: Tina Dokl

Zbirajo podatke o tržiških vodah

Tržič – Društvo upokojencev Tržič zbira podatke o vodah, njenih izviri, o posebnih vodah ... ter o ljudeh v Tržiču, ki se danes ukvarjajo z najrazličnejšimi rokodelstvi. Irma Lipovec je skupaj s sodelavci pripravila anketo in veseli bodo, če jim boste pomagali pri zbiranju podatkov. Pokukajte na <https://1ka.arnes.si/vodainrokodelci>.

Prva slika v galeriji je portret Alenke Bole Vrabec

Občina Radovljica in Knjižnica A. T. Linhart Radovljica sta v knjižnični čitalnici zasnovali novo Galerijo Čitalnica. Na prvi sliki v sklopu nastajajoče stalne razstave portretov osebnosti, ki so prispevale k razvoju kulturnega življenja v občini, je portret Alenke Bole Vrabec.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica in Knjižnica A. T. Linhart Radovljica sta v knjižnični čitalnici zasnovali novo galerijo, v kateri bo stalna razstava portretov pomembnih kulturnic in kulturnikov, ki so prispevali k razvoju in bogatenju kulturnega življenja v radovljiški občini ali širšem okolju, s tem pa tudi k prepoznavnosti in ugledu občine.

Na prvi sliki v Galeriji Čitalnica je upodobljena Alenka Bole Vrabec (1937–2020), radovljiška dramska igralka, režiserka, prevajalka, direktorica in umetniška vodja v številnih amaterskih gledališčih in gledaliških skupinah ter organizatorica kulturnega življenja.

Na prvi sliki v Galeriji Čitalnica je upodobljena Alenka Bole Vrabec, dramska igralka, režiserka, prevajalka, direktorica in umetniška vodja v številnih ljubiteljskih gledališčih.

Dne 14. januarja 1937 v Kranju rojena Bole Vrabcova se je v Radovljico preselila v začetku sedemdesetih, ko je delovala kot strokovna sodelavka za gledališko dejavnost

V knjižnici so si portret v petek ogledali župan Ciril Globočnik, direktorica knjižnice Božena Kolman Finžgar, Marjan Vrabec, soprog Alenke Bole Vrabec, ter avtor Ivan Prešern - Žan s soprogo Ivanko Kraševac. / Foto: Gorazd Kavčič

pri Zvezi kulturnih organizacij Kranj. Med letoma 1992 in 1999 je bila direktorica in umetniška vodja Gledališča Toneta Čufarja na Jesenicah, od leta 1999 do upokojitve v letu 2005 pa direktorica Linhartove dvorane Radovljica. Desetletja dolgo je bila tudi sodelavka Gorenjskega glasa, v zadnjih letih kot avtorica priljubljenih kolumn z naslovom Mizica, pogrnji se.

Bila je predsednica Združenja gledaliških in lutkovnih skupin Gorenjske, selektorica Festivala gorenjskih komedijantov, selektorica festivala Čufarjevi dnevi in vse

do konca članica strokovnega sveta Prešernovega gledališča v Kranju. Pomemben in obsežen je njen prevajalski opus, v katerem je največ prevodov iz španske in južnoameriške književnosti, med njimi so nobelovci Gabriel García Márquez, Miguel Ángel Asturias, José Saramago in Camilo José Cela. Za svoj delo je med drugim prejela Severjevo nagrado, Sovretovo nagrado, veliko plaketo Občine Radovljica ...

Po kratki bolezni se poslovala spomladi 2020, umetniško aktivna je bila vse do zadnjih dni svojega ustvarjalno

bogatega in pestrega življenja.

Portret Alenke Bole Vrabcove je naslikal glasbenik in slikar Ivan Prešern - Žan. V knjižnici so si ga v petek, na dan, ko bi portretiranka praznovala 85 let, skupaj z avtorjem ogledali župan Ciril Globočnik, direktorica Božena Kolman Finžgar ter Marjan in Aljoša Vrabcove, soprog in vnuk Alenke Bole Vrabcove.

Portreti bodo v novo galerijo umeščeni postopno in priložnostno, na primer ob življenjskem jubileju, prelomnici v ustvarjalnem opusu kulturnika in podobno.

Na Jesenicah izobesili nemško zastavo

URŠA PETERNEL

Jesenice – Petnajstega januarja smo zabeležili tridesetletnico diplomatskih odnosov med Nemčijo in Slovenijo. Odlični primer sodelovanja med državama gojijo

na Jesenicah. Mesto je leta 1994 sklenilo pobratenje z nemškim Nagoldom. Tedanja župana sta podpisala pogodbo o sodelovanju, cilj sodelovanja pa je bil navezovanje stikov med ljudmi, združenji in upravami.

Predstavniki obeh občin se še danes srečujejo vsaj enkrat letno, sodelovanje pa poteka na področjih športa, kulture in izobraževanja.

Pred leti je mesto Nagold Jesenicam izkazalo tudi posebno čast s tem, da je po

Jesenicah poimenovalo glavni trg v mestu. V čast diplomatskih odnosov med Slovenijo in Nemčijo je minuli konec tedna ob stavbi Občine Jesenice ob boku slovenski zaplapolala tudi nemška državna zastava.

S plačilom letne naročnine prihranite največ

- prihranite 25 %, torej Gorenjski glas prejmete kar 3 mesece zastonj
- izognete se mesečnemu plačevanju položnic
- po plačilu prejmete darilo s praktičnimi izdelki

Ne odlašajte in se odločite za plačilo letne naročnine na časopis Gorenjski glas. Če želite spremembo pri plačevanju, nam to do konca januarja sporočite na tel. št.: 04/201 42 41 vsak delovnik od 8. do 15. ure ali po e-pošti na narocnine@g-glas.si.

Letna naročnina za fizične osebe za leto 2022 znaša 163,80 EUR, prihranek znaša kar 54,60 EUR.

Pridružite se naši veliki družini zadovoljnih naročnikov, veseli bomo vaše družbe! **Gorenjski Glas**

Ključno je sodelovanje

Gimnazija Kranj je minuli konec tedna pripravila tretjo simulacijo konference Združenih narodov (ZN) KranjMUN.

MATEJA RANT

Kranj – Letošnji KranjMUN sta organizirala četrtošolka Neža Kejžar in tretješolec mednarodne mature Štefan Grašič pod mentorstvom profesorice Nataše Kne. Mednarodni projekt simulacije ZN – Model United Nations (MUN) je tridnevna akademska simulacija konference Združenih narodov, na kateri dijaki pridobivajo nova znanja in izkušnje iz diplomacije, debatiranja, mednarodnih odnosov in načina delovanja ZN.

Častna govornica na petkovem slovesnem odprtju konference sta bila predsednik republike Borut Pahor in

človekovih pravic vsakega posameznika ... Tretji R je ponazarjal »responsibility«: odgovornost držav pa tudi vsakega posameznika pri doseganju glavnih ciljev ZN. Potem je R kot »recovery« oziroma okrevanje, ki je sledilo po drugi svetovni vojni ob ustanovitvi ZN. »Po pandemiji bo človeštvo spet pred nalogo okrevanja.« To je pripeljalo do zadnjega R: »rebuilding« oziroma obnova. »Izzivi našega časa so ogromni in jih je veliko. Ampak veliko je tudi možnosti za kreativne in inovativne rešitve, ki jih lahko posredujemo drugim in jih lahko izboljšamo v dialogu z drugimi tudi na tovrstnih letnih

Štefan Grašič in Neža Kejžar s predsednikom Borutom Pahorjem / Foto: Gorazd Kavčič

članica odbora ZN za človekove pravice Vasilka Sancin. Slednja je v svojem nagovoru izpostavila pet R-jev. Prvi R za »remind us« oziroma opomin na pomembno poslanstvo ZN pri vzdrževanju mednarodnega miru in varnosti ter zagotavljanja človekovih pravic. Potem je R kot »respect« oziroma spoštovanje vseh in vsega – narave, okolja, individualnih

konferencah,« je dejala Vasilka Sancin. Na pomen dialoga in sodelovanja je opomnil tudi predsednik Borut Pahor. »Z dialogom in sodelovanjem lahko premagamo tudi največje razlike,« je poudaril in dodal, da moramo kot skupnost stremeti k vrednotam in ciljem, ki nas združujejo. »To je ključno za varno in mirno prihodnost ter dobrobit vseh.«

Tudi Komunala pomaga pri ozelenitvi Kranja

Kranj – Prizadevanjem Mestne občine Kranj za ozelenitev mesta se je pridružila tudi Komunala Kranj, ki je pred zmrzaljo uredila drevored lipovcev ob cesti Savska loka, in sicer od vhoda na Centralno čistilno napravo Kranj do Zbirnega centra Zarica. Drevored je del širše zelene ureditve področja Zarice, kjer je Komunala Kranj v lanskem letu zasadila približno 180 dreves in grmovnic. Novi nasad so poimenovali Drevored Zarta, kakršno je tradicionalno poimenovanje soteske Zarica.

Direktor Komunale Kranj Matjaž Berčon in župan Matjaž Rakovec v novem drevoredu Zarta / Foto: Komunala Kranj

Čakajo na odobritev podpore

Kdaj bodo začeli obnavljati most čez Savo na Ljubljanski cesti v Kranju, ki ima že poldrugo leto ograjena pločnika? Razpis je že v teku, na odobritev sofinanciranja pa še čakajo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pločnika na mostu čez Savo na Ljubljanski cesti v Kranju sta zaradi krušljivosti in posledično zagotavljanja varnosti za pešce ograjena že približno leto in pol, letos pa naj bi most vendarle začeli obnavljati. V teku je namreč javni razpis za izgradnjo Kolesarske povezave 7 od obstoječega omrežja na Koroški cesti (pri Policijski upravi Kranj) do Železniške postaje Kranj, v katero je vključena tudi rekonstrukcija omenjenega mostu. Rok za prijavo ponudnikov se izteče v četrtek.

Na Mestni občini Kranj (MOK) ocenjujejo, da bo vrednost izgradnje kolesarske povezave in sanacije mostu znašala okoli 2,2 milijona evrov. MOK bo za

izvedbo investicije zagotovila 1,4 milijona evrov, preostanek v znesku 810 tisoč evrov pa naj bi sofinancirala država in Evropski sklad za regionalni razvoj iz mehanizma Celostne teritorialne naložbe. Sofinanciranje mora Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko še odobriti, na njeno odločitev pa MOK čaka že ne navadno dolgo.

Obnova mostu bo sicer predvidoma trajala deset mesecev, v tem času bodo vzpostavljene delne, pri določenih gradbenih delih pa tudi popolne zapore mostu, so razložili na MOK.

Za zanimivost še povejmo, da je morala občina projekt obnove mostu uskladiti tudi z Zavodom za varstvo kulturne dediščine. Ob obnovi bodo namreč namestili

Rok za prijavo na razpis za izgradnjo Kolesarske povezave 7 v Kranju, ki vključuje tudi rekonstrukcijo mostu čez Savo na Ljubljanski cesti, se izteče pojutrišnjem. / Foto: Gorazd Kavčič

takšno ogrado, kot jo je imel most, preden ga je na začetku druge svetovne vojne, 10. aprila 1941, razstrelila starojugoslovanska vojska, ki

se je umikala pred nemško armado. Betonski most čez Savo, ki so ga po vojni obnovili, so sicer zgradili že leta 1909.

Konec špekulacij z mejami parcel

V Kranju so uvedli obvezno soglasje občine za spremembo meje parcele, saj želijo preprečiti različne špekulacije, ki so se pri spreminjanju parcelnih mej dogajale v preteklosti.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Z januarjem je začel veljati novi Odlok o območjih obveznega soglasja za spreminjanje meje parcele na območju mestne občine Kranj (MOK), ki določa območja, na katerih je potrebna pridobitev soglasja občine v upravnih postopkih spreminjanja meje parcele. Podoben odlok je sprejelo že več slovenskih občin, med drugim tudi Bled.

Kranjski mestni svet je omenjeni odlok sprejel zaradi nevzdržnega stanja na področju spreminjanja parcelnih mej, so razložili na MOK. Razširjena je bila namreč praksa, da se v postopkih parcelacij zemljiških

parcel niso oblikovale gradbene parcele, ki predstavljajo zemljišče pod stavbo in funkcionalno zemljišče, ki pripada tej stavbi, ampak so se odmerjale parcele različnih oblik in velikosti, ki odstopajo od veljavnih prostorskih aktov in v prostor vnašajo nered.

»Zaznali smo kar veliko špekulacij oziroma malverzacij. Meje so se spreminjale nesorazmerno zaradi plačevanja nižjega nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Prihajalo je do kar velikih problemov, ko kupci hiš niso dobili uporabnega dovoljenja. Zdaj smo določili območja, kjer je treba dobiti soglasje občine za spremembo meje,

prav zato, da se izognemo tem špekulacijam,« je razložil kranjski župan Matjaž Rakovec.

Na občini so dodatno pojasnili, da bo uveljavitev odloka prinesla bolj racionalno izkoriščen prostor. »Omo-gočeno bo tudi aktivno spremljanje in izvajanje določil v sprejetih prostorskih aktih občine, s katerimi se bodo lahko vsaj delno preprečile nekatere črne gradnje in v nekaterih primerih tudi večkratni stroški parcelacij,« so poudarili.

V skladu z odlokom je soglasje za spreminjanje meje zemljiške parcele obvezno na stavbnih zemljiščih s podrobnejšo namensko rabo S za stanovanjske

površine (SS, SB, SK, SP), C za centralne dejavnosti (CU, CD) in A za razpršene gradnje, kot so določena z občinskim prostorskim načrtom MOK. Prav tako so v veljavnem Občinskem prostorskem načrtu določeni pogoji, pod katerimi je dovoljeno spreminjanje mej parcel. S sprejetjem odloka je seznanjena tudi Geodetska uprava Republike Slovenije, ki bo omogočila, da bodo prej omenjena območja vidna in dostopna v njihovem javnem pregledovalniku, pojasnjujejo na občini.

Vloga za soglasje je dostopna na spletni strani Mestne občine Kranj (www.kranj.si/kontakt/e-uprava).

Danes spletna delavnica

SIMON ŠUBIC

Kranj – Z izvedbo spletne delavnice se danes v Kranju končuje niz delavnic, na katerih občanom podrobneje predstavljajo (prvi) participativni proračun in postopek sodelovanja. Na spletni delavnici, ki bo od 19. ure naprej potekala na spletni platformi Zoom, lahko sodeluje vsak občan, ne glede na

to, iz katere krajevne skupnosti prihaja. Pridružiti se ji bo možno na povezavi »bit.ly/participativniproacun_MOK2022«, vklop bo mogoč 15 minut pred začetkom delavnice, za udeležbo pa ni treba imeti naložene aplikacije. »Če bi za uporabo platforme Zoom na dan delavnice potrebovali pomoč, se lahko obrnejo na tehnično podporo izvajalca delavnice,

na e-naslov mario.ben-koc@pina.si,« so sporočili z Mestne občine Kranj.

Včeraj so se začele tudi projektne pisarne na sedežu Predoslje (termini so objavljeni na spletni strani KR Predlagaj (https://predlagaj.kranj.si), kjer lahko zainteresirani ob pomoči občinskih uslužbencev oddajo svoje predloge za izvedbo

projektov. Projektne predloge je sicer možno oddati do 4. februarja na spletni strani KR Predlagaj, po klasični pošti na naslov Mestna občina Kranj (Slovenski trg 1, 4000 Kranj) s pripisom »Za participativni proračun (ne odpiraj)« ali osebno v vložišču MOK. Seznam projektov, ki jih bodo po krajevnih skupnostih izvedli v okviru participativnega proračuna, bodo občani določili z glasovanjem, ki bo potekalo med 1. in 10. marcem.

V Dražgošah odprli vrtec

V prostorih dražgoške šole je včeraj začel delovati še vrtec za eno skupino otrok.

ANA ŠUBIC

Dražgoše – Zaradi povečanega vpisa v vrtce se je Občina Železniki lani jeseni lotila ureditve vrtca v dražgoški podružnični šoli, ki je včeraj odprl svoja vrata. Prag nove enote Vrtca Železniki, v kateri je prostora za eno skupino otrok prvega starostnega obdobja, so včeraj prestopili trije malčki. S februarjem se jim bodo pridružili še trije, zgodaj spomladi pa naj bi bil oddelek že poln. Kot je pojasnil Franc Rant, ravnatelj Osnovne šole Železniki, pod okrilje katere sodi tudi Vrtec Železniki, je dodatna enota zelo pomembna, saj rešuje problem predšolskega varstva v občini Železniki. Sedaj imajo namreč vsi otroci, ki trenutno izpolnjujejo pogoje za sprejem v vrtec, zagotovljen prostor.

Ob tem je ravnatelj spomnil, da imajo še vedno dve skupini vrtčevskih otrok v prostorih šole v Železnikih in da se lahko zgodi, da bo zaradi večjega vpisa v prvi razred ena skupina izgubila prostor v šoli. Že letos je na seznamu nekoliko več otrok kot za dva oddelka prvošolcev, prihodnje leto pa naj bi jih bilo še

Foto: Gorazd Kavčič

Z novim vrtcem v Dražgošah rešujejo problem varstva predšolskih otrok v občini Železniki.

več. Če bodo morali oblikovati tri oddelke prvega razreda, bo ena vrtčevska skupina izgubila prostor v šoli in v tem primeru ne bodo več mogli sprejeti vseh otrok v vrtec, je opozoril ravnatelj.

Vrtec so izdelali v pritličju dražgoške šole na dobrih sto kvadratnih metrih površin, od tega so 65 »kvadratov« namenili igralnici, uredili pa

so še sanitarije, garderobo in kabinet za osebje. »Prostor je zelo razkošen in lep, tako da bodo pogoji za varstvo otrok v tem oddelku odlični,« je zadovoljen ravnatelj. Investicija, ki jo je izvedlo podjetje Akvaing, je stala 89 tisoč evrov, pokrila pa jo je Občina Železniki.

»V Dražgošah je dovolj otrok, da bi bil lahko vrtec

predvsem zanje, vendar pa jih ta čas vozijo tudi od drugod, ker imajo starši iz Dražgoš otroke že vključene v druge vrtce in jih ne želijo premeščati,« je pojasnil ravnatelj, ki pričakuje, da se bodo v prihodnje domačini prednostno odločali za vrtec v lokalnem okolju. Na ta način se bo zmanjšal pritisk na ostale vrtce v občini.

Živahno na drsališču

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Že od sredine decembra je skoraj vsak dan živahno na drsališču na Trgu pod gradom v Škofji Loki. Drsališče je zelo dobro obiskano in razveseljuje številne mlade in malo manj mlade, obratuje pa od ponedeljka do petka med 15. in 20. uro, ob sobotah od 10. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 19. ure. Zaprto je v primeru dežja. Ob drsališču je možnost izposoje drsalk vseh velikosti, za najmlajše pa tudi

čelade in drsalni pripomočki. Za vstop na drsališče je treba upoštevati vse veljavne ukrepe za preprečevanje prenosa koronavirusa. Kot pravijo odgovorni na škofjeloški občini, je predvideno, da bo obratovalo do konca tega meseca, potem pa ga bodo pospravili ter začeli pripravljati prireditveni prostor in smučišče pod gradom za Pokal Loka, ki bo med 11. in 13. februarjem, društvo Rovtarji pa bo 12. februarja pripravilo mednarodno tekmovanje v smučanju po starem.

Drsališče na Trgu pod gradom bo postavljeno še do konca tega meseca. / Foto: Gorazd Kavčič

Sanirajo plaz na regionalni cesti pri Lajšah

Lajše – Na državni cesti med Dražgošami in Kropo ta čas poteka sanacija plazu, ki je že pred časom nastal okoli tristo metrov naprej od cerkve v Lajšah v smeri proti Podblici. Sanacijo plazu in nasipne brežine vodi Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI). Za izvedbo je izbrala podjetje HIP KA iz Ljubljane skupaj s partnerjem HIP PLUS iz Vač, ki sta bila z 897 tisoč evrov vredno ponudbo najugodnejša na javnem razpisu. Gradbena dela zajemajo izvedbo sidrane pilotne stene v dolžini 90 metrov ter izvedbo drenažnih reber in zbirnih jaškov nad cesto za odvodnjavanje zaledenelih voda, so pojasnili na DRSI. V primeru ustreznih vremenskih razmer bodo dela končana predvidoma v maju letos.

Foto: Gorazd Kavčič

Digitalizacija proizvodnih procesov

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora in Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka pripravljata spletno delavnico z naslovom Kako učinkovito digitalizirati proizvodne procese? Brezplačna delavnica bo potekala v ponedeljek, 31. januarja, med 9.00 in 10.30 na videokonferenčni platformi Zoom. Prijave sprejemajo do četrta, 27. januarja, oziroma do zasedbe prostih mest. Dodatne informacije so na voljo na e-naslou info@ra-sora.si. Delavnica je namenjena podjetjem, potencialnim podjetnikom in vsem, ki jih tematika zanima.

Publikacija o uresničenih in zastavljenih projektih

Škofja Loka – Te dni so občani Škofje Loke v svoje nabiralnike prejeli publikacijo Občina Škofja Loka v letu 2021. V njej je na slikovit način opisan pregled realizacije strategije občine v preteklem letu. Po uvodnih besedah župana Tineta Radinje, podžupana Roberta Straha in direktorice občinske uprave mag. Špele Justin so v rubrikah Modra Loka, Zelena Loka, Zadovoljna Loka, Mobilna Loka in Pisana Loka razporejeni projekti in aktivnosti, ki so jih izvedli v preteklem letu. Tokrat so v publikacijo vključili tudi znake za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč ter nekatere druge koristne informacije in naslove.

Tretjina projektov je zaključena

V participativnem proračunu, imenovanem #Naša Loka, so občani občine Škofja Loka izglasovali triinšestdeset projektov, ki jih že uresničujejo, tretjina pa je zaključena.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Projekt #Naša Loka je zaživel lani, ko so spomladi občani in skupine občanov Škofje Loke predlagali kar 135 različnih projektov, o njih pa je nato potekalo glasovanje v vseh enajstih krajevnih skupnostih.

»Po zaključku glasovanja v procesu participativnega proračuna #Naša Loka smo izbrane projekte še enkrat pregledali in za vsakega določili okvirno časovnico izvedbe. Približno tretjino projektov nam je uspelo zaključiti že lani, preostali izbrani projekti pa so še v fazi izvedbe. Pri nekaterih od teh smo dela že naročili in čakamo na izvajalce oziroma na primernejše pomladne temperature, pri nekaterih pa s predlagatelji še usklajujemo končno verzijo postavitev ali pa dokončno prostorsko umestitev. Pričakujemo, da bo tako velika večina projektov zaključena pred letošnjim poletjem,« je pojasnil vodja Oddelka za

Ob podružnični šoli v Retečah je nova zunanja telovadnica.

družbene dejavnosti Občine Škofja Loka in vodja projekta participativnega proračuna #Naša Loka Rok Primožič.

Do sedaj zaključeni projekti so nova otroška igralna Godešiču, celostna urbana ureditev krajevne skupnosti Reteče - Gorenja vas (kar pomeni postavitev košev

za pasje iztrebke, zamenjavo oglasnih tabel in košev za smeti ter zunanjo telovadnico v Retečah ob podružnični osnovni šoli), igralna na otroškem igrišču ob šoli v Gabrku, olepšanje kraja in podaljšana trajnost ograje v krajevni skupnosti Log, ograditev športnih površin in ureditev

otroškega igrišča v vasi Trata, ureditev otroškega igrišča pri športnem igrišču v Virmašah, postavitev sedmih počivalnih klopi v krajevni skupnosti Sveti Duh, postavitev košev za smeti ob Sori v krajevni skupnosti Stara Loka - Podlubnik in prikazovalnik hitrosti v vasi Zminec.

Nove zanimive najdbe v Mengšu

Tudi nadaljevanje arheoloških izkopavanj na območju šolske telovadnice v Mengšu je prineslo nekaj zanimivih najdb.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Na območju stare šolske telovadnice v Mengšu, kjer bo občina zgradila dodatne prostore za tamkajšnja osnovna šola, ki se spopada s prostorsko stisko, še naprej potekajo arheološka izkopavanja. Kot smo že poročali, so v mlajših kulturnih plasteh arheologi že pred tedni našli več zanimivih artefaktov, med njimi tudi del steklene posodice, ki bi bila del večjega lstenca, ki so ga uporabljali v poznoantičnih cerkvah. Tudi v starejših plasteh, ki so jih arheologi umestili v obdobje starejše železne dobe, pa so se skrivale nekatere zanimivosti. V tej fazi so našli tri stavbe, za katere sklepajo, da je šlo za gospodarska poslopja, poleg tega pa še tritrobno puščično ost, odlomek bronaste zapestnice, delčke bronastega

uhana, posode za žerjavico in različne bruse ter keramično orodje, so sporočili z mengeške občinske uprave.

Kot je pojasnil Tine Kumerdej, magistrski študent arheologije, ki sodeluje pri izkopavanjih, o katerih bo napisal tudi magistrsko nalogo, so žerjavico shranjevali v posodah, da bi lažje zažigali ogenj. Pomen najdenih posod pa je v širši kontekst arheoloških izkopavanj pod Gobavico umestil Draško Josipovič, vodja izkopavanj: »Ko smo leta 1997 na območju v bližini stare telovadnice izvedli raziskavo območja s pomočjo sond, smo našli podobne posode s pepelom. Takrat smo mislili, da gre za žarne grobove. Videti je, da je šlo za posode za žerjavico in da je bila na tem območju že v času stare železne dobe prisotna gospodarska dejavnost.«

Del najdene posode za žerjavico / Foto: Občina Mengeš

Fresko uspešno prestavili

V Poljanah so po obsežnih pripravljanih delih, ki so jih izvedli v minulih mesecih, v soboto na novo lokacijo premestili fresko Iveta Šubica z naslovom Poljanska vstaja.

MATEJA RANT

Poljane – Premestitev freske z objekta opuščene živilske trgovine v središču Poljan k spomeniku NOB čez cesto je po besedah župana Milana Čadeža predstavljala izjemen gradbeno-tehnični podvig, ki ga je vodja ljubljanske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Boris Vičič označil za dogodek desetletja v Poljanah. Priprave so trajale nekaj mesecev, saj so najprej utrdili zaledno steno za fresko v objektu, nato pa izdelali armiranobetonske nosilce na vseh štirih straneh freske, da so tako po strokovnih navodilih statika in restavtorja ustvarili nosilni obod za prestavitev freske, ki so jo izvedli v soboto.

Kljub obsežnim pripravljanim delom so si vsi navzoči vidno oddahnili, ko so 45 ton težko fresko, vpeto v betonske nosilce, uspešno prenesli na drugo stran ceste k spomeniku NOB, ki so ga že prej prestavili plato nižje, da so tako omogočili boljšo vidljivost freske, je pojasnila direktorica občinske uprave Elizabeta Rakovec. »V nasprotnem primeru bi namreč spomenik zakrival del freske, ki bi tako ne bila ustrezno vedutno izpostavljena.« Kot je poudaril župan, je šlo za edinstven poseg, saj so v Sloveniji zaman iskali primere dobre prakse, na katere bi se lahko oprli. »Naše lokalno podjetje Topos in strokovni sodelavci občine so v sodelovanju z zavodom za varstvo kulturne dediščine izpit opravili z odliko,« je bil zadovoljen po opravljeni nalogi.

Foto: Primož Rčulin

Fresko Iveta Šubica Poljanska vstaja so minulo soboto prestavili na novo lokacijo.

»Ogromno energije smo vložili v pripravo prestavitve, kljub temu pa gre vedno lahko kaj narobe. A je vse potekalo, kot smo si zamislili.« Precej na trnih je prestavitev freske opazovala tudi hči Iveta Šubica, prav tako akademska slikarka Maja Šubic. »Zelo me je skrbelo, a ko sem videla, da sta glavna izpodjetja Topos sama opravila ključna dela, sem videla, da so s srcem zraven in da si res želijo opraviti, kot je treba.« Prepričana je, da je freska zdaj dobila še lepše mes-

izkušeni. Med drugim so pred leti sodelovali pri prestavitvi Robbovega vodnjaka v Ljubljani. »Mislim, da smo našli idealno rešitev, a prepričan sem, da se brez občine in njihovih prizadevanj to ne bi zgodilo. V kakšnem drugem času ali z drugo ekipo na občini bi bilo vprašanje, kaj bi se zgodilo s fresko.«

Po odstranitvi freske bodo nadaljevali rušenje zapuščenega trgovine in arheološke raziskave, ki bodo podlaga za nadaljnjo ureditev tega območja. »Čaka nas še največji

Elizabeta Rakovec in dodala: »Če je ta kraj skoraj stoletja navdihoval in vabil k zbiranju tolikšno število rodov naših prednikov, ki nemo kličejo k pozitivnim zgodbam presejanja virusa umetnih delitev in vabijo k povezovanju, smo tudi mi dolžni pristopiti k ohranjanju dediščine s kar največjo skrbnostjo, saj želimo varovati umetniške stvaritve domačih krajev ter spoštovati drugačnost in različnost zgodovinskih obdobj, ki so jih doživeli pretekli rodovi prebivalcev Poljanske doline.« Predvsem pa želijo po njenih besedah slediti zgodbi, ki presega zgolj varovanje kulturne dediščine ter ustvarja priložnost za zgleđen pristop k spoštovanju različnih nazorov in izročil raznolikih zgodovinskih obdobj, iz katere »bi se naši potomci učili živeti v miru in sožitju, ki nikoli ne ruši, pač pa povezuje v dobrobiti celotne skupnosti.«

Kljub obsežnim pripravljanim delom so si vsi navzoči vidno oddahnili, ko so 45 ton težko fresko, vpeto v betonske nosilce, uspešno prenesli na drugo stran ceste k spomeniku NOB.

to v središču Poljan. Precej izživ: oblikovati karseda optimalen in reprezentančen napaj opazoval Boris Vičič, saj kot je poudaril, ima ekipa, ki je sodelovala pri sami prestavitvi v soboto, že kar nekaj

izživ: oblikovati karseda optimalen in reprezentančen napaj opazoval Boris Vičič, saj kot je poudaril, ima ekipa, ki je sodelovala pri sami prestavitvi v soboto, že kar nekaj

Na vrsti tudi postaja v Domžalah

Na Direkciji RS za infrastrukturo smo preverili, katere projekte načrtujejo na železniški infrastrukturi na Gorenjskem.

ANA ŠUBIC

Kranj – Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) je ob upravljanju skoraj šest tisoč kilometrov glavnih in regionalnih cest po Sloveniji pristojna tudi za izvedbo vlaganj v 1200 kilometrov dolgo omrežje javne železniške infrastrukture. Zanj je v letošnjem državnem proračunu predvidenih 600,5 milijona evrov, v naslednjem letu pa 644,4 milijona evrov.

Med letošnjimi projekti na Gorenjskem so izpostavili varnostno-tehnično nadgradnjo železniškega predora Karavanke. »V letu 2021 so bila zaključena dela v predoru, trenutno je v zaključni fazi še postavitve protihrupnih ograj med predorom in železniško postajo Jesenice. Ocenjena vrednost projekta na slovenski strani je 78,58 milijona evrov, od tega so zagotovljena EU-sredstva v višini 47,57 milijona evrov,« so razložili na DRSI. Ta čas

poteka tudi izdelava projektne dokumentacije za nadgradnjo železniške postaje Jesenice, izvedba pa je predvidena v letih 2023 in 2024.

Nadaljevali bodo nadgradnjo železniške proge med postajnih odsekov na odseku Kranj–Jesenice. Vrednost del, ki potekajo v obdobju 2020–2022, je ocenjena na 166 milijonov evrov, pri čemer imajo zagotovljenih 37 milijonov evrov sofinanciranja iz Sklada za podnebne razmere in skoraj 103

milijone evrov evropskih sredstev v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Letos načrtujejo nadgradnjo železniške postaje Domžale. »V teku je javno naročilo z izvedbo del,« so razložili na DRSI. Dela nameravajo začeti v prvi polovici letošnjega leta. Projekt je ocenjen na 13 milijonov evrov, zanj so predvideli tudi 7,26 milijona evrov evropskih sredstev v okviru Sklada za okrevanje in odpornost. Letos nameravajo objaviti javna naročila za izdelavo

projekte dokumentacije za nadgradnjo železniških postaj Škofja Loka, Kranj, Podnart, Lesce Bled ter postajališča Slovenski Javornik in odseka Kranj–Naklo.

Na DRSI so povedali še, da je ta čas v fazi umeščanja v prostor nadgradnja železniške proge št. 21 Ljubljana Šiška–Kamnik Graben. »Rang vrednosti projekta je ocenjen na 250 milijonov evrov, ocenjena vrednost projekta bo znana po tem, ko bo projektantsko obdelan,« so dodali.

Različno visoke uskladitve pokojnin

Ljubljana – Poslanci državne zbornice so pretekli teden potrdili predlog novele zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katerim so določili izredno usklajevanje pokojnin v različnih višinah. Pokojnine, uveljavljene do konca leta 2010, se bodo dodatno uskladile za 3,5 odstotka, v letu 2011 uveljavljene pokojnine za 1,7 odstotka, vse ostale pokojnine in drugi prejemki iz pokojninske blagajne, razen dodatka za pomoč in postrežbo ter letnega dodatka, pa za odstotek. Višje zneske bodo izplačali s pokojninami za januar konec meseca. Februarja bo sledila še redna uskladitev pokojnin, predvidoma vsaj štiriodstotna.

Knjiga o Kamni Gorici in Kamn'čanih

Hiše v Kamni Gorici, njihovi lastniki in prebivalci je naslov obsežne, več kot sedemsto strani dolge knjige avtorja Mitje Kapusa, Kamnogoričana, ki je popisal zgodovino kraja in njegovih prebivalcev, še posebej natančno pa opisal 73 hiš, njihove lastnike in družine, ki so v njih živele.

URŠA PETERNEL

"Začelo se je, ko sem v dedovi zapuščini našel nekaj starejših listin, najstarejša med njimi izhaja iz leta 1769, in sem bil seveda radoveden, kakšna je njihova vsebina ..." Tako začetke svojega raziskovanja najprej svoje in zatem drugih kamnogoriških rodbin opisuje Mitja Kapus, univerzitetni diplomirani pravnik, po duši pa raziskovalec, športnik in avanturist. Je potomec najmanj osmih generacij žebjarjev iz Kamne Gorice, kjer tudi sam živi že od rojstva. Kar šest let je brskal po arhivih in spletnih straneh, zbiral dokumente in fotografije, hodil po muzejih, knjižnicah, upravnih enotah, celo po pokopališčih, in

na koncu je obsežno nabrano gradivo kar klicalo, da ga objavi. Tako je nedavno izšla knjiga Hiše v Kamni Gorici, njihovi lastniki in prebivalci, ki ima več kot sedemsto strani, izdal pa jo je v samozaložbi. V njej opisuje zgodovino Kamne Gorice vse do druge polovice 20. stoletja, govori o njenih prebivalcih (ti sebi pravijo Kamn'čani), posebej natančno pa je opisal 73 hiš, njihovih lastnikov in družin, ki so v njih živele. Kot pravi avtor, je prav vsaka od njih imela svojo zgodbo, ki jo je s knjigo želel ohraniti v spominu in predstaviti drugim, predvsem potomcem.

"Kljub temu da sem želel razjasniti vse neznanke in me je to gnalo pri delu, sem se sčasoma le moral

sprijazniti, da bodo nekatere stvari ostale zavite v meglo ali se bodo razjasnile pozneje ..." je povedal avtor, ki se je lotil tudi izdelave družinskega drevesa po dedu, saj je želel ugotoviti, ali je bila njegova družina v sorodu s plemenito družino Kapus. Pri tem je ugotovil, da se podatki o družinah v Kamni Gorici prepletajo, zato je izdelal tudi pregledna družinska drevesa za večino ostalih družin, ki so prav tako objavljena v knjigi.

Kot pravi avtor, najbrž ne bo veliko bralcev, ki bodo knjigo prebrali od začetka do konca. Večina jo bo vzela v roke, ko bo iskala podatke o določeni hiši ali svoji družini. "Knjiga ni delo in zgodba, ki se bo prebrala od začetka do konca, temveč je opis lastnikov hiš in družin," dodaja Kapus.

A kot je ob rob knjige napisal dr. Božidar Flajšman, je avtor s knjigo pokazal, kako dragocen arhitekturni in kulturni biser je Kamna Gorica; z vztrajnostjo in natančnostjo mu je uspelo

Mitja Kapus je pravnik, po duši raziskovalec, avanturist in športnik, sicer pa potomec vsaj osmih generacij žebjarjev iz Kamne Gorice. Izvira iz družine Kapus, Kamna Gorica 7, po domače pri Podrečarju. Prva znana prednika sta iz 17. stoletja Sebastjan Kapus in Helena Šušteršič. / Foto: Gorazd Kavčič

Pri raziskovanju je Kapus med drugim ugotovil, da je babica Juliusa Kugyja izvirala iz Kamne Gorice, prav tako žena slovenskega pesnika Jovana Vesela - Koseskega, v Kamni Gorici so živeli sorodniki Franceta Prešerna, ded prvega Slovenca, ki je šel v Himalajo, Dinka Bertonclja, je bil iz Kamne Gorice ...

prikazati del preteklosti, predvsem pa identiteto kraja, ki sta ga skozi stoletja dooločala fužinarstvo in kovaška dejavnost, zlasti izdelovanje žbljev.

"Avtorjeva vztrajnost in lepa lastnost – radovednost

– sta obrodili pravo enciklopedijo podatkov ..." je zapisal in dodal, da je Kapusova knjiga dragocen vir, ki trajno obeležuje in bogati identiteto Kamne Gorice, ki da je živahen, življenja poln kraj, ki mu je stoletja dolgo uspelo

ohraniti dragoceno in v veliki meri obnovljeno arhitekturno podobo kovaškega kraja s številnimi rakami, mostovi in mostički ter ozkimi uličicami, zaradi česar se ga je prijelo tudi ime Male Benetke.

Vidova domišljajska avantura

Vid Legradič iz Zaloga pri Cerkljah je pisatelj, popotnik in gornik. Nedavno je izdal drugo knjižno delo, domišljajsko avanturo, roman Travid: za devetimi zvezdami. Knjiga je dobila tudi angleško različico.

ALENKA BRUN

Cerklje – Vid Legradič zadnje čase veliko piše. Pandemija je precej zarezala v njegovo življenje in kot turistični vodnik je bil prisiljen stopiti iz svoje cone udobja. Ker pa je vedno rad pisal in je imel prostega časa v tem obdobju na pretek, se je odločil, da si bo dal priložnost. In svet pisanja ga je prevzel.

Leta 2020 je ugledal luč sveta njegov potopisni roman Zgodba o potovanju – prvi del, drugi pa je še svež in je iz tiskarne ravnokar prispel na prodajne police. Vmes pa je Legradič uresničil svojo željo ter spisal domišljajsko avanturo z naslovom Travid: za devetimi zvezdami. In pred kratkim je slovenska različica dobila še angleško.

Pisanja se je lotil profesionalno

»Pisal sem vsak dan od pet do osem ur – skratka kot da bi hodil v službo.« Na ta način mu je tudi uspelo, da je preživel zasneženo predlansko leto. Ker pa

samo s pisanjem knjig za slovenski trg težko preživi, se je odločil, da Travid namerno napiše tako, da bo odgovarjal tudi tujemu bralcu. Udeležil se je nekaj spletnih tečajev in hitro spoznal zakonitosti pisanja in oblikovanja tekstov v tujini. »Manj je sanjarjenja in več akcije, manj primer in več neposrednosti. Zato roman Travid: za devetimi zvezdami spominja na filmski scenarij.« Končano delo je pošiljal na razpise in natečaje po svetu in na koncu mu je uspelo: roman je sedaj ljubiteljem znanstvene fantastike na voljo tudi v angleščini.

Od kod ideja za zgodbo, nas zanima. Je glavni junak, 35-letni Travid Urs, ki je turistični vodnik in svobodnjak

Že od prvega dne, ko si je zamislil zgodbo, je razmišljal predvsem o tem, da bi njegov znanstvenofantastični roman dosegel tudi tuje bralce.

s planeta Zemlja ter s svojo Srebrno zverjo, malim vesoljskim plovilom, potuje po prostranih ozemljih Vesoljske unije, njegov alter ego v prihodnosti? Le delno, odgovarja Legradič. »Je človek, ki je dozorel za prihodnost in hkrati osebnost, kakršna je nujna v tem času in prostoru. Travid je samozavesten, svoboden, neodvisen, pravičen in sočuten.« Ideja za roman je zorela leta, v celoto pa se je oblikovala s pobiranjem drobcov na področjih, ki ga zanimajo. »Astrofizika, astrobiologija, znanstvena literatura ... Navdih sem našel tudi v gorah, ekologiji in med potovanji po svetu,« našteva.

Ljubezni in maščevanju se je izognil

Posebnost Legradičeve domišljajske avanture je tudi v tem, da je nabita s simbolizmom. Med vrsticami se skriva temeljita kritika današnjega sveta. Namerno se je izognil ljubezenski tematiki, ki jo je nadomestil s prijateljstvom, ter maščevanju, ki ga je ta

Vid Legradič s slovensko in angleško različico novega romana Travid: za devetimi zvezdami

literarna zvrst polna. Meni tudi, da je to eno najprimitivnejših čustev oziroma dejanj nasploh. »Zato sem ga

v knjigi nadomestil z resnico,« pojasni. Ugotavlja sicer, da ima znanstvenofantastična literatura v Sloveniji manj

bralcev, a od izida knjige naprej opaža tudi, da so ti izjemno strastni. »Delo preberejo natančneje, celo večkrat, in imajo temeljitejšo kritiko.«

Že sam naslov romana morda nakazuje, da bodo v prihodnosti sledila nadaljevanja romana, ugibamo. Legradič se strinja in pripomni, da so v tujini ta celo zaželena. Računa, da bo naslednja knjiga izšla čez tri leta. Pred tem pa pripravlja izid še dveh knjig, med drugim tudi kriminalno-fantastične drame, ki bo bežno temeljila na svetu iz Travida, a se bo dogajala v Sloveniji. »Travid bo zagotovo poletel v vesoljski oblak, resnično vesoljsko meglico imenovano Sagittarius B2, ki je v bližini središča naše galaksije. Odkrita je bila leta 2009 in vsebuje etil format, okusno organsko molekulo, ki ima okus po malinah. Prav tako je usoda Travida delno odvisna od fotografij in podatkov, s katerimi bo postregel nedavno izstreljeni vesoljski teleskop Jamesa Webba,« nam avtor za konec postreže še z nekaj dejstvi.

zdravje & lepota

Delavnica Dejavniki tveganja

SUZANA P. KOVAČIČ

S trokovne sodelavke Zdravstvenozgodnjega centra ZD Tržič vabijo na brezplačne delav-

nice, ki se jih lahko udeležijo vsi, ki želijo izvedeti več o zdravem načinu življenja in o dejavnikih, ki lahko škodljivo vplivajo na zdravje posameznika ali poslabšajo že obstoječe bolezni. Nasle-

dnja delavnica bo ta petek ob 10. uri v prostorih Ljudske univerze Tržič na temo Dejavniki tveganja (meritve). Pridobili boste informacije o zvišanem krvnem tlaku, zvišanih maščobah v

krvi, zvišanem krvnem sladkorju. Izvedeli boste, kako omenjeni dejavniki tveganja vplivajo na nastanek kroničnih bolezni in kakšna je njihova povezanost z življenjskim slogom. Delavnico bo vodila diplomirana medicinska sestra Simona Kiphut.

Akutna obolenja dihal

Število posvetov zaradi akutnih okužb dihal v ambulantah osnovnega zdravstvenega varstva je v prvem tednu po novem letu precej naraslo.

SUZANA P. KOVAČIČ

G lede na laboratorijske podatke je vzrok večje incidence akutnih okužb dihal hitra rast števila okužb s SARS-CoV-2 in ne toliko povečano število primerov gripe oziroma okužb z drugimi respiratornimi virusi. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) tedensko spremlja obolenje za gripo, virus gripe so v prvem tednu novega leta, ko so zadnji objavljeni podatki,

dokazali v treh odstotkih testiranih vzorcev. Drugi virusi so se pojavljali posamično. V državah Evropske unije sicer intenzivnost kroženja gripe narašča, ni pa še visoka, poroča NIJZ. Kot navajajo na NIJZ, pojav in razširjenost gripe in drugih akutnih okužb dihal pozorno spremljajo in ocenjujejo od leta 1999 dalje na osnovi opazovanja vzorca populacije, ki zajame nekaj manj kot štiri odstotke prebivalstva. Iz približno štirideset ambulant osnovnega zdravstvenega varstva tedensko prejmejo

gorenjske lekarne

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Nespečnost

Nespečnost je najpogostejša motnja spanja. Pogostejša je pri starejših, ko se značilno pojavijo nočna prebujanja. Lahko se izrazi kot neželeni učinek nekaterih zdravil. Nespečnost, tesnoba in stres lahko nastopijo tudi kot posledica spoprijemanja z novo boleznijo covid-19.

Kaj je značilno za nespečnost

Nespeča oseba težko zaspi, ponoči se pogosto prebujajo, spi prekratek čas, se prebujajo prezgodaj, zbudi se nenaspana in utrujena. Oseba je čez dan utrujena, se težje zbere, ima slabši spomin, nima dovolj energije za delo, pri delu dela napake, je nasploh bolj razdražljiva.

Nespečnost je lahko prehodna in traja le nekaj dni. Nastopi ob različnih stresnih situacijah, zaradi motečih dejavnikov iz okolja, nezdravih življenjskih navad (večerno uživanje kave, alkohola, prevelikih količin hrane ...), spremembe okolja (selitev, potovanje, ležanje v bolnišnici ...) in ob drugih motečih dejavnikih. Kratkotrajna nespečnost traja največ tri tedne. Pogosto se pojavi ob stresnih situacijah, kot so žalovanje, ločitev ..., in se po določenem času uredi v normalen spanec. Za dolgotrajno nespečnost je značilno, da traja dlje kot tri tedne oziroma se pojavi vsaj trikrat na teden en mesec ali dlje. Lahko je posledica bolezni, kot so Parkinsonova bolezen, demenca, čustvene motnje in druge. Nespečnost lahko nastopi zaradi dolgotrajnega uživanja alkohola ali določenih zdravil, tudi uspaval.

Kako premagati nespečnost

Skrbite za zdrave spalne navade. Vsak dan se odpravite v posteljo ob istem času in tudi vstanite ob isti uri. Izogibajte se popoldanskemu in večernemu dremanju. V večernih urah se izogibajte napitkom s kofeinom, alkoholu, kajenju in preobilni hrani. Pol ure pred spanjem počnite kaj sproščujočega (branje, miren sprehod ...). Podnevi skrbite za redno telesno aktivnost na soncu in svežem zraku. Pri lajšanju nespečnosti se običajno učinek teh ukrepov pokaže šele po dveh do treh tednih rednega izvajanja.

Kaj je treba vedeti pri zdravljenju nespečnosti

Osnova zdravljenja nespečnosti je skrb za ustrezne spalne navade ter odprava vzrokov.

Če nespečnost spremlja določene bolezni, na primer depresijo, demenco, bolečino, je treba zdraviti in lajšati tudi ta stanja. Zdravila – uspavala uporabimo šele, ko drugi ukrepi ne pomagajo. Uspavala, ki jih predpiše zdravnik, uporabljamo za kratkotrajno zdravljenje nespečnosti. Ob dol-

gotrajni uporabi se lahko razvije potreba po večjem odmerku in težave pri prenehanju jemanja uspaval. Uspavalo je treba vzeti v večernem času, tik pred spanjem, in ne ponoči, ko se prebudimo. Od zaužitja uspavala do izvajanja dejavnosti, ki zahtevajo zbranost, naj mine najmanj 8 ur. Sočasna uporaba alkohola in drugih psihoaktivnih snovi lahko še poveča učinek uspaval na zmanjšano zbranost čez dan.

Pri kratkotrajnih oblikah nespečnosti lahko uporabljamo zdravilne rastline, kot so baldrijan, hmelj, melisa, pasijonka, oziroma mešanico posušenih delov rastlin ali iz njih pripravljenih izvlečkov. V obliki zdravilnih čajev, kapljic, tablet ali kapsul so ti izdelki v lekarnah na voljo brez recepta. Če se težave z nespečnostjo ne izboljšajo ali se celo poslabšajo, se lahko uporabljajo največ dva tedna brez posveta z zdravnikom. Pri odločitvi za samozdravljenje nespečnosti je treba v lekarni vedno povedati, ali oseba redno ali občasno jemlje zdravila, saj lahko tudi do težav s spanjem vodijo tudi zdravila ali prekinitev jemanja določenih zdravil.

Mag. Nina Pisk, mag. farm., spec.

Rinovirusi so bili najpogostejši, virus gripe pa so v prvem tednu novega leta – od takrat so zadnji objavljeni podatki – dokazali v sedmih primerih iz različnih delov države. Slika je simbolična. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

dokazali v sedmih primerih iz različnih delov države (osrednjeslovenska, mariborska, dolenska, koprška in celjska regija). Vzorci so bili odvzeti v bolnišnicah in v ambulantah primarnega zdravstva, v vseh primerih je šlo za podtip A (H3N2). Pri bolnikih z akutnimi obolenji dihal so bili kot

podatek o številu bolnikov, ki so se oglasili pri izbranem zdravniku z boleznijo, podobno gripi, ali drugo akutno okužbo dihal. Zdravniki se ob obravnavi bolnika lahko odločijo za odvzem brisov zgornjih dihal (nosu in žrela). Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano vzorce analizi-

V državah Evropske unije sicer intenzivnost kroženja gripe narašča, ni pa še visoka, poroča NIJZ.

povzročitelji dokazani še različni drugi virusi. Rinovirusi so bili najpogostejši, dokazali so jih v trinajstih odstotkih testiranih vzorcev, adenovirusi pa so bili prisotni v šestih odstotkih odvzetih vzorcev, sezonski koronavirusi pa v osmih odstotkih odvzetih vzorcev. Viruse parainfluence so

ra in ugotavlja prisotnost virusov influence kot tudi drugih najpogostejših virusov. Seveda pa ne razpolagajo s celotnim številom obolelih, saj večina niti ne išče oziroma potrebuje zdravniške pomoči. Za boljši vpogled v sezono vzorce kužnih dihal posreduje še dve bolnišnici.

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

DEMENCA

Terapija z empatičnimi lutkami

Nina Mozetič, pravnica in mediatorka, svojo pozornost in skrb vse bolj usmerja k reševanju stisk starejših ljudi s poudarkom na čustvenih stiskah oseb z demenco in njihovih svojcev. Kot je povedala, se dva izmed nefarmakoloških pristopov v svetu vse bolj uveljavljata, to sta kognitivna stimulacijska terapija s specialnim terapevtskim materialom in terapija z empatičnimi lutkami.

SUZANA P. KOVAČIČ

Radovljčanka Nina Mozetič dela na področju reševanja stisk ranljivih skupin ljudi, ki izhajajo iz različnih težkih življenjskih situacij. »Še posebno sem svojo pozornost in skrb usmerila k reševanju stisk starejših ljudi. Ti so zaradi svoje starosti še posebno ranljiva skupina in se jim na žalost nemalokrat posveča premalo pozornosti. Prav slednje me je napotilo, da sem se začela intenzivneje in strokovno poglobljati v potrebe, zaznave in zmožnosti starejše generacije.« Podaljševanje življenjske dobe in staranje prebivalstva vplivata na porast števila oseb z demenco. »Pri demenci gre za upad višjih intelektualnih sposobnosti,

Nina Mozetič / FOTO: OSEBNI ARHIV

ki posameznika privede do socialne in delovne nezmožnosti. Napredujoče slabšanje intelektualnih sposobnosti in spomina pomembno zmanjša zmožnost sporazumevanja, logičnega mišljenja, orientiranosti v kraju, času in prostoru, kar pa lahko pri osebah z demenco vzbuja strah in negotovost. Vse to lahko sproža dolgotrajne negativne emocije, ki

lahko poslabšajo njihovo telesno in duševno stanje. Nekateri dejavniki so lahko tako močni, da lahko sprožijo tudi motnje v vedenju. Vsi ti dogodki jih lahko potisnejo v socialno izolacijo, osamo, izgorelost in stisko. Zdravilo za demenco se še vedno razvija, zato se zdravljenje usmerja tudi v upočasnjevanje procesa demence in lajšanja simptomov stresa demence. V zadnjem času se vedno bolj spodbujajo tudi nefarmakološki pristopi, ki lahko veliko pripomorejo k upočasnjevanju poteka demence in povečajo kakovost življenja oseb z demenco in njihovih negovalcev.« Kot je povedala Mozetičeva, se dva izmed teh pristopov v svetu vedno bolj uveljavljata. To sta kognitivna stimulacijska terapija s specialnim terapevtskim materialom in terapija

z empatičnimi lutkami. »Cilj kognitivne stimulacijske terapije s specialnim terapevtskim materialom je usmerjen v krepitev in izboljšanje kognitivnih funkcij, zmanjšanje stopnje kognitivnega upada in upočasnjevanje poteka bolezni demence. Številne študije so potrdile, da uporaba specialnega terapevtskega materiala skozi to terapijo zagotavlja duševno stimulacijo, ki je zelo terapevtska za ljudi s kognitivnimi motnjami oziroma kognitivnim upadom. Ta je potrebna za optimizacijo kakovosti življenja, še posebno za osebe z demenco. Specialni terapevtski material je pripomoček, s pomočjo katerega se naveže stik z osebo z demenco. Hkrati omogoča, da se z aktivacijo stimulirajo določena področja, prilagojena posameznikovim

potrebam in zaznavam, kar vodi v izboljšanje in nadgrajevanje njegovih veščin ter spretnosti.« Terapija z empatičnimi lutkami je zlasti učinkovita pri reševanju vedenjskih in psiholoških simptomov demence, ki predstavljajo breme za bolnike in negovalce. »Ti simptomi vključujejo vznemirjenost, tavnje, depresijo, tesnobo, nespečnost, motoričnim nemir in apatijo. Z negovalnim odnosom empatične lutke (gre za posebno ustvarjene lutke, ki vzbujajo prijetne občutke, spomine, čustva) oseba z demenco ponovno najde občutek sebe, se čuti koristno ter doživi vedrino in radost. Številne raziskave tudi potrjujejo, da uporaba empatičnih lutk lahko vpliva tudi na kvaliteto spanca, saj so osebe veliko bolj

FOTO: OSEBNI ARHIV

Gre za posebne lutke, ki vzbujajo prijetne občutke, spomine, čustva.

umirjene. Empatična lutka je orodje, s pomočjo katerega spodbujamo tudi čustvene veščine, saj imajo osebe z demenco pogosto težave s čustvovanjem oziroma z izražanjem bolečine ter stiske.« Nina Mozetič je nedavno zaključila izobraževanje z delavnicami v Domu Janka Benedika v Radovljici. »Sem tudi v dogovoru z drugimi domovi za starejše, a smo zaradi širjenja okužb v domovih izvajanje aktivnosti preložili na kasnejši čas.«

ZOBNA ORDINACIJA KLINIKE DR. FABJAN ŠENČUR

Ordinacija za odrasle in otroke

Smoo zobozdravstvena ordinacija za odrasle in otroke, nahajamo se v prostorih Klinike dr. Fabjan v Šenčurju pri Kranju. Naše storitve zajemajo vse konservativne in protetične storitve s kakovostnimi materiali. Pri protetičnih rešitvah na zobnih vsadkih sodelujemo s specialistom oralne in maksilofacialne kirurgije.

V ponudbi imamo tudi nevidne zobne aparate (alignerje). Za dolgoročno ohranjanje zdravja zob, dlesni in trajnosti protetičnih izdelkov skrbi diplomirana ustna higieničarka. Poudarek dajemo ohranitvi lastnih zob, individualnemu pristopu in prisluhne mo željam pacienta. Nimamo čakalnih dob. Sodelujemo z izkušenimi zobotehnikmi, ki imajo znanje, opremo in materiale za vse nivoje protetične oskrbe. Med najbolj estetske protetične izdelke štejemo brezkovinske polnokeramične krone in zobne luske.

Primož Arko, dr. dent. med.

KLINIKA DR. FABJAN, POSLOVNA CONA A32, ŠENČUR
T: 051 489 055, 051 357 200, E: zobna@fabjan.si

Brezplačna enoletna zaloga vitamina D? Poglejmo najnovjšo kampanjo družbe Natural Pharmaceuticals.

Raziskave kažejo, da do 80 odstotkov Slovencev trpi zaradi pomanjkanja vitamina D. To je snov, ki dragoceno podpira ključne vidike našega zdravja, spodbuja imunski sistem ter krepi kosti, zobe in druge dele telesa. Zato podjetje Natural Pharmaceuticals znova organizira kampanjo, v kateri je do zdaj razdelilo 320.000 kompletov z 12-mesečno zalogo VitaSolaris D3, norveškega prehranskega dopolnila Natural z vitaminom D, popolnoma brezplačno. Nadaljujte branje in ugotovite, kako si lahko tudi vi priskrbite komplet. Naše telo dopolnjuje raven vitamina D na dva načina: proizvaja ga v koži ob stiku s sončnimi žarki ali ga absorbira s hrano. To za Slovence ni optimalna situacija. V jesensko-zimski sezoni ni dovolj sončnih dni in temperature so navadno nizke. Še huje pa je, da je naša ponudba mastnih rib, ki so najboljši vir vitamina D, veliko premajhna.

Kateri so viri vitamina D in koliko ga moramo zaužiti?

Da bi svoje telo oskrbeli z zadostno količino vitamina D, bi morali vsak dan pojesti približno 100 g jegulje, 200 g lososa ali 20 jajčnih rumenjakov. Uživanje zadostne količine vitamina D v hrani torej ni nemogoče, toda cene rib tega ne olajšujejo. Po drugi strani pa je 20 jajc nekaj, česar ne prenese noben želodec. Zakaj kar 20? Odgovor je preprost: eno samo jajce vsebuje približno 37 ME (mednarodnih enot) vitamina D, medtem ko je priporočeni dnevni vnos za večino ljudi od 800 do 2000 ME. Starejši in ljudje s prekomerno telesno težo morda potrebujejo še več.

VitaSolaris D3 v primerjavi z drugimi izdelki z vitaminom D

Prodajne police so polne prehranskih dopolnil z vitaminom D. Po čem torej VitaSolaris D3 izstopa iz množice drugih podobnih izdelkov? Predvsem vsebuje veliko vitamina D3, katerega proizvodnja je veliko dražja od proizvodnje vitamina D2, zaradi česar so dopolnila nava-

dno precej dražja – VitaSolaris je na voljo brezplačno.

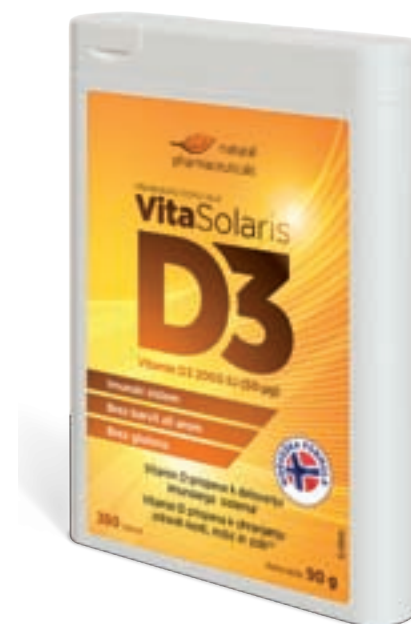
Zelo pomembno je tudi, od kod izdelek prihaja. VitaSolaris D3 je izdelan na Norveškem, kar je po mnenju podjetja Natural Pharmaceuticals jamstvo za kakovost izdelka. Ena kapsula vsebuje 2000 ME vitamina D, kar zlahka pokrije priporočeni dnevni vnos.

»Za brezplačno enoletno zalogo vitamina D morate obiskati spletno stran www.vitamindbrezplacno.si in izpolniti kratek vprašalnik. Dopolnilo VitaSolaris D3 bo na vaš dom dostavljeno v nekaj dneh.«

Kako prevzeti 12-mesečno zalogo zdravila VitaSolaris D3?

Za brezplačno enoletno zalogo vitamina D morate obiskati spletno stran www.vitamindbrezplacno.si in izpolniti kratek vprašalnik. VitaSolaris D3 vam bomo poslali v nekaj dneh, zaračunalni pa vam bomo le poštnino – 2,49 EUR.

V podjetju Natural Pharmaceuticals obenem vztrajajo pri tem, da je izdelek na voljo brezplačno in da v tej ponudbi ni »drobnega tiska«. To je enkratna dostava, in ne naročnina. Ponudba je omejena na eno 12-mesečno zalogo zdravila VitaSolaris za gospodinjstvo.

Teme aktualnega časa

Znan je tekmovalni in spremljevalni program 52. Tedna slovenske drame, ki bo po dveh letih ponovno v tradicionalnem terminu konec marca.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Pred dobrima dvema meseca so v Prešernovem gledališču uspešno zaključili 51. Teden slovenske drame, pred nami pa je že izbor predstav v tekmovalni in spremljevalni program 52. Tedna slovenske drame, ki se spet vrača v tradicionalni termin z začetkom 27. marca, na svetovni dan gledališča. Na novinarski konferenci sta o prihajajočem osrednjem festivalu slovenske dramatike spregovorila direktor Prešernovega gledališča Jure Novak in festivalski selektor Rok Andres.

Zadovoljen z izvedbo preteklega festivala je Novak uvodoma spregovoril o pomenu, ki ga Teden slovenske drame ima za slovensko dramatiko, da bo ta tako s strani Ministrstva za kulturo kot Mestne občine Kranj podprt z enako sredstev kot v preteklih letih, čeprav je do festivala še dobra dva meseca, pa v gledališču že potekajo intenzivne priprave nanj.

Letos drugo leto selektor Rok Andres je povedal, da so različni producenti na 52. Teden slovenske drame prijaviли 39 uprizoritev, sam pa si jih je skupaj ogledal kar 68, kar je precej več kot lani (38), v pozitivnem smislu pa se število razlikuje tudi od stanja v preteklih letih. Gre za besedila, nastala na podlagi slovenskih dramskih predlog, ki so bila premierno uprizorjena leta 2021 v produkciji tako institucionalnih kot tudi drugih gledaliških hiš in ustanov. Kot ugotavlja Andres, je visoko število predvsem posledica zapiranja kulturnega življenja v letih 2020 in deloma 2021. Posledica tega je tudi dejstvo, da se je produkcija slovenskih

uprizoritev nevladnih producentov skoraj izenačila z institucionalno.

Mlada dramatika in avtorski projekti

»Sicer tega ne vrednotim za negativno, ampak naj kot zanimivost povem, da ob letošnji rekordni beri uprizoritev slovenske klasične dramatike in prav tako reinterpretacij starejših besedil v programih slovenskih gledališč skorajda ni bilo. Klasične projekte skoraj ni zaslediti, v veliki večini pa smo lahko gledali uprizoritve sodobnih besedil, nastalih po letu 2010,« ugotavlja Rok Andres in dodaja, da ustvarjalci uprizoritev pogosto iščejo novo, neposredno komunikativno, morda še nevideno plast slovenske dramatike. V tem smislu gre za povsem sveže stvaritve. Kot ugotavlja selektor, izrazna moč slovenskega gledališča močno sloni na avtorskih projektih, kar velja za skoraj polovico vseh uprizoritev. Pri tem izstopajo mlade dramatičarke v manjšem številu ter seveda vse pogosteje avtorske ekipe.

»Uprizoritve, ki sem jih izbral v oba programska sklopa, se osredinjajo na dve premisi: na temo aktualnega trenutka in na vprašanje, o čem si upamo govoriti. Sodobni čas se poraja v uprizoritvah najprej vizhodiščih samih besedil, v katerih najdemo: politično razdrobljenost, posameznika v nesolidarni družbi, psihična stanja z boleznimi, podnebno krizo, odvisnosti, katastrofičnost, polarizacijo družbe (družine, skupnosti), občutek konca zgodovine ali trenutka tik pred kritičnim obratom. Umetniška obdelava aktualnega trenutka se nadaljuje z zgodovinskimi ali dokumentarističnimi

temami, ki z oddaljenosti, s postopki distance učinkovito spregovorijo o težavah in dilemah, ki nas še kako zadevajo in nas vzpostavljajo,« izbor pojasnjuje selektor, ki poleg osrednjega merila, ki je vedno kakovost izbranih uprizoritev, poudarja, da izbor določajo tudi nekatere druge kategorije. »Med njimi je najizrazitejša vsebinska – torej prezentnost teme, ki jo predstavlja uprizoritev, ali osrednje sporočilo uprizoritve. Različne so tudi oblike naracije: od klasičnih dramskih uprizoritvenih postopkov do avtorskih pristopov z elementi performativnega, dokumentarnega in pripovedovalskega gledališča,« je v obrazložitvi izbora še zapisal Rok Andres. Več je tudi dramatičark režiserk, kar je nedvomno pozitiven signal premikov v naši družbi.

»Posebej poudarjam, kot že lansko leto, da so vitalnejši del uprizoritev slovenskih avtorjev oziroma ekip ustvarili nevladni producenti, ki presegajo predsodke zgolj eksperimentalnega ter za slovensko dramatikoprinašajo najdragocenejše uvide o temah, pristopih in uprizorjenju, kar poskuša prikazati tudi izbor tekmovalnega in spremljevalnega programa. Preboj izkazujejo projekti Varje Hrvatine, produkcija Gledališča Glej, Maska, Bunkerja in Momenta, ki niso značilni samo zaradi avtorskih pristopov, temveč so vsebinsko in estetsko celoviti, družbeno angažirani v snovanju izvornih uprizoritev in posledično uprizoritvenih predlog.«

Selektor izbral trinajst uprizoritev

Pri izboru ob nesporni kvaliteti izbranih uprizoritev selektor ugotavlja tudi

O programu 52. Tedna slovenske drame sta spregovorila selektor predstav Rok Andres in direktor Prešernovega gledališča Jure Novak. / Foto: Igor Kavčič

preseženo »ljubljanocentričnost«, namreč – regionalno razpršeno produkcijo. Ob tem se nekako znebimo trenutka, da se vse prelomne stvari zgodijo v Ljubljani.

V tekmovalnem delu programa se bo za festivalske nagrade potegovalo osem predstav, v spremljevalni program je uvrščenih pet. Tekmovalni program tako sestavljajo predstave: Andrej Inkret: In stoletje bo zarjelo. Primer Kocbek (Anton Podbevšek Teater in SNG Nova Gorica v sodelovanju s Cankarjevim domom in Galerijo Božidar Jakac), režiser: Matjaž Berger; Simona Semenič: jerebika, štrudelj, ples pa še kaj (SNG Nova Gorica in Slovensko mladinsko gledališče), režiser: Jure Novak; Srečko Kosovel: Kons: Novi dobi, za oder priredila Katarina Morano in Žiga Divjak (Prešernovo gledališče Kranj), režiser: Žiga Divjak; Simona Semenič: lepe vide lepo gorijo (Prešernovo gledališče Kranj), režiserka: Maša Pelko; Barbara Zemljič: Olje črne kumirne (Mestno gledališče ljubljansko), režiserka: Barbara Zemljič; Nina Rajič Kranjac: Solo (Slovensko mladinsko gledališče in Maska Ljubljana), režiserka: Nina Rajič Kranjac; Drago Jančar, Janez Pipan: To noč sem jo

videl (Drama SNG Maribor, Burgtheater, Jugoslovensko dramsko pozorišče, Cankarjev dom), režiser: Janez Pipan; Počemučka (Nataša Keser, Klemen Kovačič, Karolina Kotrbová, Aljoša Lovrić Krapež, Filip Mramor, Domen Novak, Nejc Potočan, Filip Štepec, Miranda Trnjanin): Under construction (Gledališče Glej), režiser: Aljoša Lovrić Krapež.

Spremljevalni program sestavlja pet predstav, in sicer: Branko Završan in ansambel: Bodi gledališče! (Slovensko ljudsko gledališče Celje), režiserka: Ivana Djilas; Matej Recer, Gregor Zorc: Kako smo prišli do sem? (Moment in Gledališče Glej); Doroteja Nadrah: Potres (Hiša kulture Celje in AGRFT); Žiga Divjak in igralci: Vročina (Slovensko mladinsko gledališče, steirischer herbst 21', Maska Ljubljana), režiser: Žiga Divjak; in Varja Hrvatine: Zeld (Slovensko mladinsko gledališče), režiserka: Varja Hrvatine.

Kot je napovedal direktor Prešernovega gledališča Jure Novak, tudi letos pripravljajo bogat dodatni program s širokim naborom različnih dogodkov. »Tradicionalni Dan nominancev bomo v sodelovanju s SLOGI in AGRFT še

dodatno podprli z dramaturškimi analizami besedil. Predstavili bomo nove prevode slovenske dramatike v bolgarščino, nadaljevali promocijo novih prevodov Cankarja z analitičnimi brnji članic in članov inštituta ITI z vseh celin. Problemska polja bodo odpirali kolegi iz DGKTS in ZDUS, v sodelovanju s slednjimi in DGR pa pripravljamo celodnevno srečanje dramatikov in režiserjev. Program 52. TSD bomo še dodatno popestrili s koncerti in vsebinami za otroke in mladino.«

Delati je že začela tudi strokovna žirija za podelitev nagrade Slavka Gruma 2022 ter nagrade za mladega dramatik 2022, ki jo sestavljajo Vesna Jevnikar, Tomaž Toporišič in Jakob Ribič. Na natečaj za najboljšo novo slovensko dramsko besedilo je prispelo 29 besedil, ki se potegujejo za nagrado za mladega dramatika

Kot je še dejal Rok Andres, tem za gledališke ustvarjalce glede na politično, zdravstveno, podnebno situacijo očitno tudi v prihodnje ne bo manjkalo. »Dramatika si vsekakor zasluži, da pride do publike. Navsezadnje je to tudi ena od nalog Tedna slovenske drame.«

Plakati opozarjajo na diskriminacijo

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Projekt Plaktivat, ki kreativce spodbuja k odzivu na družbeno pereče teme, slovensko javnost pa k razmisleku o njih, je v svoji 14. ediciji v središče postavil diskriminacijo. Na 14. natečaj, ki se je odvil pod naslovom Diskriminacija in jaz, je prispelo več kot petsto prijav. V izbor za žirijo se je uvrstilo 323 del iz 24 različnih držav.

Strokovna žirija v sestavi Sašo Petek (Agencija 101),

Katja Petrin Dornik (Herman & partnerji), Vasja Grabner (AV studio), Domen Husu (Yin+Young), Martina Korkovnik Hakl, Luka Bajs (Grey) in Tomaž Drozg (TAM-TAM) pa tokrat prvič v zgodovini ni izbrala zmagovalca, določila je le deset finalistov. Kot je zapisal član žirije Luka Bajs, Plaktivat že od nekdaj odlikujeta dve lastnosti, močno sporočilo in premišljena estetika. »Žal v tokratnem natečaju z žirijo nismo našli plakata, ki bi bil odličen na obeh ravneh.

Zato smo se po temeljiti debati odločili, da v tem krogu ne razglasimo zmagovalca!« Vseh deset finalistov, ki so prepričali žirijo, je že predstavljenih na TAM-TAM-ovih plakatnih mestih po Sloveniji in bodo problematiko v skupnem prostoru odpirali vse do konca marca. V Kranju so plakati iz akcije na ogled na osmih plakatnih mestih.

Namen Plaktivatove komunikacijske akcije, ki jo je pripravil TAM-TAM Inštitut, je spodbuditi zavedanje, da je

diskriminacija, čeprav je prepovedana, prisotna skoraj na vsakem koraku. Vsi smo odgovorni, da ustvarimo pogoje za manj diskriminacije. Zato ne ravnajmo diskriminatorno, spoštujmo in upoštevajmo pravice in svoboščine drugih ter njihovo morebitno drugačnost. Vzoredno s plakatno akcijo pa je med 11. in 31. januarjem v TAM-TAM-ovi plakatni galeriji Figovec v Ljubljani na ogled 41 izbranih plakatov na omenjeno temo. Projekt

Finalisti so na ogled tudi na plakatnih mestih v Kranju.

Plaktivat, ki se je začel leta 2015, je do danes poudaril že 14 tem, med drugimi tudi nasilje nad ženskami,

migracije, sovražni govor, krizo medijev, alternative potrošništvu, spletno zasvojenost in solidarnost.

Zmagali na zadnji ekipni tekmi pred Pekingom

Smučarski skakalci so pretekli konec tedna navdušili na tekmah svetovnega pokala v Zakopanah na Poljskem. Na ekipni tekmi so bili prepričljivo najboljši, na posamični pa je na tretjo stopničko stopil Anže Lanišek. To je odličen obet pred bližajočimi se olimpijskimi igrami. Ekpa za vrhunec sezone je že znana. Pred Pekingom skakalce čakata še dve postaji tekem svetovnega pokala, obe v Nemčiji.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Smučarski skakalci Lovro Kos, Peter Prevc, Timi Zajc in Anže Lanišek so na sobotni ekipni tekmi svetovnega pokala v Zakopanah na Poljskem ugnali vso konkurenco. Pred drugouvrščenimi Nemci so imeli kar 67 točk prednosti, tretji Japonci so zaostali še šest desetink več. Slovenski skakalci so dosegli enajsto ekipno zmago, zadnjič so se je veselili v Vikersundu leta 2019. Sobotna tekma je bila zadnja ekipna pred olimpijskimi igrami.

»Za nami je super dan. Vsem nam je uspelo prikazati zelo dobre skoke. Končno se nam je tudi na ekipnih tekmah sestavilo, kar se nam je morda prej v sezoni malo podiralo. To je vse, kar je povedati,« je bil po tekmi zadovoljen Peter Prevc, ki je skakal odlično in v finalni seriji doskočil pri 140,5 metra. Bil je najboljši skakalec ekipne tekme. V finalu je 140,5 metra skočil tudi Lanišek. »Zadovoljen sem, saj smo kot ekipa danes dali vse od sebe. Bilo je neverjetno, res sem užival v drugi seriji. Vsi smo uspeli sestaviti dva dobra skoka, še posebej Peter. Razmere so se spremenile, zato je bilo treba imeti nekaj sreče z vetrom. Navijači so bili neverjetni, to je bilo nekaj, kar smo vsi pogrešali,« je zadovoljstvo delil tudi Anže Lanišek. Veselje v slovenskem taboru je bilo veliko in zaslužno.

Ekipna zmaga je bila dobra napoved za nedeljsko posamično tekmo. Slovenija je imela na koncu kar za 31 mest. Dokazal je, da še vedno spada med najboljše na svetu.

V slovenskem skakalnem taboru so se v Zakopanah veselili ekipne zmage in tretjega mesta Anžeta Laniška. / Foto: arhiv SZS

Anže Lanišek. Po prvi seriji je bil peti, na koncu pa tretji. Zaostal je le za Norvežanom Mariusom Lindvikom in Nemcem Karlom Geigerjem. V Zakopanah je drugo leto zapored na posamični tekmi osvojil stopničke. Lani je bil drugi. »Za

zelo zadovoljen, saj skačem sproščeno,« je bil novih stopničk vesel Lanišek. Deveti je bil Timi Zajc, z 12. mestom se je na tekme uspešno vrnil Cene Prevc, Peter Prevc je bil mesto za njim, Lovro Kos 16., Žiga Jelar pa 19. Ekipo je na Poljskem vo-

nami je odličen konec tedna, čestitke vsem fantom, skakali so vrhunsko. Danes je bilo malce več napak, kar nas je stalo še boljših rezultatov. Gremo naprej. Mi je pa žal, da ni bilo z nami Roberta Hrgote, da bi lahko delil te občutke,« je Vodan po koncu tekmovanja v Zakopanah strnil misli.

Ta konec tedna se bo svetovni pokal nadaljeval v Titisee-Neustadt v Nemčiji, kjer bo Slovenija nastopila v enaki zasedbi. Smučarska zveza Slovenije pa je objavila tudi že ekipo za olimpijske igre, v kateri so Anže Lanišek, Timi Zajc, Cene Prevc, Lovro Kos in Peter Prevc.

Skakalci bodo nastope na olimpijskih igrah začeli 5. februarja s kvalifikacijami za tekmo na srednji skakalnici, zaključili pa z ekipno tekmo na veliki skakalnici 14. februarja.

nami je super konec tedna. Zelo sem zadovoljen s svojimi skoki, čeprav so se danes pojavile manjše napake. A ne glede na vse sem

dil Gašper Vodan, pomočnik glavnega trenerja Roberta Hrgote, ki je zaradi tvegane stika z okuženim s covidom-19 ostal doma. »Za

Jakov Fak z rezultatom sezone

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Po nedeljski zasledovalni tekmi svetovnega pokala v biatlonu v Ruhpoldingu so vendarle bolj veseli tudi v slovenskem taboru. Jakov Fak je z osmim mestom dosegel rezultat sezone, potem ko je napredoval kar za 31 mest. Dokazal je, da še vedno spada med najboljše na svetu.

»Današnja tekma je bila končno takšna, kot sem jo dolgo časa pričakoval, a mi telo ni dopustilo več od tistega, kar je bilo. Veliko bolj sem zadovoljen s tekom oziroma občutki na tekaškem delu kot s samim streljanjem. Je pa bilo tudi na strelišču zelo dobro. Želim si, da bi bile tudi naslednje tekme takšne in bom lahko

tekmoval na višjem nivoju, kot sem do sedaj,« je bil zadovoljen Fak. Rezultat je prišel pravi čas, saj se bližajo olimpijske igre. To je podaril tudi glavni trener Janez Marič. Biatlonce pred olimpijskimi nastopi čakajo še tekme svetovnega pokala v Antholzu.

Na Pokljuki, ki v letošnji zimi tekem svetovnega

pokala ne bo gostila, pa so pretekli konec tedna potekale tekme pokala IBU za mlajše člane. Jutri nadaljujejo z odprtim prvenstvom IBU v biatlonu prav tako za mlajše člane. Obveščajo, da zato še do 23. januarja ne bo možna uporaba tekaških prog, stadiona in strelišča na Rudnem polju ter tekaške proge proti planini Konjščica.

Umril je Igor Veličković

VILMA STANOVNIK

Kranj – V začetku letošnjega leta sem dobila kratko pismo, v katerem mi je znani Kranjčan (tudi častni občan) Milivoj Veličković Perat sporočil, da je njegov sin Igor hudo bolan.

Kar težko sem verjela, saj se je še sredi decembra smejala s sliko na svetovnem prvenstvu v plavanju v Abu Dabiju. Vedela pa sem, da oče zdravnik dobro pozna resno. Sporočila sem mu dobre želje za Igorja in upala, da ga kmalu srečam ob kranjskem bazenu.

V soboto zjutraj sem prebrala sporočilo Plavalne zveze Slovenije, da je ponoči po težki bolezni v 56. letu starosti umrl nekdanji mladinski reprezentant Jugoslavije in dolgoletni, tudi reprezentančni trener Igor Veličković. Le malo kasneje mi je oče sporočil, da je Igor svoj zadnji maraton odplaval do končnega cilja.

Ko danes premišlujem, koliko let sva sodelovala z Igorjem, pravzaprav ne vem natanko ... Vem pa, da je bil vedno korekten sogovornik, da si ga lahko za izjavo ali mnenje poklical kadarkoli

in kamorkoli in da je tudi v neprijetnih situacijah znal videti kaj dobrega. To je lastnost, ki jo ima malokdo. Če jo ima športnik in trener, je to še toliko bolje.

»Igor Veličković je moj prijatelj, zaupnik, psiholog, rama, na kateri se lahko razjokem, in še bi lahko naštevala. Je oseba, ki mi stoji ob strani ob vsakem porazu in zmagi ter verjame vame tudi takrat, ko bi jaz že zdavnaj obupala. Je ena izmed redkih oseb, ki prebere moje misli in me vidi tudi, če me ne gleda. V letih najinega sodelovanja me je naučil tudi marsikaj koristnega za življenje, za kar sem mu neizmerno hvaležna. Verjamem, da mu je delo z menoj kdaj pa kdaj zelo naporno, saj vem, da znam biti včasih precej utrujajoča. Ne glede na vse moje muhe pa nad mano nikoli ne obupa in mi vedno priskoči na pomoč,« je pred časom napisala njegova varovanka, plavalka Kranjskega plavalnega društva Zvezda Tjaša Vozel.

Prav zaradi teh lastnosti smo Igorja cenili in ga bomo pogrešali tako tisti, ki smo z njim sodelovali, kot številni prijatelji po vsem svetu, zlasti pa njegovi domači.

Igor Veličković / Foto: Gorazd Kavčič

Koronavirus spreminja igranje končnice

Kranj – Covid-19 kroji razpored tekmovanja tudi v hokeju. Hokejisti v Mednarodni hokejski ligi bi morali v soboto odigrati pet tekem drugega dela, a so morali prestaviti prav vse. Nov datum še ni znan. Včeraj bi morali odigrati dve tekmi četrtfinala končnice članskega državnega prvenstva. Na Jesenicah bi moralo biti srečanje med HDD SIJ Acroni Jesenice in HDK Maribor, v Ljubljani pa bi se morala pomeriti HK SŽ Olimpija in HD Hidria Jesenice. Tekmi sta prestavljeni na 23. januar. Prva polfinalna tekma med HK Slavija Junior in HK Triglav pa bo 25. januarja v Zalogu v Ljubljani.

Po zmagi in porazu včeraj proti Črni gori

Kranj – Slovenska moška roketna reprezentanca je na evropskem prvenstvu, ki poteka na Madžarskem in Slovaškem, v prvih dveh tekmah zmagala proti Severni Makedoniji (27 : 25) in izgubila proti Danski (23 : 34). Včeraj so igrali s Črno goro, rezultat pa do zaključka naše redakcije še ni bil znan.

Po Kranju svetovni pokal v plezanju v Kopru

Kranj – Tekme svetovnega pokala v športnem plezanju imajo v Sloveniji dolgoletno tradicijo. Prva je bila leta 1988 v Ospu, od leta 1996 pa je bil gostitelj Kranj. V tem času je v gorenjski prestolnici tekmovalo 1503 športnih plezalcev in 983 športnih plezalk z vsega sveta. Svetovni pokal v športnem plezanju bo letos v Kopru, in sicer 2. in 3. septembra.

PLANINSKI IZLET: RODRESNOCK (2310 M N. M.) IN FALKERT (2308 M N. M.)

Na obisku pri Heidi

Tokratni planinski izlet bo ponovno v Avstriji, v pogorju Nockberge. Zakaj se tako rada vračam tja? Ker gorovje nudi obilo užtkov za krpjanje in na poteh redko kdaj koga srečaš.

JELENA JUSTIN

Nockberge s svojimi polti sicer travnatimi in nezahtevnimi dvatisočaki ponudijo pozimi obilo zimskega veselja. Turni smučarji, krpjarji, običajni pohodniki. Z letnemu času primerne opremo in po preveritvi lavinskih razmer nas tukaj čaka eno samo veselje. Za današnjo turo je izhodišče Heidi Alm, planina, ki je pozimi izjemno živa, saj je tukaj pravo naselje hišic in smučišče. Mi bomo za vzpon potrebovali krpelje in pohodniške palice, naredili bomo pa krog in stali na treh dvatisočakih.

Planina Heidi Alm leži na nadmorski višini 1875 metrov. Do planine pelje cesta, ki ni plačljiva. Po moji izkušnji je tudi dobršen del zime

lepo urejena in splužena, takoj po sneženju pa tega seveda ni pričakovati. Skozi predor Karavanke se zapejemo v Avstrijo in po avtocesti nadaljujemo do izvoza Gerlitz/Osojščica. Peljemo se ob Osojskem jezeru, do kraja Feldkirchen, kjer zavijemo levo v smeri Bad Kleinkirchheima in smučišča Turracher Hohe. Malce naprej od živalskega vrta plazilcev nas tabla usmeri levo na vzpenjajočo se cesto, ki nas po približno sedmih kilometrih pripelje na planino Heidi Alm. Parkiramo na predzadnjem parkirišču. Naš vzpon se začne po cesti, ki med hišami pelje do jezera Falkert. Pred njim stoji ogromen lesen svizec z mladščem. Mimo jezera se začnemo vzpenjati po zratrakirani poti, ki pelje do zadnje

majhne hišice. Smo v tako imenovani dolini Sonntagstal (sobotna dolina). Sledimo predhodnikom, ki so za seboj pustili sledi: smučine ali pa sledi krpelj. Če je ponoči pihalo, se lahko zgodi, da sledi niti ne bomo videli. Skratka, nadaljujemo po dolini navzgor. Vsekakor si ne otežujemo dela z direktnim vzpenjanjem, ampak delamo okljuje. Najbolj strm del vzpona je tik pred sedlom, ki ga dosežemo v prečnem vzponu. S sedla se najprej podamo na levo stran, na Rodresnock. Sledimo dolinici do naslednjega grebena, po katerem se povzpemo do vrha. Trenutno so v Nockbergih vrhovi večinoma spihani, ponekod pa je ogromno napihanega snega, tako da kljub vsemu krpelje dobro opravijo svoje delo. Rodresnock ponudi čudovit razgled na Falkert. Preko granitne stene, ki se pokaže v vsem svojem sijaju, sta speljani dve ferati, ena z oceno B/C, druga z oceno D. Z vrha se vrnemo nazaj na sedlo in se začnemo vzpenjati na Falkert. Ne, pozimi gre pot do vrha z vzhodne strani. Ko pridemo do skal, prečimo leseno ograjo in se pomaknemo proti severu, kjer na sedlu obrnemo desno navzgor do vrha Falkerta, kjer na vrhu stoji zanimiv križ. Zanimiv je razgled s Falkerta: v istem

Na začetku se vzpenjamo po steptani poti. Skalnati vrh je Falkert. / Foto Jelena Justin

Zasnežen greben s Falkertom / Foto Jelena Justin

grebenu so pred nami Steinnock, Klommnock, Malnock, malce zadaj Rossennock, pogled na vzhod pa se ustavi na vrhovih, kot sta Gruft in Schoberriegel. Vije se neskončna veriga »Nockov«, ki še čakajo, da jih obiščemo.

S Falkerta sestopimo na sedlo, skaterga smo se prej podali na vrh, in po grebenu nadaljujemo naprej še na Falkertköpfel, 2197 m n. m. Z njega sestopimo v smeri smučišča. V soboto je bil sneg ponekod še povsem mehak, pršič in je zagotavljal udoben

sestop, ki ponudi užitek in veselje. Ko sestopimo do za turne smučarje in pešce steptane poti, se po njej vrnemo nazaj do izhodišča.

Nadmorska višina: 2310 m
Višinska razlika: 550 m
Trajanje: 4–5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Do golega spihan Rodresnock / Foto Jelena Justin

Izpiti in sladoled

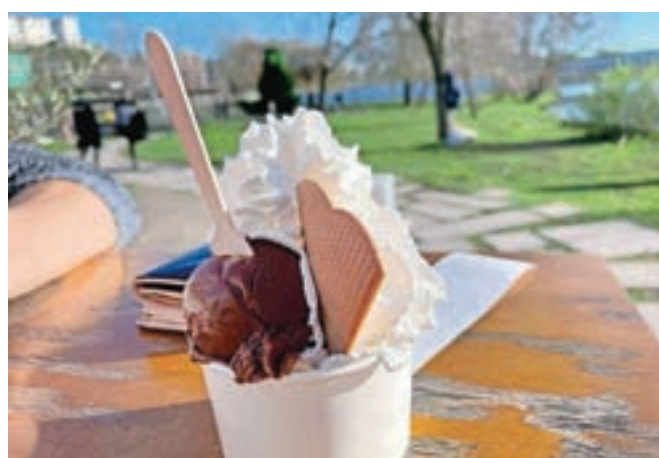
NEŽA MARKELJ

Juhu, izpitno obdobje je tu! Moji dnevi se vrtijo okoli prekladanja iz enega študijskega kotička v drugega – zjutraj obsedim za pisalno mizo v dnevni sobi, se nato pred kosilom »zabubim« v udoben dvosed in po njem obležim v postelji, z enim očesom pripravljenim na zasluženo dvourno portugalsko »siesto« ter z drugim uprtim na kup nepredelanega študijskega gradiva. Če še kdaj slišim, da je študij na Erasmusovi izmenjavi mala malica, bom nevedneža z največjim veseljem poslala v Coimbro. Izpiti so tu ne samo pikolovsko podrobni, ampak se neusmiljeno vrstijo na vsaka dva dneva, tako da se kampanjsko naravnanim študentom resnično slabo piše. Poleg obvladanja skrupuloznosti

in garaškega tempa pa moramo imeti Erasmusovi študente v Coimbri tudi odlične pogajalske sposobnosti, ko taktično prepričujemo profesorje, da nam sestavijo izpit v angleščini.

V teh dneh sem resnično hvaležna ljudem, ki me obkrožajo – Izi, Eriki in Vidi, s katerimi se skupaj spopadamo z vsemi sladko-grenkimi vidiki izpitnega obdobja, in seveda Nejcu, ki z jeklenim potrpljenjem prenaša moje študijske trenutke slabosti. Danes spet sediva v parku, le korak stran od stanovanja, januarsko sonce mi greje obraz in veter razpihuje liste z zapiski. Sediva za majhno leseno mizo, eno izmed mnogih, ki so posejane po parkih v Coimbri in ob koncu tedna gostijo prave male piknike. Midva zatopljen vsak v svoj

Zavihani rokavi in kepice sladoleda sredi januarja

računalnik, najina »sosed«, starejši par, pa v ravno skuhan kosilo, ki sta ga razporedila po krožnikih. Zdi se, da so Portugalci precej mahnjeni na piknike, ki tu ne pomenijo obračanja mesa na žaru, piva v plastičnih kozarčkih in velikih kozarcev gorčice

in majoneze. Bolj prefinjena oblika malicanja na prostem se tu začne s prekrivanjem mizic z belim prtom, nalivanjem vina v prave steklene kozarce, prej skuhan hrano pa si prinesejo kar v posodah in jo, tako kot mi pri nedeljskem kosilu, razdelijo po

porcelanu – a kar sredi parka.

Preteklih nekaj dni sem torej ure, ki niso bile namenjene žuljenju klopi – doma ali na prostoru za »piknik« – prebila s pohajkovanjem po številnih parkih in čudovitem botaničnem vrtu, ki se razprostira tik ob univerzi. Rdeče in rumeno cvetje se je ravno začelo odpirati in je odišavilo sprehajalne poti ter me sredi januarja spomnilo na pomlad, ki je na Portugalsko prihitela kaka dva meseca prezgodaj. Skupaj z drugimi študenti in »piknikovalci« sem uživala v toplem dnevu in z razgledne točke visoko nad reko Mondego opazovala sprehajalce in druge uživače, ki sva se jim kasneje pridružila z Nejcem – z zavihanimi rokavi in sladoledom v roki. Če je pa to zima, naj kar traja!

MLADOST, POTEPI IN DRUGI UŽITKI

Kmetovanje je način življenja

»Kmetijska politika gre v smer, da bodo velike kmetije še večje, manjše pa bodo zaprle svoja vrata,« pravi Janez Šink iz Češnjevka, ki ne glede na to ob službi že vrsto let vztraja na mali kmetiji. »Kmetovanje je za nas način življenja. Dobička ni, cilj je doma pridelati čim več zdrave hrane.«

CVETO ZAPLOTNIK

Češnjevka – Janez Šink iz Češnjevka je delavec in kmet. Najprej je bil devet let zaposlen v Creini, zdaj je že šestindvajset let v Agenciji za okolje, kjer meri pretoke rek po Sloveniji. Ko je bil star trinajst let, mu je umrl oče, ostal je skupaj z mamo, tako da je zelo mlad moral poprijeti za delo na kmetiji in kasneje, ob polnoletnosti, tudi formalno prevzeti v roke gospodarske vaje kmetije. Čeprav je kmetija tudi za slovenske razmere majhna, obsega le 2,2 hektarja kmetijskih zemljišč in

Janez Šink / Foto: Cveto Zaplotnik

»Samo s kmetovanjem zaslužimo premalo, v obstoj in razvoj kmetije vlagamo tudi dohodek iz zaposlitve.«

4,8 hektarja gozda, ob delu v službi vseskozi tudi kmetuje. »V vasi sem edini, ki na tako mikro kmetiji še vztraja, tudi precej večji so prenehali. Zakaj? Za današnje generacije sta domača hrana in užitek pri delu v naravi premalo. Če se ne izplača, so rajši prosti in za telo poskrbijo s športom,« pravi Janez in poudarja: »Na veliko se piše, da je treba ohranjati majhne kmetije. Zakonodaja in ukrepi pa podpirajo samo večje, majhnim pa nalagajo dodatne obremenitve.«

Uveljavljajo lahko le osnovne subvencije

Ko je Janez v Gorenjskem glasu novembra prebral članek o javnem razpisu ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za male kmetije, je že mislil, da bo

lahko sodeloval na razpisu in pridobil za svojo kmetijo nekaj denarja. Po bolj natančnem pregledu razpisa je ugotovil, da glede velikosti kmetija izpolnjuje pogoj, a ker kmetija ni na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), se ne more potegovati za denarno podporo. Kot pravi, na kmetiji lahko uveljavljajo le osnovne subvencije, to je neposredna plačila za zemljišča, zaradi majhnosti pa ne morejo sodelovati na razpisih za nakup kmetijskih strojev niti ne morejo zahtevati povračila dela trošarine za gorivo, ki ga uporabljajo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije. Male kmetije so prikrajšane tudi pri socialnih transferjih, ob naravnih nesrečah, kot so suša, toča in poplava, jim ne pripada odškodnina niti ne možnost za znižanje katastrskega dohodka, prav tako ne ob osebni nesreči. »Smo pa tudi majhne kmetije dovolj velike za plačevanje zborničnega prispevka in katastrskega dohodka. Po zakonu moramo imeti vsa potrdila, izpite in izobraževanja, a cena za majhne kmetije je

enaka kot za večje. Vsaka izkaznica ima enako ceno, pa naj ima kmetija en hektar ali sto,« pravi.

V kmetijo vlagajo tudi dohodek iz zaposlitve

Na kmetiji pr' Kaječmu Janezu, kot se reče po domače, redijo štiri ali pet bikov ter tudi toliko prašičev, poleg tega imajo še od 20 do 25 kokoši in nekaj rac. Prirejajo mleka so opustili že pred dvajsetimi leti. Na osemdeset arov velikih njivskih površin pridelujejo pšenico, ječmen, koruzo za zrnje, krmilno peso in krompir, doma pridelajo tudi zelenjavo in sadje. Za delo na kmetiji imajo osnovno mehanizacijo – traktor, kosilnico in najpomembnejše priključke, za manj pogosta dela na kmetiji (žetev, baliranje) najemajo izvajalce. »Žita še vedno sejemo na roke, za sušenje trave uporabljamo tudi kozolec, vsako leto napolnimo 'štant' ali dva,« pravi Janez in odločno pove: »Na tako majhni kmetiji ni dobička, še veliko večje kmetije težko preživijo. Samo s kmetovanjem zaslužimo premalo, v obstoj in

razvoj kmetije vlagamo tudi dohodek iz zaposlitve. Kmetovanje je za nas način življenja, glavni cilj je, da pridelujemo hrano, ki je bolj zdrava od kupljene v trgovini.« Na kmetiji so razmišljali tudi že o tem, da bi se preusmerili v ekološko kmetovanje, a se za to do zdaj niso odločili. »Le kako bi kmetovali ekološko, če je vse naokrog intenzivno kmetovanje?!« se sprašuje Janez.

Tudi male kmetije prispevajo k samooskrbi

Čeprav kmetijska politika tudi z ukrepi spodbuja koncentracije v kmetijstvu, Janezu ni vseeno, kakšna bo v Sloveniji usoda malih kmetij, za katere je prepričan, da tudi pomembno prispevajo k samooskrbi države in k obdelanosti kmetijskih površin. »Pogosto slišim, da si Slovenija prizadeva za obstoj in razvoj malih kmetij. Mogoče se res kdo trudi za to, a rezultati kažejo drugače. Politika gre v smer, da bodo veliki še večji, manjši pa bodo zaprli svoja vrata.«

»Zaradi majhnosti ne moremo sodelovati na razpisih za nakup kmetijskih strojev niti ne moremo zahtevati povračila dela trošarine za pogonsko gorivo.«

Janez kljub takšni »smeri« vztraja na mali kmetiji in pravi, da bo vztrajal vse dotlej, dokler mu bo to dopuščalo zdravje, v bližnji prihodnosti tudi načrtuje obnovo stojišč v hlevu ter zamenjavo kritine na strehi hleva.

Veliko postorijo sami

»Moja plača je skromna, zato je pomembno, da čim več hrane pridelamo doma,« pravi in dodaja, da si želi, da bi tudi kdo od štirih sinov nadaljeval delo na kmetiji. Janez tudi sicer na kmetiji veliko postori sam, le redko potrebuje pomoč obrtnikov. Sam je naredil tudi nekaj kmetijskih strojev – cisterno za gnojnico, trosilec umetnega gnojila, hidravlični cepilec za drva, cirkularsko za žaganje drv, premični kokošnjak ... Vse dogajanje na kmetiji pa tudi v vasi zapisuje v zvezek, kar nekaj se jih je že nabralo, in v njih najde tudi podatke o tem, koliko je pred leti ob prodaji iztržil za bika in kolikšne so bile tedaj cene kmetijskega reprodukcijskega materiala.

Preverjali bodo ravnanje z gnojili

Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je v zadnjem času prejel večje število prijav nepravilnega gnojenja z živinskimi gnojili, zato bo v prihodnjih tednih morebitne kršitve preverjal tudi na terenu.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zato opozarjajo kmete, naj spoštujejo pravila, ki veljajo pri gnojenju. Ker je kmetijska zemljišča treba gnojiti takrat, ko rastline potrebujejo gnojila za svojo rast in razvoj, veljajo pri gnojenju nekatere časovne omejitve. Gnojenje s tekočimi organskimi gnojili je prepovedano od 15. novembra do 1. marca, izjemoma je gnojenje dovoljeno že po 15. februarju, če gre za pripravo zemljišč za setev jarih žit ter trav in travno-deteljnih mešanic ali za spomladansko dognojevanje ozimnih žit. Gnojenje s hlevskim gnojem je prepovedano od 1. decembra do 15. februarja. Gnojenje z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, je prepovedano od 15. oktobra do 1. marca, izjema

so ozimna žita, ki jih je dovoljeno gnojiti že po 15. februarju.

Poleg časovnih omejitev veljajo tudi nekatere splošne omejitve. Omenjamo le nekatere. Gnojenje z organskimi in mineralnimi gnojili je prepovedano na poplavljenih tleh, na tleh, nasičenih z vodo, na tleh, prekritih s snežno odejo, ter na zamrznjenih tleh. Ob vodotokih prvega reda je prepovedano gnojiti priobalno zemljišče v širini petnajst metrov od vodotoka, ob vodotokih drugega reda (potokih) pa v petmetrskem priobalnem pasu. Uležan hlevski gnoj je dovoljeno začasno odložiti na kmetijsko zemljišče, vendar največ za dva meseca, pri tem pa je treba lokacijo menjati vsako leto. Začasno odlagalnišče uležanega hlevskega gnoja mora biti oddaljeno od tekočih in stoječih voda najmanj 25 metrov.

Spodbujajo naložbe v trženje in predelavo

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis, s katerim spodbuja naložbe za trženje in predelavo kmetijskih izdelkov. Za sofinanciranje teh naložb namenja 21,2 milijona evrov denarja, od tega en milijon evrov za majhne kmetije, šest milijonov za preostale kmetije in 14,2 milijona za pravne osebe in samostojne podjetnike. Finančne podpore lahko uveljavljajo za ureditev objektov za predelavo in trženje kmetijskih izdelkov, skladišč, objektov za oskrbo z

vodo, greznic in čistilnih naprav ter objektov za proizvodnjo električne in toplotne energije ter proizvodnjo bioplina, za posodobitev sistemov za varčno uporabo vode, shranjevanje vode in ponovno uporabo vode, za posodobitev ogrevalnih sistemov, za rekonstrukcijo objektov in naprav, ki prispevajo k zmanjšanju toplotnih izgub, in za nakup naprav za ponovno uporabo stranskih izdelkov. Podpora znaša od 30 do 50 odstotkov upravičenih stroškov naložbe. Vlogo za sofinanciranje naložbe je treba vložiti v času od 27. januarja do 1. junija.

Petintrideset primerov ptičje gripe pri pticah

Kranj – Po podatkih uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je bil v Sloveniji do konca tedna potrjen en primer aviarne influence (ptičje gripe) pri domači perutnini ter 35 primerov pri prostoživečih pticah, največ pri labodih grbcih. Na Gorenjskem doslej še niso ugotovili nobenega primera.

Posojila za pomoč sadjarjem in vinogradnikom

Kranj – Slovenski regionalni razvojni sklad je objavil javni razpis, na podlagi katerega bo sadjarjem in vinogradnikom, ki so aprila lani utrpeli škodo zaradi pozebe, zagotovil za obratna sredstva 1,07 milijona evrov posojil s subvencionirano obrestno mero. Vlogo za dodelitev posojila morajo oddati v času do 28. marca oziroma do porabe denarja.

Janez je naredil že več kmetijskih strojev in naprav, tudi premični kokošnjak. / Foto: Mirko Šink

Vozniku beg spodletel

SIMON ŠUBIC

Kranj – V petek zgodaj jutraj je bilo v Kranju v lovu za voznikom osebnega vozila več policijskih patrolj. Kot so pojasnili na Policijski upravi Kranj, so policisti v zgodnjih jutranjih urah ustavljali voznika avtomobila slovenskih registracij, ki ga je vozil

tujec. Vključenih je bilo več policijskih patrolj, ustavljanje pa se je začelo zaradi vožnje v temi brez luči.

Voznik se je sam »ujel« na Hujah, ko je pripeljal do točke, od katere ni več mogel nadaljevati vožnje. Zaradi več prekrškov proti njemu poteka prekrškovni postopek.

V pretepu uporabljen nož

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v centru Kranja v nedeljo ponoči obravnavali kršitev javnega reda in pretep. Posredovali so zaradi pretepa med tremi osebami, v katerem je bil glede na zbrana obvestila

uporabljen tudi nož. Vsi trije udeleženci so utrpeli telesne poškodbe in so jim nudili zdravniško pomoč. Po prvih podatkih policije sta vsaj dva udeleženca pretepa utrpela lažje poškodbe. Policisti proti vsem trem vodijo postopek.

Pri zapuščanju sedežnice sta se zapletla

Kranj – Gorenjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali tri nesreče na smučiščih. V dveh primerih sta smučarja padla sama, v tretji nesreči pa sta se smučarja, sicer svojca, s smučmi zapletla pri zapuščanju sedežnice. Ena oseba se je po podatkih policije pri tem poškodovala. Policisti pozivajo smučarje k upoštevanju FIS-pravil varnega smučanja, predvsem glede hitrosti, ustavljanja, varnega prehitavanja in prehajanja med progami, razdalje do drugih smučarjev, opreme in pravnega izbiranja težavnosti prog. Smučanje mora biti prilagojeno tudi razmeram na smučišču, so dodali.

Pri obravnavi nesreče zasegli skuter

Tržič – Policisti so zadnji konec tedna obravnavali eno prometno nesrečo s telesnimi poškodbami. Zgodila se je v Tržiču, kjer je voznik z osebnim avtomobilom pri vključevanju v promet izsilil prednost vozniku skuterja. Slednjemu so skuter zasegli, ker ni imel vozniškega dovoljenja, vozilo pa tudi ni bilo registrirano.

Ni upošteval rdeče luči

Domžale – V četrtek se je na izvozu z avtoceste pri Domžalah v semaforiziranem križišču zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznica osebnega vozila in voznik kombija. Nesrečo je povzročil voznik kombija, ker ni upošteval rdeče luči in je v križišču voznici odvzel prednost. Ta se je pri tem lažje poškodovala.

Iz prometa odstranili vinjenega voznika

Kranj – Kranjske policiste je v petek popoldan poklical voznik in jih obvestil o nezanesljivi vožnji drugega voznika. Policijska patrolja je vozilo izsledila in njegovega voznika zaradi vinjenosti izločila iz prometa. Preizkus alkoholiziranosti je namreč pokazal, da je imel 1,03 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Zaradi hujšega prekrška so policisti proti vozniku uvedli prekrškovni postopek.

Vlomili v hišo in trgovino

Kamnik – Kamniški policisti so pred dnevi obravnavali dva vloma. V enem primeru je neznan storilec vломil v stanovanjsko hišo in odnesel gotovino. Škoda znaša okoli šeststo evrov. Nekdo je vломil tudi v trgovino in ukradel sončna očala. Vlomilec je povzročil za okoli tisoč evrov škodo.

Jadralni padalec pristal na drevesu

Gozd – V soboto okoli poldneva je nad naseljem Gozd jadralni padalec pristal na drevesu. Gorski reševalci iz Tržiča so padalca in padalo rešili z drevesa.

Denar prinesel na policijsko postajo

Radovljica – Radovljiški policisti so v soboto od poštenega najditelja prevzeli najden denar. Poiskali so lastnika in mu denar vrnili.

Gore vzele pet življenj

◀ 1. stran

Na območju Malega Triglava sta v nedeljo dopoldan v razmiku ene ure zaradi padca v zahtevnih gorskih razmerah umrli dva gornika. Prvi, gre za državljana Slovenije, se je pri padcu z Malega Triglava v Snežno konto smrtno ponesrečil okoli 10. ure, drugi, bil je tujec, pa na istem mestu uro kasneje. Nesreči nista povezani, so sporočili s Policijske uprave Kranj. V obeh primerih vse okoliščine kažejo na nesrečo v zelo zahtevnih razmerah v gorah, kjer poti prekrivata tako sneg kot tudi led. Na Triglavu je bilo v nedeljo oboje, so dodali. Posredovali so gorski reševalci iz Mojstrane, posadka helikopterja Slovenske vojske in gorska policijska enota.

Pri sestopu s Komne sta v nedeljo zvečer dva gornika zaradi zdrsa padla čez prepadne stene. Na Policijski upravi Kranj so pojasnili, da je najprej zdrsnilo enemu gorniku, ki je padel po strmem prepadnem terenu. Ko mu je drug gornik skušal pomagati, je tudi sam zdrsnil v prepad.

Posredovali so gorski reševalci iz Bohinja, Radovljice in Tržiča, ki so še isti večer izvedli iskalno-reševalno akcijo in našli eno preminulo osebo. Iskanje drugega gornika so včeraj jutraj nadaljevali in ga s pomočjo

drona tudi locirali. Tudi on je zaradi poškodb umrl na kraju. Oba sta bila slovenska državljana.

V soboto okoli poldneva pa je na območju Kamniškega sedla umrl 37-letni gornik iz Hrvaške. Po ugotovitvah policije je zdrsnil na strmem pobočju in je padel več kot 300 metrov globoko v prepad Bosoja grapa. Za posledicami hudih poškodb je na kraju umrl. Na Policijski upravi Ljubljana so razložili, da je bil preminuli v skupini s še osmimi hrvaškimi planinci in je bil po dosedanjih podatkih tako kot drugi v skupini opremljen s plezalno opremo. Na kraju je posredovala gorska reševalna služba iz Kamnika in posadka helikopterja Slovenske vojske, ki je umrlega in skupino planincev prepeljala v dolino. »Po do sedaj zbranih obvestilih v dogodku niso podani sumi kaznivega dejanja, policisti pa nadaljujejo zbiranje obvestil o vseh okoliščinah,« so še povedali na PU Ljubljana.

Policija je sicer poročala še o več nesrečah, ki so se v nedeljo zgodile v gorah. Na Španovem vrhu se je opoldan poškodovala turna smučarka, na Jalenkamnu pa planinec. Na Zelenici so gorski reševalci pomagali planincu s poškodovanim kolonom, na območju Vitranca pa se je v težavah zaradi slabe opreme znašla planinka. Še pred prihodom gorskih reševalcev ji

Na Malem Triglavu sta se v nedeljo v razmiku ene ure smrtno ponesrečila dva gornika. / Foto: Gorazd Kavčič

je na pomoč s svojo opremo priskočil drug planinec. Planinko so varno pospremili v dolino.

V soboto pa se je na Vrtači v Karavankah hudo poškodoval slovenski gornik, ki so ga po reševanju z avstrijskim helikopterjem odpeljali v bolnišnico v Celovcu. Pri ponesrečencu so kasneje ugotovili okužbo s koronavirusom, zato je policija pozvala vse, ki so bili s ponesrečenim gornikom v visokoriznem stiku, da upoštevajo navodila Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Vse te so tudi pozvali, naj zaradi

zbiranja podatkov pokličejo na interventno številko 113.

V trenutnih razmerah v gorah ni dovolj samo ustrezna oprema, potrebna je tudi velika previdnost in visoka stopnja odgovornosti vsakega posameznika in skupin, opozarjajo policisti. »Neizkušeni izbirajte lažje in manj izpostavljene poti. Posebej pazite na spolzkih terenih. Neizkušeni so lahko v zelo veliko pomoč tudi gorski vodniki. Gre za profesionalce, ki poznajo vsako podrobnost v gorah in znajo oceniti nevarnost,« svetujejo na PU Kranj.

Namesto smučanja so gasili požar

Sobotni požar v kurilnici na Praprotnem je po zaslugi prostovoljnih gasilcev, ki so v prostem času na poti na smučišče zagledali ogenj in se takoj lotili gašenja, povzročil precej manjšo škodo, kot bi jo lahko.

SIMON ŠUBIC

Praprotno – V soboto okoli 8.30 je v Praprotnem izbruhnil požar v kurilnici, ki je prizidana k stanovanjski hiši. Sreča v nesreči je bila, da sta se ravno takrat mimo pripeljala prostovoljna gasilca iz Stare Loke, ki sta bila na poti na smučanje, kmalu za njima pa tudi več gasilcev iz ljubljanskih prostovoljnih gasilskih društev Ljubljana - Vič in Lipoglav, ki so bili prav tako namenjeni na smučišče. Po njihovi zaslugi je stanovanjska hiša kljub že polno razvitemu požaru v kurilnici ostala cela.

»Brez njihovega takojšnjega posredovanja bi požar zagotovo zajel tudi bližnjo hišo, saj se je že širil skozi okna kurilnice,« je prepričan tudi poveljnik PGD Škofja Loka Andraž Arhar, ki je vodil

Požar v kurilnici je bil že polno razvit, ko so se mimo pripeljali gasilci, namenjeni na smučanje. / Foto: PGD Stara Loka

gasilsko intervencijo. Kot je razložil, so omenjeni gasilci, oblečeni v smučarska oblačila, brez pomislekov ustavili ob pogledu na požar in krenili v takojšnjo akcijo. S pomočjo gasilskih aparatov, ki sta jih prva gasilca iz Stare Loke zbrala iz sosednjih hiš,

in z vodo iz bližnjega hidranta so požar omejili do prihoda prve intervencijske ekipe gasilcev iz Škofje Loke. »Gasilci, ki smo prispeli na intervencijo, smo praktično le še poskrbeli za sanacijo požarišča in razkopavanje manjših žarišč,« je razložil Arhar.

V intervenciji so sicer sodelovali gasilci iz PGD Škofja Loka, Stara Loka in Bukovica, poklicni gasilci iz Kranja pa so pripeljali tudi gasilsko avtolestev.

Za osebi, ki sta se nadihali dima, so poskrbeli reševalci Nujne medicinske pomoči Škofja Loka, eno so odpeljali tudi na preventivni zdravniški pregled. Na kraju so bili prisotni tudi policisti, delavci Elektra Gorenjska, ki so odklopili elektriko, in dežurna zimska služba Gorenjske gradbene družbe za posip ceste.

»Gasilci vedno priskočimo na pomoč, ne glede na opravilo in namen ne kolebamo, čeprav hodimo proti nevarnosti. Zaradi njih je v hiši precej manjša škoda, kot bi bila. Še enkrat hvala!« so ob opisu intervencije zapisali na Facebook strani PGD Stara Loka.

Razvedrilo GG

PESEM TI, MOJA ROŽICA PRAZNUJE

Lani je minilo deset let, odkar je priljubljeni ansambel Modrijani predstavil pesem Ti, moja rožica. Ta je takoj postala hit in še danes je njena priljubljenost izjemna.

Alenka Brun

Pogovarjali smo se z Blažem Švabom, za katerega lahko rečemo, da je najbolj prepoznaven obraz ansambla Modrijani in eden najbolj prepoznavnih na slovenski glasbeni sceni, zadnja leta tudi kot televizijski voditelj.

Foto: arhiv ansambla (Dejan Beguš)

Modrijani so videospot za pesem Ti, moja rožica 2022 posneli na Veliki planini. V spotu nastopajo tudi plesalke Plesne skupine Five, Melani Mekicar in Matic Herceg.

Sloveniji in tujini, kjer se vrta ta pesem. Ljudje jo pravzaprav zasledijo po celem svetu, od Kanarskih otokov do Pakistana. Je kar obšla svet.

Napev je tokrat nežnejši, ritem rahlo počasnejši od originala. Pa vseeno je zelo tudi v tej obliki všečna pesem.

Je super za ples in za zabavo. Zvone Tomac iz skupine Kingston je to odlično priredil.

Decembra je Ti, moja rožica 2022 doživela tudi premiero videospota. Do danes ima na YouTubeu že slabih 113 tisoč ogledov.

Res smo veseli za lep odziv. Pesem v tej priredbi pa bo zaživela, ko se znova začnejo zabave in veselice.

Videospot za remiks ste snemali na Veliki planini. Spot

je režiral Jani Pavec. Kako to, da ste se odločili zanj? Je bila Velika planina prva izbira za lokacijo snemanja novega videospota?

Velika planina je naša priljubljena destinacija. Prav želeli smo si snemati tam. Pogosto jo obiščemo. Sami in z družinami. Velika planina je pravljica. Na Veliki planini smo s Čuki posneli spot za skoraj ponarodelo decembrsko pesem Daj mi poljub. Tudi to je režiral Jani Pavec. Jani obožuje te planine in sneg. On najlepše ujame to vzdušje. In Občina Kamnik nam je zelo pomagala, da smo lahko posneli ta videospot. Brez njih bi ga zelo težko.

Prav veliko videospotov pozimi niste snemali. Kako to, da ste se sedaj odločili za zimsko izvedbo?

Imeli smo čas. Pa tudi ker se pesem res veliko vrta na smučiščih po Sloveniji, Avstriji in Italiji, pa smo hoteli ujeti nekaj tega zimskega vzdušja. Čeprav je priredba brezčasna. Bo tudi za poletne žure.

Modrijani ste »hitmejkerji«. Pred razglasitvijo pandemije je bil vsak koncert razprodan. Tudi če ste nastopali samo kot gosti, je ogromno ljudi prišlo zaradi vas. Kako se spopadate z epidemijo? Nastajajo nove pesmi, nabirate moči za naprej?

Mi smo pripravljeni in v formi za nove čase. Komaj čakamo, da se začnejo igranja. Glasovi nam še vedno lepo zvvenijo. Zdaj bomo nastope še bolj cenili in spoštovali.

Kaj menite o spletnih koncertih?

Izvedli smo spletni Velikonočni koncert. Predstavljali smo si ljudi. Občinstvo. Pa je šlo. Enkrat, dvakrat to gre. Več pa ne. V živo je le v živo. In potrebujemo direktni odziv ljudi, ker se ljudem ves čas prilagajamo, sploh Modrijani.

Kakšne želje za leto, ki je že na poti v februar 2022?

Nič posebnega. Da bi se vsi med seboj spoštovali in si želeli dobro. Samo to. Mi spoštujemo vse druge kolege glasbenike in veseli smo, da se glasbeniki med seboj dobro razumemo.

EMA FREŠ SAMO EN VEČER

Alenka Brun

Zaradi programsko-produkcijskih omejitev, s katerimi se na Televiziji Slovenija srečujejo zaradi vnovičnega povečanega širjenja covid-19, je Razvedrilo program v sodelovanju z vodstvom RTV Slovenija sprejel odločitev, da finalno TV-oddajo EMA freš izpelje v enem večeru. Štirinajst finalistov izbora EMA freš se bo tako še zadnjič predstavilo 28. januarja 2022 ob 20. uri na prvem programu Televizije Slovenija. Vendar se bodo naprej na Emo 2022 uvrstili le štirje: dva po mnenju občinstva (izbrana s pomočjo telefonskega glasovanja) in dva po izboru strokovne žirije.

Štirinajsterica se bo v finalni oddaji predstavila v naslednjem vrstnem redu: Mia Vučković, De Liri, Jon Vitezič, INA, Marijan

& Špela, Stela Sofia, Leya Leanne, Nika S., Katja Kos, Jaka Hliš, Anja Vodošek, Emma, LPS in LUMA.

Gostitelji večera bodo Eva Boto, Melani Mekicar in Arne. Mekicarjevo s televizijskih zaslonov poznamo, Eva Boto in Arne pa se bosta v tej vlogi predstavila prvič. »Izbora se veselim, ker sem tudi sama na podoben način začela svojo glasbeno pot. In nekako kar podoživljam leti 2011 in 2012, ko smo imeli Misijo Evrovizija. Vesela sem in hkrati pozitivno presenečena, da imamo toliko talentiranih mladih glasbenikov, ki se želijo predstaviti. Tako da se nasploh ni bati za dober glasbeni podmladek,« se finala izbora EMA freš veseli Eva Boto. Medtem ko se je Arne, kot pravi, že ogromno naučil skozi samo sodelovanje na projektu. Komaj pa čaka tudi, da iz zakulisja vidi, kako poteka snemanje. Svojega prvega televizijskega nastopa se izjemno veseli.

Eva Boto, Melani Mekicar in Arne / Foto: arhiv RTV SLO (Adrian Pregelj)

Harmonikarji za Avsenikovo nagrado

V soboto, 22., in v nedeljo, 23. januarja, bo v dvorani Pod Avsenikovo marelo v gostišču Avsenik v Begunjah 15. mednarodno tekmovanje v igranju na klavirsko, kromatično in na diatonično harmoniko na Nagrado Avsenik. Za tekmovanje, ki se bo oba dneva začelo ob 9. uri in bo odprto za poslušalce, se je prijavilo okrog sto harmonikaric in harmonikarjev. Zaključek tekmovanja bo v nedeljo ob 16.30 s podelitvijo priznanj in denarnih nagrad, tokrat prvič tudi za najlepšo interpretacijo Avsenikovega valčka po lastni izbiri.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski prodnišnici rodilo 9 dečkov in 10 deklic. Najtežji je bil deček s 4230 grammi, najlažja pa deklica, ki je tehtala 2550 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 6 dečkov in 5 deklic. Najlažja in najtežja sta bili deklici – prvi je tehničar pokazal 2630 gramov, drugi pa točno štiri kilograme.

PESMI MLADIH

Ljubezen je dobila ime

Ko je ljubezen postala ime,
je bil svet samo še dvoje src.
Samo še bitje sreč,
dveh utripajočih se sveč.

To je bilo sreče dvojno srce,
rdeč ogenj pisalo je ime.
Nepozabno,
nepojmljivo.
Drhteče, cvetoče. Rdeče.

Utripajoče dvojno srce.
Divja energija.
Plapujoči valovi.
Močna zgodba.

Znojna telesa sredi oceana ljubezni.

Ko je ljubezen dobila ime,
je življenje dobilo srečo
in srce je postalo srce.
Dvoje duš utripajoče srce.
Ko je sreča dobila ime,
je ljubezen postala srce.
Dvojno srce, sreče v ljubezni ime.

Sarah Key

Vsaka ljubezen nosi svoje ime in hvala Sari, da smo skozi pesem spoznali ime njene. Želim veliko pesmi in samih lepih dogodkov v letu, ki je pred nami. Meta

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

ZAČINJENO Z ZGODBO

Kuharske prismođarije za pobalinčke in babice je svojo prvo »kuharsko« knjigo naslovlila žirovska pisateljica Milena Miklavčič. V njej je zbranih 39 zgodb, vsaka pa je povezana z receptom za jedi, ki jih babice – ali pa dedki, starši ... – lahko pripravljajo z otroki.

Mateja Rant

Vas zanima, kako se lahko vnuki v kuhinji, nedaleč stran od babičinega naročja, naučijo življenjskih modrosti ter pomembnih vrednot, ki jim pomagajo, da v času odrasčanja bolje razumejo sebe in tudi druge? Vzemite

Zgodbam iz kuhinje je dodala tudi recepte, že večkrat preizkušene z njenimi vnuki.

v roke knjigo Kuharske prismođarije za pobalinčke in babice, pravi Milena Miklavčič, ki se je odločila, da bo svojim vnukom namesto nepotrebnih pridig, ki gre do skozi eno uho noter, skozi drugega pa ven, raje podarila knjigo zgodb o njihovih skupnih doživetjih.

Dogajanje v knjigi Kuharske prismođarije za pobalinčke in babice je postavljeno v njeno kuhinjo, v kateri je po besedah Milene Miklavčič ves čas zelo živahno, saj pod isto streho bivajo kar tri družine. »Babičina kuhinja je redko pospravljena v 'nulo'. Po navadi se po kotih valjajo igrače, skrbno oko pa hitro opazi, da je nekdo po tleh raztresel moko ali riž. A to ni pomembno! Pomembni so trenutki, ki vnuke in babice (ter dedke, seveda!) povežejo med seboj! Vezi, ki se pri tem stkejo, trajajo vse življenja.« Zdi se ji pomembno, da svoje vnuke uči, da zna-jo poskrbeti zase, tako kot je

Nova knjiga Milene Miklavčič

to že prej učila njihove starše. »Pa ne samo, da si znajo kaj skuhati, ampak tudi pospraviti za sabo in znati ločiti dobro od slabega in se včasih tudi postaviti v kožo nekoga, ki ga na prvi pogled mogoče ne razumeš, da nikomur ne delaš krivice. Babice imamo za to čas in izkušnje.« Zgodbam iz kuhinje pa je dodala tudi recepte, že večkrat preizkušene z njenimi vnuki.

Ti so pomagali izbrati tudi zanimiva poimenovanja za recepte, kot so: Juha Sneguljčica, Puding tete Jane, Jetrna pašteta za mlade sladokusce, Peptine čirule čarule ... Da kateremu od vnukov ne bi naredila krivice in bi se v knjigi pojavil manj pogosto kot drugi, pa je vse njihove prigode strnila v dveh likih: Malem in Šefci.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

OKUSI ŠKOFJELOŠKEGA (1)

Alenka Brun

Z letošnjim januarjem so se prvič začeli Okusi Škofjeloškega, kulinarčni festival, ki bo trajal vse do konca tega meseca.

Tako kot Okusi Radol'ce temeljijo na povezovanju, je smisel omenjenega festivala podoben. Škofjeloško območje v sebi skriva številne kulinarčne zgodbe. Gostinci se zavedajo sodobnih trendov in pomena zdravega

prehranjevanja, ki temelji na sezonskih jedeh in živilih lokalnega izvora. In če to oboje združiš, lahko luč sveta ugledajo ljudem zanimive in okusne jedi.

Ker je festivalska napoved obetala, smo se odločili, da se tudi sami odpravimo na ta konec Gorenjske in spoznamo festivalske okuse restavracij, gostiln in turističnih kmetij, ki v tej zgodbi sodelujejo.

Po predhodnih rezervacijah dobrote lokalnih kuharskih mojstrov lahko okuša-te po enotni ceni 25 evrov

pri naslednjih ponudnikih festivalskih menijev: Danilo gostilna & vinoteka (Reteče), Gostilna Kašča (Škofja Loka), Gostilna Lipan (Hotavlje), Gostilna Pr' Pepet (Škofja Loka), Gostilna Pri Boštjanu (Križna Gora), Gostilna Starman (Stara Loka), Gostišče Tolc (Spodnja Sorica), Penzion in gostišče Lajnar (Zgornja Sorica), Restavracija Na vasi (Zminec) ter turistični kmetiji Jamnk (Staniše) in Pri Marku (Crngrob).

Med vsemi naštetimi je bila izbira za obisk težka. Povsod so meniji vabljivi. Tako smo v prvem tednu okusov obiskali Gostilno Starman v Stari Loki, saj smo slišali, da glavno kuhar-nico v kuhinji ponovno vrti Matjaž Šink, sicer doma iz medvoške občine. Že od nekdanj so mu vseč doma-či okusi ter pristne slovenske domače jedi, in čeprav so ga nekaj časa navduše-vali tudi tuji okusi, je ljubezen do slovenske kuhinje ostala. In s to se je prvič podrobneje v preteklosti

srečal ravno v kuhinji ome-njene gostilne.

V času Okusov Škofjeloškega lahko pri Starmanu izbirate med festivalskim menijem in tistim z vinsko spremljavo – razlika v ceni je dvanajst evrov.

Štirihodnemu meniju so dodali tudi pozdrav iz kuhinje, ki sta ga sestavljala korenček iz pomarančne marinade in ajdova kaša. Sledila je hladna predjed, ki je vzbudila pričakovanje nadaljevanja menija. Po terini dimljene postrvi na marinirani kolerabi oziroma predjedi je na mizo prišla fižolova juha z dimljeno slanino, za glavno jed pa postrežejo jelenov hrbet: izbrano, na krožniku v družbi omake iz brinovih jagod, sotirane repe z ocvirki ter zdrobovega štruklja s skuto in brusnicami. Sladica je kot zadnja lepo zaokrožila zastavljeni festivalski meni. Preprosta, a izjemno okusna pehtranova torta z medenim sladoledom in cvetnim prahom je brbončice navdušila prav z vsakim grizljajem.

(Se nadaljuje)

Terina dimljene postrvi na marinirani kolerabi

Korenček iz pomarančne marinade na ajdovi kaši

Jelenov hrbet z omako iz brinovih jagod, sotirana repa z ocvirki ter zdrobov štrukelj s skuto in brusnicami

PRAZNOVANJA

KONCERT OB JUBILEJU

Dirigent, skladatelj in glasbenik Lojze Krajčan je svoj osebni jubilej, okroglih šestdeset let, praznoval s koncertom, pa tudi v prijetnem družinskem krogu.

Samo Lesjak

Lojze Krajčan izhaja iz glasbene družine – oče je bil ravnatelj glasbene šole in dirigent pihalnega orkestra, mama pa je učila klavir – tako da ima glasbo vsekar že v genih. »Že kot nadobuden kratkohlaničnik sem kot goba srkal vse, kar se je dogajalo tako na vajah kot na koncertih, in kmalu sem se tudi sam pridružil pihalnemu orkestru ter aktivno sodeloval v glasbenem življenju v rodnem Ormožu,« se z nostalgijo v srcu mladostnih dni spominja Lojze.

Kot dijak srednje glasbene šole v Ljubljani je za svoj osnovni instrument izbral klasično pozavno. »Takrat sem se prvič srečal z džezom, kar je bil zame pravi kulturni šok. To, da džez glasbeniki improvizirajo in sprotno ustvarjajo glasbo, se mi je zdelo nekaj izjemnega in me povsem prevzelo.«

Študij je tako nadaljeval na Visoki šoli za glasbo in pripadajoče umetnosti v avstrijskem Gradcu, kasneje pa tudi na priznani Berklee College of Music v Bostonu. Poleg pozavne je študiral še kompozicijo in aranžiranje.

Po vrnitvi je sodeloval kot prvi pozavnist v Simfoničnem orkestru RTV, kasneje pa kot solist pozavnist v Big Bandu iste hiše. Sledili so številni koncerti in snemanja doma in v tujini. Pridružil

Popolno darilo ob jubileju Lojzeta Krajčana: koncert bo na naših televizijskih ekranih predvidoma v začetku februarja. / Foto: arhiv praznovalka (Adrijan Pregelj)

se je Ugrin-Divjak jazz kvintetu, s katerim je veliko gostoval po vsej Sloveniji in bivši Jugoslaviji. Naslednja velika prelomnica je prišla po odhodu maestra Jožeta Privška v pokoj – Lojze je igranje pozavne zamenjal za dirigiranje in pisanje glasbe za Big Band RTV Slovenija.

Vseskozi pa je njegova pot močno prepletena z družino, soprogo Romano ter sinovoma Kristijanom in Žiganom – z medsebojno ljubeznijo so en drugemu vselej v oporo. »Sem zelo družinski človek in veliko mi pomeni, da s svojima sinovoma sodelujem tudi na glasbenem področju. Posebno vseživljenjsko glasbeno sodelovanje pa delim s svojo soprogo Romano, ki je legendarna interpretka in avtorica

glasbe za otroke. Zdaj pa poslušajo najino glasbo že lepo številne generacije in nič ne kaže, da bi ta glasba šla v pozabo, kar je svojevrsten dosežek in obenem lep občutek, da sva nekaj dala vsem tem generacijam v prvem in najpomembnejšem obdobju življenja,« pravi Lojze, ki ostaja nadvse aktiven.

Epidemijske razmere so zaznamovale tudi svet glasbe, tako da v zadnjem obdobju manj nastopajo pred občinstvom, zato pa več snemajo v studiih. Glasbenih projektov ne zmanjka, ob Lojzetovi okrogli obletnici, 23. decembra, pa so posneli prav poseben koncert z Big Bandom in vrhunskimi gosti. »Ana Bezjak, Uroš Perič, Žigan Krajčan, Kristijan Krajčan, Renato Chicco,

Marko Črnčec, Teo Collori in Alex Sipiagin – to so gostje, s katerimi sem sodeloval v zadnjih letih in so mi še posebej ljubi. Koncert bo na TV sporedu predvidoma v začetku februarja. Praznoval sem tako na najboljši možni način, s koncertom in prijatelji in tudi v družinskem krogu z najdražjimi.«

Pa ostane kaj časa tudi za kak hobi? »Seveda brez odklopa ne gre – rad hodim v naravo, na dolge pohode, tudi v hribe, rad kolesarim, pozimi smučam. Tudi vrt je moje veselje, pa fotografiranje, pa peka na žaru me razveseljuje ... Zadnje čase pa z Romano neizmerno uživava z vnukinjama Eloro in Roso,« je sklenil Lojze in se vsem iskreno zahvalil za lepe želje ob jubileju.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Ciklama«

Že ste mi pomagali in vaše besede in nasveti mi veliko pomenijo. Prosim vas, če mi pogledate, kaj me kaj čaka. V službi se ne počutim dobro in ne verjamem, da bom kdaj dočakala napredovanje ali pa vsaj pozitivne spremembe. Ali jo bom v kratkem menjala? V ljubezni se mi je vse podrla. Vrnila bi se v preteklost in obnovila stike s staro ljubeznijo. Ali je to dobro zame? Zaupanja v dobro že dolgo časa nimam več. Hvala vam za vse.

Bolje vrabec v roki kot golob na strehi – zato vam svetujem, da za zdaj službe ne menjate, ker žal ne bi nič pridobili. Dobro obdobje imate

še le v jesenskem ali pa zimskem času, ko vam pride na pot zelo dobra priložnost. Takoj boste vedeli, da vam je to namenjeno, in boste vse naredili v to smer. Je čisto drugo področje, vendar bo to za vas le izziv, ki ga nujno potrebujete, saj še zdaleč niste pokazali vseh svojih adutov in področij, kjer blestite. Za zvezo, ki jo imate, že sami dobro poznate odgovor in od mene potrebujete le še potrditev. To ni to in bolje je za vas, da to zgodbo čim prej zaključite. Od sebe ste dali vse in še več, sedaj pa je čas, da poskrbite zase. Nekaj časa boste sami, s čimer ni čisto nič narobe, v drugi polovici leta pa vas

čaka nova ljubezen. Če boste le hoteli, bo to tista prava za vedno. Svetujem vam, da vse, kar se vam veže na preteklost, pustite za seboj, saj ni vredno vašega časa in čustev. Razbito vazo je sicer mogoče zalepiti, vendar nikoli več ne bo takšna, kot je bila. Pred vami je lepa priložnost, bodite brez skrbi. Še pred koncem leta boste močno premišljevali o selitvi in kasneje se za ta korak tudi odločite. Bo čisto drugo okolje in to vas niti malo ne bo motilo. S tem bo povezana tudi zamenjava službe, ki si jo želite. Stiki z otroki bodo tudi v prihodnosti dobri, kot so bili do sedaj. Tudi vnuki še bodo. Hčerka bo diplomirala še v tem letu in obetajo se ji lepe spremembe. V zakonu je srečna in zadovoljna. Sin je trenutno na razpotju, a kot vidim, se zna modro odločiti in vaše skrbi glede njega so odveč. Vse bo na koncu tako,

da bo prav za vse. Trenutna partnerka je tista prava in do vas ima iskren odnos. Lepo vas pozdravljam.

»Dvojčka«

Skrbi me zaradi hčere. Ima takega partnerja, da ni nikamor podobno. Ali jo sreča pamet, da ga zapusti? Ni ga blizu, vse se pogovorita po telefonu. Hvala. Naj vas takoj pomirim in povem, da hči v tej zvezi ne bo ostala. Vendar se nikakor ne smete vmešavati. Česa si želite vi, je vaša stvar, česa pa ona, je njena zadeva. Na dolgi rok vas to ne bo daleč pripeljalo, pa brez zamere. Vem, kako je, ko želite svojemu otroku na vsak način pomagati, vendar se vsak od nas uči samo iz svojih lastnih napak. Po karakterju si niti malo nista podobna in vedno bolj vidi vse tisto, kar jo moti. Vse bo šlo tako, kot mora iti. Želim vam vse dobro.

Sto let je praznovala Veronika Žvokelj

V Domu upokoјencev Kranj je 9. januarja 2022 sto let dopolnila Veronika Žvokelj. V domu biva že deset let, rodila pa se je kot najmlajša, 14. po vrsti, na skromni domačiji pri Jakapu v Volaki pod Blegošem – v časih, ki ljudem niso prizanašali. Ko je bila stara štiri leta, je zaradi boleznih izgubila oba starša. Otroci so šli služiti k bogatejšim kmetom po dolini. Ker za učenje doma nikoli ni bilo časa, ji je uspelo dokončati le dva razreda osnovne šole. Prvo službo je dobila v tovarni Inteks. Med vojno je stanovala pri sestri Ivanki na Orehku in po svojih močeh pomagala partizanom. Leta 1944 so jo zajeli belgardisti, a medtem ko se za njene bližnje vojna ni dobro končala, je sama dočakala svobodo in se leta 1950 poročila z Jožetom Žvokljem, doma iz Dolenj pri Ajdovščini. Najprej sta stanovala v Ljubljani. Vmes je zaključila bolničarsko šolo in se zaposlila na Zavodu za transfuzijo krvi. V zakonu so se Žvokljevima rodili trije otroci: Marjan, Anica in Rado. Ko so doštudirali, sta se zakonca preselila v Stražišče, kjer sta si zgradila lasten dom, kar sta si od nekdaj želela. Slavljenska je ob visoki obletnici prejela tudi častno listino Mestne občine Kranj, obisk in praznovanje pa so v domu zaradi epidemioloških razmer prestavili.

Veronika Žvokelj / Foto: Mestna občina Kranj

LAŽJI SUDOKU

8	1	3	4					
	7	6	9		5		8	2
	2			8		6		4
			6		1	5		9
	3						7	
1		4	5		8			
2		8		5				9
9	5		7		6	4	3	
					4	1	2	

Rešitev:

5	2	1	6	9	7	8	6	1
8	6	7	9	2	1	5	8	4
9	6	7	5	1	8	7	2	3
6	9	8	2	5	7	6	1	4
1	7	8	6	7	2	5	9	3
6	7	1	6	9	2	8	7	5
7	1	9	6	7	5	2	3	4
2	8	5	1	6	9	7	4	3
4	9	6	2	9	6	1	8	7

TEŽJI SUDOKU

4				5				6
		3	2	4				9
			3	9	7			6
								2
5		9		2		1		7
2	1			6	3	4		
7					2	9	1	
1				3				4

Rešitev:

7	8	2	6	3	9	6	1	5
5	2	9	6	1	7	2	5	4
8	1	6	9	5	2	1	7	3
4	6	1	7	8	6	9	5	3
2	9	5	1	7	8	6	9	4
6	5	2	1	7	2	6	9	3
1	7	8	9	6	2	5	4	3
9	2	7	6	5	1	8	3	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

Zbranih je 140 najboljših receptov slovenskih gospodinjstev, ki nam lahko popestrijo jedilnike. Razdeljeni so na skupine jedi: juhe, predjedi, enolončnice, mesne jedi, ribe, zelenjavne jedi, solate, krompirjeve jedi, močnate jedi, testenine in sladice.

10 EUR
+ poština

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 170 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	VRSTA CEŠENJ	V VOJNI UJET VOJAK	LEANDROVA LJUBICA	OBLAČILO (KNJIŽNO)	KMEČKO NASELJE	NICK NOLTE	LIČINKA TRAKULJE	ZMEDA	GORENJSKI GLAS	SL. SKLADATELJ (DANILO)	SLAB ZDRAVNIK, MAZAC	PREDUJEM	NUŠA DERENDA	PISATELJ MAY	INDIJSKI VODNI BIVOL	
PRIDIGAR				12					SOSEDA PORTUGALKE	8						
GRAFIČNA TEHNIKA, JEDKANICA									REKA V MAKEDONIJI STAVKA (POG.)							
DIVJI MERJASEC (STARJ.)						DVOJNA POTEZA PRI SAHU, ROKADA		13					ROB NEWMAN	NEKD. TUR VELIKAS		
KORALNI OTOK					GALERIJA V LONDONU	JADRANSKI POLOTOK MERSKA KOLICINA						IGRALEC RANER	GRŠKI KIPAR		7	
JURE NATEK			OČE (NAREČNO) SLIKARSKO ORODJE						MORSKI RAK						SLIKA POKRAJINE	
NEUMETNIŠKO DELO				LUKA OB ČRNEM MORJU ŠVED. KEMIK (ALFRED)						MELODIČNI OKRASEK	KUHINJSKI ELEMENT				MESEC V JUD. KOLEDARJU	
AKONTACIJA							ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE NAD ŽIROVNICO	3					ANA DEZMAN	TALNA OBLOGA		
GORENJSKI GLAS	NEKDANJI DELAVEC NA KMETIJI	PESNIK (KNJIŽNO) KNAP					SKALNA GMOJA (NAREČNO) NOVOZEL. PRAKUŠČAR									
VZPETIJA, GRIC	23				EDEN OD STARŠEV				VRTLJIV DEL STROJA ZEVSOV SIN, EAK					11		
KRAJ OB SAVINJI						IKAR (DALJŠI ZAPIS)	PASJA KOČA ŽIVALSKO LEGLO					POKR. V S. ARABIJI				LADJEDELNIŠKA NAPRAVA
CERKVENI ZBOR																
					IGRALKA MINNELLI			9				TIŠOČAK (ZARG.)			DREVESNI PLOD	
					VOJAŠKA POSODA										TANJA ZUPAN	
TRISTAN IN ?				6						15			GLASBENIK JURAK			
NAŠA ATLETINJA (ANJA)							HRV. NO-GOMETAS (GORAN)						PROMETNI OBJEKT OB CESTI	4		
ZRAK (NAREČNO)				ZDRAVILNA RASTLINA			VELIKA DVORANA									
NASTJA CEH		16	DRŽAVNIK NASER			LUTKA NA VRVICI	ENA OD ELEKTROD GIBANJE OB GLASBI									20
MESTO V RUSIJI																10
PEVKA CERNE																
RAVNILO (STARJ.)																
ANTIČNO IME REKE GUADJANE V ŠPANIJI				5												
DEL STOPALA																

SESTAVIL: F. KALAN	SL. KARTOGRAF (I. S.)	ZAJČJE KRZNO	VZKLIK NA BIKOBORBI	POČASI V GLASBI	DAVID NIVEN	DEL MOLEKULE	BANJA									
TRISTAN IN ?					6		SEVERNOMERIKANSKI INDIJANEC									
NAŠA ATLETINJA (ANJA)							DRŽAVA V J. AMERIKI									
ZRAK (NAREČNO)					ZDRAVILNA RASTLINA											
NASTJA CEH		16	DRŽAVNIK NASER						LUTKA NA VRVICI							21
MESTO V RUSIJI																10
PEVKA CERNE																
RAVNILO (STARJ.)																
ANTIČNO IME REKE GUADJANE V ŠPANIJI				5												
DEL STOPALA																

Nagrade: 1. in 2. nagrada: dereze Veriga K.F., Lesce, 3. nagrada: knjiga Zdravje in jaz – Prijatelja

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 28. januarja 2022, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	

Bipolarna motnja, ki to ni bila

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Pri svojih sedmih letih je Vasilija hudo sovražila svoje starše. Danes, ko jih šteje sedemdeset, poskuša razumeti njihovo ravnanje. Raztresena v veter na ljubljanskih Žalah se družita z drugimi mrtvimi, njuni duši plešeta na nebu. Končno jima lahko želi vse dobro.

Še zmeraj deluje zelo mladostno. Nekoč je morala biti zelo lepa, čeprav to zanika. Tako ali drugače ji je pomembna vsebina in ne lupina, pravi. Na najin pogovor se je dolgo pripravljala, zato nisva izgubljali časa z nepomembnim kramljanjem.

»V tehničnem smislu očetu in mami nimam česa očitati,« je začela.

»Bila sem edinka, imela sem marsikaj, česar drugi otroci niso imeli. Uredila sta mi lastno sobo, jo zvočno izolirala. Imela sem fino italijansko pohištvo, črno-belo mačko z rodovnikom ter čudovite zimske in letne počitnice. Ne vem, ali je ravno dogodek iz počitniškega življenja prispeval k moji namišljeni duševni bolezni, ki jo je dr. Ziherl označil kot posttravmatski stresni sindrom, kasneje pa preimenoval v bipolarno motnjo.

Priznam le, da sem bila čudna in me zato marsikdo ni sprejemal. Nikoli nisem imela nobene koncentracije, prisilno sedenje za študijsko mizo me je vedno znova zapeljalo v sanjski svet, kjer ni bilo hišnega nasilja niti iztirjene spolnosti mojih staršev.

Pri nas smo veliko dali na počitnice in nismo poznali sindikalnega turizma. Kmalu po letu 1960 je oče kupil parcelo nasproti Piranskega zaliva, tik ob morju. V nekaj letih je zrasla majhna hišica z veliko teraso in pravilnim pogledom na morje. V steno vklesane stopnice so ji dajale še poseben čar. Pomoč prijateljev je bilo treba nagraditi, zato je bilo vedno živahno. Opazila sem, da sta se ata in mama zelo veselila obiskov strica Zdravka in tete Tajane. Vedno neke čudne, posebne priprave ob glasnem pritrjevanju, češ moramo narediti vse, da jima bo lepo, naj končno uživata, toliko nama pomenita. Ko sta prišla, so se nad vhodom, v vetru pozibavali balončki. Še jaz sem pomagala urejati rože, ki so stale na mizi.

Zvečer so mene in njihovega dvanajstletnega sina Zdravka spravili spat, oni pa so zakurili ogenj, pekli orade, lomili škampe na buzaro, pili traminec in kvantali. Midva z Zdravkom sva jih skrita opazovala. Ni bilo prijetno gledati, kako so se najini starši vsevprek objemali, se poljubljali in otipavali. Vesela družina se je potem odločila še za kopanje. Na obali je zagorel še en ogenjček, mami in Tatjana sta zaplesali, zmetali še zadnje cunjice s sebe ter se začeli objemati. Oče in stric sta ploskala, se smejala ... Potem so se zamenjali ...

Bila sem v takšnem šoku, da mi je postalo slabo. Bruhala sem, Zdravko pa se mi je privoščljivo smejal. Potem mi je rekel, da bi lahko to

počela tudi midva. Da ni nič takšnega, da je to že velikokrat počel z drugimi majhnimi deklicami. Zastudil se mi je. Še bolj pa so se mi zastudili odrasli.

Saj ne, da o spolnosti ne bi nič vedela. Sem. Nekaj sem slišala v šoli, nekaj prebrala, včasih smo se o teh stvarih pogovarjale prijateljice. A to, kar so tisti večer videle moje oči, je bilo za otroško dušo preveč. Zdravko je prišel v sobo šele čez čas. Bil je že malo pomirjen. Tudi roke ni več držal med nogami. Vprašal me je, ali mi lahko kaj pomaga. Nisem mu odgovorila. Sredi najhujše poletne vročine me je tresel mraz, bila sem mokra od potu, šklepetala sem z zobmi. Malo sem ga vseeno prestrašila, a mu nisem dovolila, da bi stekel po pomoč.

Naslednji dan starši niso niti opazili, da je z menoj kaj narobe. Skupaj z obiskovalci so veliko pili, se smejali in se nespodobno dotikali, prepričani, da ničesar ne opazim. Spet sem stekla v stranišče in bruhala. Izgubila sem tek, če ne bi toliko pila, bi v naslednjih dneh umrla od lakote.

Moje spremenjeno obnašanje so najprej opazili v šoli šele potem doma. Mama je ugotovila, da so "psihične težave" že včasih obstajale v družini po očetovi strani, zato ni vrtala vame z vprašanji, kaj točno me je spravilo na kolena. Sledile so terapije na Gotski. Ker je v bližini živele babica, sem se začasno preselila k njej. Ko bi vedela, da so se starši tega razveselili, saj so po moji odsotnosti doma počeli, kar so hoteli, tega ne bi storila ...

Babica je bila zelo ljubeča do mene. Z njeno pomočjo sem se nekako spravila k sebi. Prave resnice nisem izdala ne njej ne psihologinji.

Pri dobrih trinajstih sem se ponovno vrnila domov.

Točno sem vedela, kaj je pomenilo, ko so prišli prijatelji, pa so mi rekli, da "skočijo" za eno popoldne na morje. V življenju sem imela nemalo težav s spolnostjo. Moški so se mi gnusili, enako se mi je gnusil dotik ženske roke. Nisem se vozila z avtobusi, kjer bi do teh dotikov mimogrede prihajalo.

O sebi in o gnusobi, ki se je skrivala za diagnozami, ki so mi jih postavili nadobudni psihiatri kar "na lepe oči", sem v času študija slovanskih jezikov prvič spregovorila s svojim poljskim prijateljem, s katerim sem si dopisovala. Bil je profesor zgodovine, a me je kljub temu zelo zelo razumel. Ob njem sem bila zelo sproščena, saj sem vedela, da ga ne bom nikoli srečala v živo. Po tistem, ko sem mu zaupala, sem se bolje počutila.

Kljub kruti diagnozi sem spoznala fanta, se poročila. Rodila sta se dva otroka. Žal pa zakon ni trajal dolgo. Kriva sem bila sama, ker se mi je spolnost gnusila. Mož ni razumel, zakaj po vsaki združitvi bruham na stranišču.

Bila sem tudi slaba mati. Otroka me danes bolj ali manj ignorirata. Družini nas le precej veliko premoženje, ki sem ga nasledila po smrti staršev.

Kar sem razčistila s preteklostjo, spregovorila na glas o vsem, kar sem kot otrok doživljala, se bolje počutim. Včasih se slišim z Zdravkom. Ko bi vam le hotel povedati svojo zgodbo! Že vse življenje bega, nekaj časa se družijo z moškimi, nekaj časa ima intimne odnose z ženskami. Ima dobro službo, ničesar mu ne manjka, a v duši je prazen.

Starši so lahko naši pogrebci tudi, dokler smo še živi.«

(Konec)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Pozimi še posebno prija topla in dišeča hrana iz peči.

Zloženska iz cvetače, brokolija in šampinjonov

Potrebujemo 250 g krompirja, 500 g cvetače, 500 g brokolija, sol, 250 g šampinjonov, 4 jajca, 250 ml mleka, žličko karija, peteršilj in olje.

Krompir skuhamo skoraj do mehkega. Odcedimo ga in napol ohladimo. Cvetačo in brokoli razdelimo na cvetke. Zavremo vodo, jo posolimo, v krop pa stremo cvetačo in jo kuhamo 15 minut. 5 minut pred koncem dodamo brokoli. Krompir olupimo in narežemo na debele rezine. Šampinjone razrežemo na četrtine. Cvetačo in brokoli odcedimo. Cvetačo, brokoli, krompir in gobe zložimo v namaščeno nepregorno posodo. Jajca in mleko razžvrkljamo ter začinimo s soljo, poprom in karijem. Preliv zlijemo po zloženci in jo postavimo v pečico, segreto na 200 °C. Pečemo 40 minut. Preden ponudimo, potresemo z nasekljanim peteršiljem.

Jajčevci z mocarelo

Potrebujemo 1 kg jajčevcev, 2 stroka česna, paradižnik v koščkih (približno 800 g), žličko bazilike, sol, poper, 2 žlici olja, 300 g mocarele, 3 trdo kuhana jajca in 75 g naribanega parmezana.

Jajčevcem odrežemo peclje in jih po dolgem narežemo na tanke rezine. Česen olupimo. Paradižnik damo v kozico, ga potresemo z baziliko in vanj stisnemo česen. Na šibki vročini dušimo pol ure, da nastane gosta omaka. Krepko solimo in popramo. Ponev namažemo z oljem in segrejemo. Rezine jajčevcev opečemo z obeh strani. Odcedimo jih na papirnate brisačkah. Mocarelo in olupljena jajca narežemo na tanke rezine. Nepregorno posodo namažemo z oljem in zložimo vanjo menjaje plasti jajčevcev, parmezana (2 žlici prihranimo), jajc, mocarele in paradižnikove omake, ki naj bo tudi vrhnja plast. Damo v pečico, segreto na 200 °C. Zloženko pečemo 40 minut, 10 minut pred koncem jo potresemo s parmezanom.

Zelenjavni zavitek s sirom

Potrebujemo 250 g moke, 2 rumenjaka, 3 žlice olja, sol, 400 g zelja, 400 g korenja, 2 žlici masla, 100 g rokforja (ali gorgonzole) in poper.

Moko, 1 rumenjak, olje, ščepec soli in 125 ml mlačne vode na pomokani površini zgnetemo v prožno testo. Oblikujemo ga v kroglo, pokrijemo in pustimo počivati 30 minut. Zelje narežemo na rezance, korenje grobo naribamo. V kozici segrejemo maslo, dodamo zelje in korenje, prilijemo 1 dl vode in zavremo. Na šibki vročini dušimo 5 minut. Mešanico odcedimo in ohladimo. Sir narežemo na kockice in ga primešamo zelenjavi. Nadev solimo in popramo. Testo na pomokani površini tanko razvaljamo in damo nanj nadev. Rob pustimo prazen. Testo zavijemo in konice stisnemo skupaj. Pekač obložimo s papirjem za peko in zavitek položimo tako, da je spoj spodaj. Drugi rumenjak razžvrkljamo z žličko vode in premažemo zavitek. Potisnemo ga v pečico, segreto na 200 °C in pečemo 35 minut.

Nasvet

Ko vzamemo jedi iz peči, počakamo 10 minut, da se tekočina v njih enakomerno porazdeli.

Bananine kocke s čokolado

ERIKA JESENKO

Prezrele banane niso videti prav nič mamljivo, a ko jih spremenimo v bananine kocke s čokolado, kaj kmalu ugotovimo, da so še kako uporabne.

Za pripravo bananinih kock s čokolado potrebujemo: za biskvit: 80 g moke, 60 g mletih orehov, 80 g sladkorja, 2 jajci, polovico pecilnega praška, 0,5 dl mleka, 0,5 dl olja, ščepec soli; za navlažitev biskvita: 2 dl mleka in 2 žlici ruma; za bananino kremo: 250 g sira mascarpone, 3,5 dl sladke smetane, 350 g olupljenih zrelih banan, 3 žlice limoninega

soka, 3 žlice sladkorja, 6 listov želatine; za čokoladni preliv: 150 g temne čokolade, 150 ml smetane.

Priprava biskvita: Moko zmešamo skupaj z mletimi orehi, pecilnim praškom in soljo. Rumenjake in beljake ločimo. Iz beljakov stepemo trd sneg. Rumenjake penasto stepamo skupaj s sladkorjem in jim nato prilijemo mleko in olje. Postopoma vmešamo mešanico moke in nazadnje še sneg iz beljakov. Maso vlijemo v pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 20 minut.

Priprava bananine kreme: Želatino za 10 minut namočimo v hladni vodi ter jo nato ožamemo. Ožeto želatino damo v kozico in jo zalijemo z 0,5 dl smetane ter ob stalnem mešanju segrevamo toliko časa, da se želatina raztopi. Preostalo smetano stepemo do čvrstega. Banane spasiramo z vilicami ali s pomočjo pasirke za pire krompir. Mascarpone sir zmešamo skupaj s sladkorjem ter primešamo bananin pire, limonin sok in stopljeno želatino s smetano. Nazadnje vmešamo še stepeno smetano.

LAHKE JEDI

Priprava čokoladnega preliva: Čokolado nalomimo v skodelico ter jo prelijemo z vrelo smetano. Mešamo, da se čokolada raztopi in nastane gladka zmes.

Sestavljanje kock: Biskviti odstranimo peki papir in ga položimo v pekač. Namočimo ga z mešanico toplega mleka in ruma. Po biskvitu razporedimo bananino kremo in prelijemo s čokoladnim prelivom. Pekač postavimo za nekaj ur v hladilnik, da se vse skupaj strdi.

NOVO

Nosilka osrednjega lika je socialna delavka Kristina. Pri svojem delu se nenehno sooča z ljudmi, ki jim pomaga v stiski. Ko jo sredi vročega poletja najdejo mrtvo na nekem parkirišču v Sentvidu, nihče niti ne sluti, kdo bi lahko bil kriv za njeno smrt. Je njena smrt povezana z izginotjem dečka pred petdesetimi leti, morda z izginotjem deklice Pijske? Psihološki triler izpod peresa žirovske pisateljice Milene Miklavčič vas bo navdušil, prebrali ga boste na mah!

Redna cena knjige je 25 €. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu je cena le **22,50 EUR**

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

HIŠO na Gorenjskem. Sem resen kopec. Vesel bom vaše ponudbe, tel.: 070/391-822 22000129

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveka po celi Sloveniji. Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 22000065

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

KVALITETNE orehove plohe, tel.: 040/549-818 22000066

KUPIM

HLODOVINO hrasta, macesna, smreke in bora, ob kamionski cesti ali na panju v gozdu, plačilo takoj, tel.: 051/766-621 22000013

ODKUPUJEMO kostanjeve drogeve (za elektrogospodarstvo) dolžine 9-11 m (tudi neobeljene). SES, d. o. o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 22000062

KURIVO

PRODAM

HRASTOVA drva, shranjena pod kozolcem, razžagana, možnost dostave, tel.: 031/376-946 22000139

SUHA hrastova drva, tel.: 040/903-069 22000140

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 22000063

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

KNJIŽNA novost - Živalski haiku tarot + karte, cena 40 EUR, tel.: 040/567-544 22000097

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE strogi unikati, višji cenovni razred, www.mit-tapiserijetarot.si, tel.: 040/567-544 22000096

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KULTIVATOR Muta, s priključki, tel.: 031/378-946 22000138

KUPIM

SADILEC krompirja in traktorski vitel, tel.: 031/492-941 22000137

TRAKTOR s priključki in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933 22000022

TRAKTOR AGT, Same, IMT, Zetor Univerzal, Štore, Tomo Vinkovič, Ursus, Deutz ter ostalo kmetijsko mehanizacijo, lahko tudi v nevoznem oz. slabšem stanju, tel.: 071/439-009 22000105

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 21003202

BIKCA simentalca, starega 10 dni, tel.: 041/965-112 22000130

BIKCA ČB, starega 1,5 meseca, tel.: 031/446-519 22000131

ČB bikca, starega 14 dni, tel.: 040/728-264 22000141

KOKOŠI - rjave, grahaste, zelenojajčne jerebičaste in plave, prodamo. Dostavljamo! Kmetija Šraj, Uroš Šraj, Cadramska vas 19, 2319 Poljčane, tel.: 031/751-675 22000068

PRAŠIČA za zakol, krmljen z domačo hrano, tel.: 031/304-351 22000142

PRAŠIČA, težkega 150 kg, domača krma, tel.: 031/497-567 22000133

TELIČKO LS/ČB, staro 14 dni, tel.: 040/529-834 22000128

Nagrajenci križanke **M SORA**, d. d., ŽIRI, objavljene v Gorenjskem glasu 31. 12. 2021 z rešitvijo IMEJTE SVOJ POGLED, so: **Meta DOLANC** iz Kranja, ki prejme balinčke, **Helena JUVAN** iz Domžal in **Janez STREL** iz Žirov, ki za nagrado prejmeta brisačo. Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Čestitamo!

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

VISOKO brejo kravo in telico simentalco ter petelina štajerca, tel.: 041/416-241 22000132

ZAMENJAM

KUNCA - lisca, starega 2,5 leta, črnobeli, ali prodam, tel.: 051/819-044 22000092

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678 22000135

OSTALO

KUPIM

SENO v oglatih balah, tel.: 041/544-164 22000134

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

GOSTILNA v Kranju išče nove sodelavce za delo v kuhinji, kot kuhar in kuharski pomočnik (lahko tudi mlajši upokojenec/-ka) ter za pomoč v strežbi. Simona Virant, s.p., Jezerska c. 41, Kranj, tel.: 04/23-43-360 22000136

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJA - vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija - po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 21003204

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 22000040

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje RE-DŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 22000020

www.gorenjskiglas.si

LOTO

Rezultati - žrebanje 16. 1. 2022
5, 7, 10, 17, 19, 20, 29 in 1

Loto PLUS: **9, 10, 15, 16, 17, 34, 38 in 37**
Lotko: **7 6 4 4 9 6**

Sklad 19. 1. 2022 za Sedmico: **760.000 EUR**
Sklad 19. 1. 2022 za PLUS: **850.000 EUR**
Sklad 19. 1. 2022 za Lotko: **300.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

20. JANUAR

KRVODAJALSKA AKCIJA
KRANJ
- v prostorih gasilsko reševalne službe
7.00 - 13.00

Pomembno obvestilo, obvezno je naročilo!

#darujkri #darujvarno

DARUJ
DAROVANJE KRVI

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVI
051/ 389 270 ali **051/ 671 147** ali **030/ 716 796**

Krvodajalcem se zahvaljujemo za odziv, razumevanje ter upoštevanje vseh preventivnih zaščitnih ukrepov.

www.daruj-kri.si

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš upokojeni sodelavec

IVAN JOŠT

Pogreb pokojnika bo v družinskem krogu v sredo, 19. januarja 2022, ob 13. uri na pokopališču v Naklem.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 93. letu starosti zapustil naš dragi

IVAN JOŠT

iz Naklega

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 19. januarja 2022, ob 13. uri v družinskem krogu na pokopališču v Naklem. Žara pokojnika bo na dan pogreba ob 11. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici.

Ohranimo pokojnika v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi
Naklo, 15. januarja 2022

Bolečina da se skrivi,
pa tudi solze da se zatajiti,
le drage mame nam ne
more nihče več vrniti.

V petek, dne 14. januarja 2022, nas je v 98. letu tiho zapustila naša mama, stara mama in prababica

IVANKA JELENC

s Prezrenj

Od nje se bomo poslovili v torek, 18. januarja 2022, ob 15. uri na pokopališču na Srednji Dobravi pri Kropi.

Žalujoci vsi njeni

Jezerske zimske radosti

Ob pol osmih zjutraj je vreme napovedovalo izjemno soboto. Dve uri kasneje smo spremljali zagrete tekače na smučeh. Skupina – tokrat člani razširjene družine – se je s sanmi do prvih sončnih žarkov že trikrat spustila po sankiški progi. Zima je bila na Jezerskem s snegom radodarna in je ustvarila idealne pogoje za zimske radosti.

ALENKA BRUN

Jezerko – Zamrznjeno Planšarsko jezero je v mrz pred deveto uro privabilo prve pogumne drsalce, nekaj fantov s hokejskimi palicami. Opazili smo kar nekaj takih, ki so si izposodili tekaške smuči in imeli rezervirano uro ali dve učenja teka na smučeh. Boštjan Tepina, ki je med drugim tudi tehnični vodja Parka Jezersko, pravi, da je zanimivo, kako ta šport postaja popularen. Je tudi tisti, ki zadnjih deset let tekaške in sankiške proge oziroma celotni poligon, kot se izrazi. Po peti, šesti uri popoldne, ko ljudje zapustijo prizorišče, za nekaj ur sede v snežni teptalnik. Zasmehi se, ko ga povprašamo, ali v mraku naleti na kakšnega zagretega tekača na smučeh z naglavno svetilko. »O seveda se najde kakšen,« odgovori, poudari pa: »Fino je, da je med menoj in prvimi tekači mine vsaj šest, sedem ur, da se proga utrdi.« Pohvali tudi vso sodelujočo ekipo.

V bližini Planšarskega jezera je že vrsto let v tem času dobro obiskano drsališče. Razteza se na tri tisoč kvadratnih metrih, narejeno je na peščenem parkirišču.

Drsališče ob Planšarskem jezeru je dobro obiskano. / Foto: Tina Dokl

»Drsališče je najbolj obiskano ob sobotah in nedeljah, nekje med 12. in 15. uro,« razloži predsednik TD Jezersko Aleš Petek. Če bo vse prav, potem bo obratovalo do konca zimskih počitnic, še doda.

Beseda nanese tudi na gladino jezera, ki naj bi bila v času našega obiska v večini prekrita z ledeno ploskvijo, debelejšo od deset centimetrov. Problem sta predela, kjer voda priteče v jezero in odteče iz njega, pove Petek z

rahlo zaskrbljenim glasom. »Kako blizu greš na teh delih, da se ti ne bo udrlo ...« Ne veš, se strinjamo.

Da so zimske razmere za omenjene zimske radosti na Jezerskem idealne, se je strinjal tudi direktor Parka Jezersko Rok Teul. »Letošnja sezona je fenomenalna. Veseli smo, da traja že od začetka lanskega decembra. Sicer s kratko prekinitvijo, trenutno pa so razmere stabilne. Dovolj je tudi naravnega snega. Pri sankiški

progi smo si malce pomagali s tehničnim snegom, tako da bo zadeva sedaj zdržala do konca sezone.« Zadovoljni so tudi z izposojeno opremo za tek na smučeh. Kar se tiče obiska tekaških prog, so predvsem živahni konci tedna, zlasti če je lepo vreme. Na lepo soboto se na progah čez dan zvrsti tudi tristo tekačev, še pove. Upa še, da bo novo smučišče za začetnike začelo kmalu obratovati, po napovedih naj bi se to zgodilo že ta teden.

Tekaške proge so na Jezerskem urejene v dolžini 17 kilometrov. Foto: Alenka Brun

Rok Teul / Foto: Alenka Brun

vremenska napoved

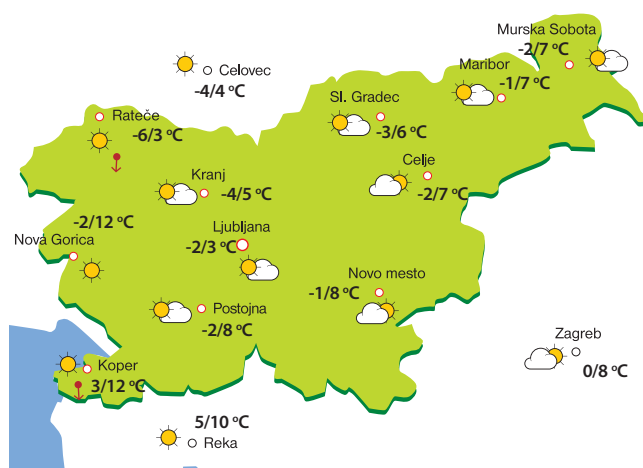
Danes in jutri bo precej jasno, le po kotlinah in dolinah bo zjutraj in dopoldne megla, danes tudi nizka oblačnost. V četrtek bo sprva oblačno in večinoma suho. Popoldne se bo zjasnilo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK
☀️ ☁️
-3/6 °C

SREDA
☀️ ☁️
-4/5 °C

ČETRTEK
☁️ ☀️
-2/5 °C

Dvonadstropni vlaki do Jesenic

Slovenske železnice so kupile sodobne dvopodne, to je dvonadstropne električne vlake, ki že vozijo tudi na gorenjski železniški progi do Jesenic.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Po slovenskih tirih je prejšnji petek zapeljal prvi dvopodni (dvonadstropni) električni vlak KISS. Slovenske železnice jih bodo skupaj kupile deset, eden stane devet milijonov evrov, vozili pa bodo po vseh elektrificiranih progah. Kot so nam potrdili na Slovenskih železnicah, že vozijo tudi po gorenjski progi od Ljubljane do Jesenic.

Novi vlaki so hitrejši, udobnejši in prostornejši. Imajo hitrejšo pospeševanje in potovalne hitrosti do 160 kilometrov na uro. Omogočajo enostavnejši vstop in izstop tudi gibalno oviranim osebam, saj imajo izvlečno stopnico in dodatno mobilno klančino za invalidski voziček. Na voljo je sodoben potniški informacijski sistem, ki je

prilagojen tudi slepim in slabovidnim ter gluham in naglušnim potnikom. Sedeži so opremljeni z vtičnicami za polnjenje elektronskih naprav, na voljo je brezplačen Wi-Fi signal. Vlaki so dvonadstropni, imajo velika okna, ki omogočajo panoramski razgled zlasti v nadstropju višje.

V njih je prostor za prevoz koles, imajo prostorne toaletne prostore, prilagojene gibalno oviranim osebam, s previjalno mizo za otroke. Pomemben pa je tudi okoljevarstveni vidik, saj so tudi ti vlaki energetske varčni, so poudarili na Slovenskih železnicah.

Kot so poudarili na Slovenskih železnicah, novi vlaki pomenijo pomemben prispevek h kvaliteti storitev potniškega prometa Slovenskih železnic in hkrati javnega prometa v Sloveniji.

Novi dvonadstropni vlaki imajo velika panoramska okna nadstropje višje, kar je posebno doživetje za potnike. Foto: arhiv Slovenskih železnic

Maskota je čaplja Vita

MAJA BERTONCELJ

Rateče – V Planici je v nedeljo desetič potekal Svetovni dan snega. Dogajanje je bilo posvečeno promociji svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, ki ga bo Planica gostila prihodnje leto, in nordijskih športov.

Predstavili so maskoto svetovnega prvenstva, ki bo odslej njegova glavna promotorka. To je čaplja Viktorija, krajše Vita. »Je dekle s hudomušnim pogledom in izrednim smislom za nordijske športe. Je postavna čaplja, ki zna teči in leteti in se neustrašno spopada z zimo. Ime je dobila zaradi izrednega veselja do življenja. Njeno daljše ime Viktorija pa skriva nenehno željo

Štiristo dni do svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju so v Planici predstavili maskoto – čapljo Viktorijo oziroma Vito. Foto: Karmen Sluga

po zmagovanju,« so pojasnili. Maskoto je poimenovala naša smučarska skakalka Špela Rogelj.